

B U R M I S T R Z M I A S T A I G M I N Y
R Y D Z Y N A

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXXII/257/2013
Rady Miejskiej Rydzyny
z dnia 27 czerwca 2013r.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY RYDZYNA**

czerwiec 2013r.

Zespół autorski:

mgr inż. arch. Filip Koczorowski, członek ZOIU nr 419
mgr inż. Magdalena Trzpił, członek ZOIU nr 535

mgr inż. Grzegorz Dowhan
inż. Katarzyna Misiótek

STUDIO• KOCZOROWSKI
ARCHITEKTURA • URBANISTYKA • DORADZTWO INWESTYCYJNE

STUDIO KOCZOROWSKI Filip Koczorowski
ul. Niecała 14/9, 60-805 Poznań
NIP 779-197-65-10, regon 634594419,
tel. +48 61-221-80-34, fax: +48 61-223-86-57

CZĘŚĆ 1

UWARUNKOWANIA

SPIS TREŚCI

Wstęp i przedmiot i cel opracowania.....	4
1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie, uzbrojenie terenu.....	5
1.1. Ogólna charakterystyka gminy	5
1.2. Ludność	5
1.3. Funkcje gminy i użytkowanie gruntów.....	5
1.4. Uwarunkowania planistyczne	7
1.4.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	8
1.4.2. Decyzje administracyjne o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu	12
1.5. Turystyka, wypoczynek i rekreacja.....	12
1.5.1. Baza noclegowa i gastronomiczna oraz inne obiekty i wyposażenie turystyczne.....	14
1.5.2. Trasy turystyczne	14
1.6. Uzbrojenie terenu.....	15
2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	15
2.1. Struktura przestrzenna miasta Rydzyna.....	15
2.2. Struktura przestrzenna wsi.....	16
2.3. Infrastruktura usługowa oraz działalność gospodarcza	17
2.3.1. Administracja i służby publiczne.....	17
2.3.2. Oświata	17
2.3.3. Kultura.....	17
2.3.4. Usługi zdrowia i opieka społeczna	17
2.3.5. Handel i gastronomia	18
2.4. Rolnictwo	18
2.5. Lokalizacja zakładów przemysłowych	18
2.6. Ochrona przyrody i krajobrazu	19
2.7. Ocena ładu przestrzennego gminy i wymogi jego ochrony	19
3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	20
3.1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu	20
3.2. Budowa geologiczna, kopaliny	21
3.3. Zasoby wodne.....	21
3.3.1. Wody powierzchniowe.....	21
3.3.2. Wody podziemne	23
3.4. Gleby.....	24
3.5. Szata roślinna	25
3.6. Świat zwierzęcy.....	26
3.7. Klimat lokalny	26
3.8. Jakość powietrza.....	27
3.9. Leśna przestrzeń produkcyjna	28
3.10. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	29
3.11. Formy ochrony przyrody	30
3.11.1. Obszar Chronionego Krajobrazu.....	30
3.11.2. Pomniki przyrody.....	30
3.12. Klimat akustyczny	31
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	31

4.1. Spis obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków	31
4.2. Gminna Ewidencja Zabytków	34
4.3. Program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w gminie Rydzyna.....	34
5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia	34
5.1. Rozwój ludnościowy gminy Rydzyna – prognoza demograficzna	34
5.2. Jakość życia mieszkańców	35
5.2.1. Warunki mieszkaniowe.....	35
5.2.2. Rynek pracy	36
5.2.3. Bezrobocie	36
5.2.4. Hałas.....	36
5.2.5. Uciążliwości odorowe	37
5.2.6. Problemy społeczne	37
6. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	37
6.1. Zagrożenie powodzią.....	37
6.2. Zagrożenia biologiczne	37
6.3. Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym.....	37
6.4. Zagrożenia poważną awarią	38
7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	38
7.1. Uwarunkowania rozwoju sieci osadniczej	38
7.2. Determinanty rozwoju gminy	38
7.2.1. Ograniczenia rozwoju.....	38
7.2.2. Czynniki sprzyjające rozwojowi	39
7.2.3. Potrzeby rozwoju.....	39
8. Stan prawny gruntów	39
9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	40
9.1. Formy ochrony przyrody	40
9.2. Formy ochrony dziedzictwa kulturowego - wpis do rejestru zabytków.....	40
9.3. Ochrona gruntów rolnych i leśnych	41
10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	41
11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.....	41
12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	42
13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.....	42
13.1. Transport i komunikacja	42
13.2. Infrastruktura techniczna	44
13.2.1. Telekomunikacja	44
13.2.2. Zaopatrzenie w ciepło	44
13.2.3. Zaopatrzenie w gaz.....	44
13.2.4. Zaopatrzenie w wodę	45
13.2.5. Kanalizacja.....	45
13.2.6. Energia elektryczna.....	46
13.2.7. Gospodarka odpadami	46
14. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	46
15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.....	47

Wstęp i przedmiot i cel opracowania

Podstawą do rozpoczęcia prac nad niniejszym dokumentem „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rydzyna”, zwanego dalej Studium, jest Uchwała nr IX/70/2011 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 28 czerwca 2011r.

Niniejszy dokument został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r. poz. 647 z późn. zm.)

Procedurę planistyczną określa art. 11 cyt. ustawy, a wszystkie jej etapy zostały zebrane w dokumentacji prac planistycznych Studium.

Niniejsze Studium zostało zatwierdzone Uchwałą nr XXXII/257/2013 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 27 czerwca 2013r.

Zgodnie z obowiązującą ustawą, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych w gminie, obejmującym cały jej obszar.

Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Nowe akty prawne lub zmiany w istniejących, związane bezpośrednio z planowaniem przestrzennym, mają duży wpływ na zakres obecnego studium.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego. Jest ono dokumentem sporządzonym dla całego obszaru gminy i określa kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawowymi zadaniami opracowanego Studium są:

- dostosowanie dokumentu do obowiązujących przepisów,
- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowanie kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowych zasad polityki przestrzennej i zasad ochrony interesu publicznego,
- stworzenie podstaw do sporządzania planów miejscowych,
- ustalenie kierunków rozwoju sieci infrastruktury technicznej,
- promocja gminy.

Przy sporządzeniu Studium uwzględniono opracowania wykonane dla gminy, tj.:

- *Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rydzyna z lutego 2012r.*,
- *Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Rydzyna przyjęty na lata 2005–2008 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2012,*
- *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Rydzyna 2004-2013 z października 2004r.*

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie, uzbrojenie terenu

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Rydzyna to gmina miejsko-wiejska położona w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie leszczyńskim. W latach 1975-1998 gmina położona była w województwie leszczyńskim. Siedzibą organów gminy jest miasto Rydzyna.

Gmina Rydzyna graniczy od północy z gminą Osieczna, od wschodu z gminami Krzemieniewo i Poniec, od południa z gminami Bojanowo i Góra i od zachodu z gminą Święciechowa i miastem Leszno.

W granicach administracyjnych gminy znajdują się: miasto Rydzyna oraz 23 miejscowości, z czego 16 wsi ma status sołectw. Wsie sołectkie to: Augustowo, Dąbcze, Jabłonna, Kaczkowo, Kłoda, Lasotki, Maruszewo, Moraczewo, Nowa Wieś, Pomykowo, Przybiń, Robczysko, Rojęczyn, Tarnowa Łąka, Tworzanice oraz Tworzanki.

Zgodnie z danymi GUS za rok 2010 miasto zajmuje powierzchnię 220 ha, a tereny wiejskie 13340 ha, co stanowi razem 13560 ha, tj. 0,04 % obszaru Polski, 0,45% obszaru województwa wielkopolskiego i 16,83 % obszaru powiatu leszczyńskiego.

1.2. Ludność

Według danych z 2012r., gminę zamieszkiwało 8534 osób w tym 2633 osoby na terenie miasta.

Struktura populacji w 2011r przedstawiała się następująco:

	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	osób	%	osób	%	osób	%
ogółem	8534	100	4261	49,93	4273	50,07
w mieście	2680	100	1377	51,38	1303	48,62

Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi około 63,97 os/km², w mieście 1196,82 os/km², na terenach wiejskich 44,98 os/km².

1.3. Funkcje gminy i użytkowanie gruntów

Rydzyna to gmina o charakterze rolniczym z dynamicznie rozwijającym się przemysłem oraz funkcją mieszkaniową.

Użytki rolne, zgodnie z danymi z 2012 r. zajmują 69,2% powierzchni gminy (9229,93 ha).

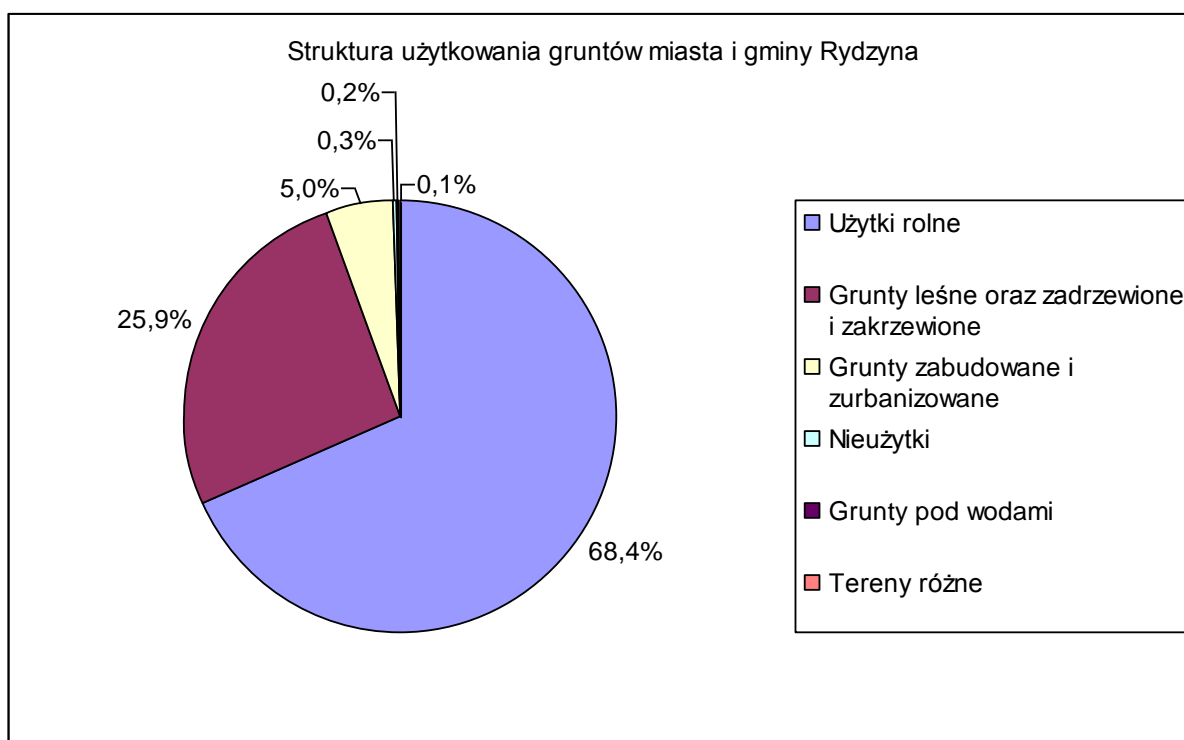
Gmina charakteryzuje się również rozległymi powierzchniami użytków zielonych -12,8% pow. ogólnej gminy (1733,23ha). Grunty orne zajmują 7187,20 ha, co stanowi 53,27% powierzchni gminy. Gmina posiada ponadto duży odsetek gleb klas II-III 2883,22 ha - 21,4 % powierzchni gminy i 31,2 % powierzchni użytków rolnych.

Gmina sytuuje się w rejonie o średniej lesistości. Wg stanu na dzień 23 stycznia 2012r. grunty leśne zajmują w gminie 3467,79ha (na terenie miasta 6,28ha), co stanowi 25,70% powierzchni gminy.

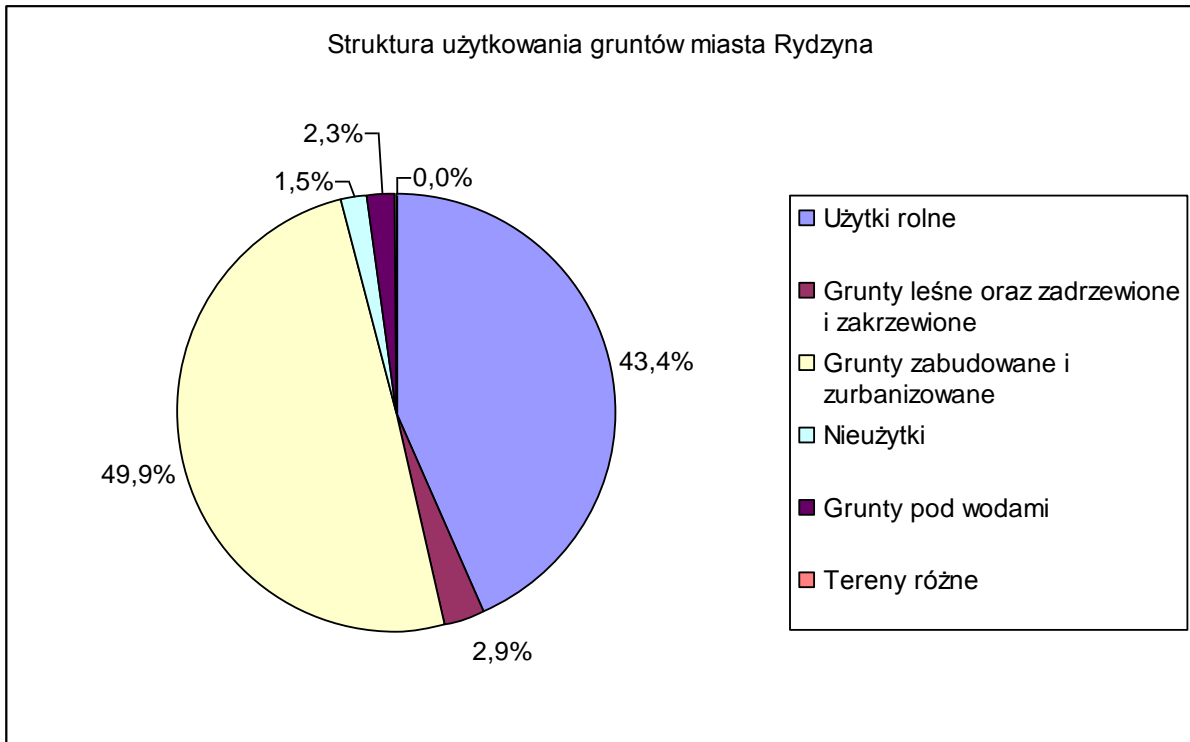
Struktura użytkowania gruntów, wg danych Ewidencji gruntów i budynków z 2012r. w mieście i gminie Rydzyna przedstawia się na następująco:

Struktura użytkowania gruntów w ha		
	ogółem gmina	miasto
Użytki rolne	9230,0	95,6
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	3496,0	6,3
Grunty zabudowane i zurbanizowane	680,0	109,9
Nie użytki	41,5	3,2
Grunty pod wodami	31,0	5,1
Tereny różne	11,6	0,0
Razem	13493,0	220,0

Źródło: Dane z Ewidencji gruntów i budynków

Źródło: Dane z Ewidencji gruntów i budynków

Źródło: Dane z Ewidencji gruntów i budynków

Gmina nie pełni funkcji ponadlokalnych. Wszystkie podstawowe funkcje obsługujące ludność mają charakter gminny. Wyjątek stanowi bogactwo dziedzictwa kulturowego barokowego założenia urbanistycznego miasta Rydzyna oraz przebiegający przez gminę Wielkopolski Szlak Wiatraczny.

1.4. Uwarunkowania planistyczne

Obowiązujące do chwili uchwalenia niniejszego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rydzyna zatwierdzone było uchwałą Rady Miejskiej Rydzyny nr XXIV/210/2000 z dnia 2 czerwca 2000r. ze zmianami.

Podstawą jego sporządzenia była ustawa z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z późn. zm.).

Obowiązująca ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r. poz. 647 z późn. zm.) wprowadziła znaczne zmiany. Przede wszystkim pozbawiła mocy prawnej miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, sporządzone przed 1995r., które były podstawą do wydawania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu. Nałożyła też liczne dodatkowe wymagania, które Studium musi spełniać. Ważną zmianą jest również wymóg, aby projektowany plan nie naruszał ustaleń Studium. Powyższe zmiany w prawodawstwie oraz zmiany w zagospodarowaniu gminy, spowodowały brak aktualności poprzedniego studium i konieczność opracowania niniejszego dokumentu pod kątem dostosowania do obecnego stanu prawnego, jak również zmieniającej się sytuacji planistycznej.

1.4.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy obowiązują 43 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Z analizy ustaleń zawartych w tych planach wynika, że tylko część z nich nie narusza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rydzyna z 2000r.

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. Uchwała Nr VIII/67/99 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 31 marca 1999r. w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego działki nr 59 i 60/3 w m. Przybiń (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 1999r. Nr 41 poz. 878).
2. Uchwała Nr XII/105/99 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 25 maja 1999r. w sprawie: uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Osiedla "RYDZYNA 2000" tereny zabudowy mieszkaniowej A 32 MN i A 34 MN (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 1999r. Nr 46 poz. 985).¹
3. Uchwała Nr XIV/131/99 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 16 sierpnia 1999r. w sprawie zatwierdzenia zmiany ustaleń Planu Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego Zespołu Rydzyna - Kłoda, dotyczącej działki nr ewid. 788/3 we wsi Kłoda. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 1999r. Nr 71 poz. 1410).
4. Uchwała Nr XIV/132/99 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 16 sierpnia 1999r. w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr ewid. 195 w Dąbczu gm. Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 1999r. Nr 71 poz. 1411).
5. Uchwała Nr XIV/133/99 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 16 sierpnia 1999r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego OSIEDLA "RYDZYNA 2000" tereny usługowo-mieszkaniowe "PLAC GWIAZDY (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 1999r. Nr 71 poz. 1412).
6. Uchwała Nr XVI/140/99 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 10 września 1999r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy jednorodzinnej w Dąbczu gm. Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 1999r. Nr 71 poz. 1413).
7. Uchwała Nr XVII/141/99 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 10 września 1999r. w sprawie uchwalenia zmiany ustaleń Planu Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego Zespole Rydzyna - Kłoda, dotyczącej jednostki obszaru funkcjonalnego o symbolu A 63 R (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 1999r. Nr 71 poz. 1414).
8. Uchwała Nr XXI/183/2000 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 21 stycznia 2000r. w sprawie: uchwalenia zmiany ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu Rydzyna-Kłoda, w części obejmującej jednostkę obszaru funkcjonalnego o symbolu A 7 MN/AUC (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2000r. Nr 16 poz. 163).
9. Uchwała Nr XXVII/228/2000 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 1 września 2000r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Przemysłowych - Obszar Nr 5 - zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego zespołu Rydzyna-Kłoda, zatwierdzonego uchwałą

¹ Z dniem 15 stycznia 2006 r. ustalenia planu zatwierdzonego niniejszą uchwałą utraciły moc w granicach i zakresie objętym planem zatwierdzonym uchwałą nr XXX/232/2005 z dnia 14 listopada 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego tereny położone w obrębie miasta Rydzyny (Wielk.2005.182.4956), zgodnie z § 22 przywołanej uchwały.

- Miejsko-Gminnej Rady Narodowej Nr 122/XXI/88 w Rydzynie z dnia 10.06.1988 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2000r. Nr 75 poz. 993).²
10. Uchwałą Nr XXVII/228/2000 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 1 września 2000r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Przemysłowych - Obszar Nr 5 - zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego zespołu Rydzyna-Kłoda, zatwierdzonego uchwałą Miejsko-Gminnej Rady Narodowej Nr 122/XXI/88 w Rydzynie z dnia 10.06.1988r.
 11. Uchwałą Nr XXIX/240/2000 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 15 grudnia 2000r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działek nr 55 i 59/1 położonych w m. Nowawieś gm. Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2001r. Nr 8 poz. 103).
 12. Uchwałą XXIX/241/2000 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 15 grudnia 2000r. w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr ewid. 74 we wsi Dąbcze, gm. Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2001r. Nr 8 poz. 104).
 13. Uchwałą Nr XXIX/242/2000 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 15 grudnia 2000r. w sprawie zmiany ustaleń miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego zespołu Rydzyna-Kłoda, dot. części jednostki obszaru funkcjonalnego o symbolu B 32 PS tj. działki nr ewid. 344/2 w m. Kłoda (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2001r. Nr 8 poz. 105).
 14. Uchwałą Nr XXXI/260/2001 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 23 lutego 2001r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działek nr 394/3 i 394/4 położonych we wsi Dąbcze gm. Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2001r. Nr 33 poz. 536).
 15. Uchwałą Nr XXXI/261/2001 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 23 lutego 2001r. w sprawie zmiany ustaleń miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego zespołu Rydzyna-Kłoda, w części obejmującej działki nr ewid. 6 i 7, położone w Rydzynie przy ul. Kościuszki (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2001r. Nr 33 poz. 537).
 16. Uchwałą Nr XXXII/274/2001 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 30 marca 2001r. w sprawie uchwalenia zmiany ustaleń Planu Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego Zespołu Rydzyna Kłoda, dot. cz. jednostki obszaru funkcjonalnego o symbolu A 31 ZP w Rydzynie (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2001r. Nr 61 poz. 1146).
 17. Uchwałą Nr XXXVI/309/2001 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 14 września 2001r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr ewid. 143 we wsi Dąbcze gm. Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2001r. Nr 132 poz. 2567).
 18. Uchwałą Nr XXXVII/320/2001 Rady Miejskiej w Rydzynie z dnia 9 listopada 2001r. w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr ewid. 88 w Kaczkowie gm. Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2001r. Nr 151 poz. 3167).
 19. Uchwałą Nr V/28/2003 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 17 lutego 2003r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i towarzyszącej zabudowy gospodarczej w Kłodzie działka nr ewid 710/8 (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2003r. Nr 63 poz. 1194).

² Z dniem 25 listopada 2006 r. ustalenia planu zatwierdzonego niniejszą uchwałą utraciły moc w zakresie i granicach objętych planem zatwierdzonym uchwałą nr XXXVII/290/2006 z dnia 31 lipca 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów przemysłowych - obszar nr 3 i nr 5 w obrębie wsi Kłoda, gmina Rydzyna (zmiana planów), obejmującego działki o nr ewidencyjnych: 186/3÷186/5, 186/7÷186/11, 186/13÷186/19, 179/2, 180/3, 181/3, 182/3, 183/3, 185/2 oraz część działek nr 189/1, 176/10, 176/11, 176/14 i 176/15 (Wielk.2006.164.3821), zgodnie z § 18 przywołanej uchwały.

20. Uchwała Nr V/29/2003 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 17 lutego 2003r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2003r. Nr 63 poz. 1195).
21. Uchwała Nr VIII/56/2003 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 10 lipca 2003r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej i usługowej w Rydzynie - Młyńska Góra. ul. Łopuszańskiego (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2003r. Nr 146 poz. 2767).
22. Uchwała Nr X/71/2003 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 29 września 2003r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2003r. Nr 175 poz. 3269).
23. Uchwała Nr X/72/2003 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 29 września 2003r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu pod zabudowę mieszkaniową (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2003r. Nr 175 poz. 3270).
24. Uchwała Nr X/73/2003 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 29 września 2003r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu działalności gospodarczej i usług, w tym między innymi w zakresie komunikacji (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2003r. Nr 175 poz. 3271).
25. Uchwała Nr XX/138/2004 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 28 października 2004r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego obszary położone w obrębie miasta Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2004r. Nr 188 poz. 4335).
26. Uchwała Nr XXIII/165/2005 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 4 lutego 2005r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, we wsi Dąbcze gm. Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2005r. Nr 40 poz. 1163).
27. Uchwała Nr XXIII/166/2005 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 4 lutego 2005r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej w mieście Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2005r. Nr 40 poz. 1164).
28. Uchwała Nr XXIII/167/2005 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 4 lutego 2005r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej w mieście Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2005r. Nr 40 poz. 1165).
29. Uchwała Nr XXIV/177/2005 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 28 lutego 2005r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego - obszary położone w obrębie wsi Dąbcze, gmina Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2005r. Nr 48 poz. 1794).
30. Uchwała Nr XXVIII/206/2005 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 21 lipca 2005r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Kłoda i mieście Rydzyna składający się z działek o numerach ewidencyjnych gruntów: 187/11; 187/13; 187/14; 187/15; 187/16; 187/17; 187/19; 187/20; 187/21; 185/2; 455/2; 456; 457/4; 457/5; 557/9; 544/3; 560/3; 562; (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2005r. Nr 136 poz. 3802).
31. Uchwała Nr XXVIII/205/2005 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 21 lipca 2005r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszary położone w obrębie wsi Dąbcze, gmina Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2005r. Nr 137 poz. 3817).

32. Uchwała Nr XXX/232/2005 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 14 listopada 2005r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego tereny położone w obrębie miasta Rydzyny (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2005r. Nr 182 poz. 4956).
33. Uchwała Nr XXXIV/270/2006 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 10 kwietnia 2006r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego obszary położone w obrębie wsi Dąbcze, gmina Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2006r. Nr 97 poz. 2362).
34. Uchwałą Nr XXXIV/271/2006 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 10 kwietnia 2006r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego tereny położone w obrębie miasta Rydzyny (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2006r. Nr 97 poz. 2363).
35. Uchwała Nr XXXVII/290/2006 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 31 lipca 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów przemysłowych - OBSZAR Nr 3 i Nr 5 w obrębie wsi Kłoda, gmina Rydzyna (zmiana planów), obejmującego działki o nr ewidencyjnych: 186/3÷186/5, 186/7÷186/11, 186/13÷186/19, 179/2, 180/3, 181/3, 182/3, 183/3, 185/2 oraz część działek nr 189/1, 176/10, 176/11, 176/14 i 176/15. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2006r. Nr 164 poz. 3821).
36. Uchwała Nr XXXVIII/291/2006 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 31 lipca 2006r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów - OBSZAR Nr 4 w obrębie wsi Kłoda, gmina Rydzyna (zmiana planu), obejmującego działki o nr ewidencyjnych: 166/2, 167/1 - 167/3, 168/1 - 168/4, 169/1 - 169/5, 188/1, 188/2, 170/1, 170/2, 170/4, 170/5, 171/3 - 171/5, 171/7 - 171/9, 172/3, 173/3, 174/4, 175/4, 175/5, 176/3, 176/8, 176/12, 176/13, 184 oraz część działek nr: 176/10, 176/11, 176/14, 176/15, 189/1 (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2006r. Nr 184 poz. 4295).
37. Uchwała Nr XXV/179/2008 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 17 października 2008r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego działki nr: 22 i 23 położone we wsi Dąbcze gmina Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2008r. Nr 252 poz. 4579).
38. Uchwała Nr XI/92/2011 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 28 września 2011r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych gruntu: 406/25, 406/33, 409/1, 409/3, 409/4, 410/2 i 155/16 położonych w miejscowości Rydzyna, w rejonie ulicy Kościuszki i Kurpińskiego (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2011r. Nr 341 poz. 5781).
39. Uchwała Nr XVI/131/2012 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 27 stycznia 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Dąbcze – Nowa Wieś – Tworzanice (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2012r. poz. 1517).
40. Uchwała Nr XVI/132/2012 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 27 stycznia 2012r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Przybiń – Robczysko – Tworzanice (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2012r. poz. 1518).
41. Uchwała Nr XVI/133/2012 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 27 stycznia 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Farma Wiatrowa Rydzyna (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2012r. poz. 1519).
42. Uchwała Nr XX/157/2012 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 30 maja 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi

Dąbcze i miasta Rydzyna, w rejonie osiedla „Młyńska Góra” w Rydzynie. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2012r. poz. 3359).

43. Uchwała Nr XXIII/174/2012 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 24 września 2012r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych gruntu: 410/1; 411/1; 411/4; 411/3; 673; 674; 5079/17; 414/3; 414/4, 414/2; 415/1; 415/2; 419 (część); 544/1; 544/2; 416/1; 418; 420/1; 420/2; 421/1; 421/2; 422/1; 422/2; 417/2 (część); 423; 5095/10 położonych we wsi Dąbcze (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2013r. poz. 178).

1.4.2. Decyzje administracyjne o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu

W latach 2008 – 2012 wydano 591 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu oraz 108 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Zestawienie liczby decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w latach 2008 –2011			
Lp.	Rok	liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	liczba wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego
1.	2008	100	12
2.	2009	91	24
3.	2010	135	29
4.	2011	126	25
5.	2012	139	18
OGÓLEM		591	108

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy Rydzyna

Powyższe zestawienia obrazują dynamikę procesów inwestycyjnych w gminie. Nie jest ona zbyt duża – średnio rocznie wydaje się 140 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Liczba ta przez okres analizowanych lat w zasadzie nie ulega znacznym zmianom. waha się od 112 w 2008r do 164 w 2010r. Przeważają decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej i związanej z gospodarstwami rolnymi. Stosunkowo mało decyzji dotyczy sektora usług i produkcji.

1.5. Turystyka, wypoczynek i rekreacja

Gmina Rydzyna leży w rejonie turystycznym o znaczeniu regionalnym. Jest to rejon Leszna – z cennymi obiektami w Lesznie, Rydzynie i Pawłowicach. W obszarze tym występują elementy kulturowe o wysokiej wartości, kształtujące tożsamość narodową i regionalną.

Położenie geograficzne, walory krajobrazowe, lesistość, ciekawa sieć hydrograficzna, tradycja kulturowa - składają się na korzystne warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji na obszarze gminy Rydzyna. Dają one możliwość uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, konnej, wodnej, narciarstwa biegowego. Szlaki turystyki pieszej, rowerowej i konnej koncentrują się wzdłuż doliny rzecznej Rowu Polskiego i wzdłuż dróg łączących jednostki osadnicze gminy. Na terenie gminy Rydzyna znajduje się fragment obszaru chronionego krajobrazu, stanowiący około 52% ogólnej powierzchni gminy.

Za obszary atrakcyjne pod względem turystycznym uznaje się obszar centralny stanowiący historyczne centrum miasta Rydzyny wraz z zespołem zamkowo – parkowym położonym w dolinie Rowu Polskiego oraz obszar zachodni gminy położony w obrębie OCHK na terenach

leśnych, rolnych, łąkowych. Potencjał turystyczny stanowi również bliska odległość Jeziora Łoniewskiego, położonego w Gminie Osieczna ok. 5,0km od granicy Gminy Rydzyna.

Rydzyna jest miastem - zabytkiem, objęte jest opieką konserwatorską z uwagi na zachowany XVIII wieczny układ przestrzenny oraz liczne zabytkowe budowle. Nazywana jest „perłą polskiego baroku”. Najcenniejszym z rydzynskich zabytków jest Zamek z XV/XVII w., dawna rezydencja króla Stanisława Leszczyńskiego i książąt Sułkowskich. Zamek w Rydzynie zbudowany został w końcu XVII w. na murach zamku gotyckiego na początku XV w., siedziby Jana z Czerniny, założyciela miasta Rydzyna. Wzniesiony został dla podskarbiego wielkiego koronnego Rafała Leszczyńskiego. Jego architektem i budowniczym był Simone Giuseppe Belotti. Zachodnie skrzydło Zamku zostało przebudowane ok. 1700r. przez rzymskiego architekta Pompeo Ferrari. W 1707r., podczas wielkiej wojny północnej, Zamek został częściowo spalony. Podczas emigracji króla Stanisława Leszczyńskiego przejęty został przez króla Augusta II Mocnego, gdzie przyjmował obce poselstwa i zwoływał posiedzenia senatu Państwa. W latach 1738 – 1909 Zamek był własnością książąt Sułkowskich. Do wymagań nowych właścicieli dostosowywali go Karol Marcin Frantz i Ignacy Graff. W latach 1928 – 1939 Zamek był siedzibą eksperymentalnej szkoły średniej – internatowego Gimnazjum i Liceum im. Sułkowskich, która słynęła z wysokiego poziomu nauczania. W końcu stycznia 1945r. zamek został spalony. Odbudowany został w latach 1970 – 1989 przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich. Zespół bogato zdobionych sal reprezentacyjnych zrekonstruowany został na podstawie zachowanych fotografii. Wystrój i wyposażenie tych wnętrz nawiązuje do stanu pierwotnego. Zamek udostępniany jest do zwiedzania. Oglądać można kolekcje artystyczne, historyczne i przyrodnicze. Na elewacjach zewnętrznych zachowane liczne detale wystroju z XVII i XVIII w. nad wejściem głównym kartusz herbowy książąt Sułkowskich. Herbowe orły wieńczą dachy czterech baszt narożnych. Przy Zamku jedyny w Polsce i drugi w Europie pomnik króla Stanisława Leszczyńskiego. Po stronie północnej rozległy dziedziniec honorowy z budynkami dawnych oficyn zamkowych. Obecnie Zamek wraz z przylegającym do niego parkiem i terenami przyległymi stanowią jeden z najcenniejszych w Polsce zespołów pałacowo parkowych. W Zamku mieści się hotel i centrum konferencyjne. Odbývają się w nim również liczne imprezy kulturalne, gromadzone są kolekcje artystyczne i przyrodnicze. Zamek organizuje cieszące się uznaniem Koncerty Noworoczne, międzynarodowe rajdy pojazdów zabytkowych, historyczne imprezy plenerowe. Obiekt jest licznie odwiedzany przez turystów krajowych i zagranicznych.

Na terenie miasta bardzo cenny jest barokowy zespół kamieniczek w Rynku wraz z ratuszem i unikalną w Polsce figurą Trójcy Świętej, barokowy kościół parafialny oraz kościół poewangelicki. Figura Trójcy Świętej jest dziełem Andrzeja Schmidta z 1761r. Podkreśla miejsce skrzyżowania osi widokowych i upamiętnia epidemię dżumy z 1709r. Masywny cokół pomnika stanowi podstawę dla kuli ziemskiej, na której znajdują się figury przedstawiające Boga Ojca, Chrystusa i klęczącą przed nimi Marię, orędującą za mieszkańcami miasta. Rzeźbę wieńczy obelisk (słup morowy) z gołębicą – symbolem Ducha Świętego. Styl klasycystyczny prezentuje monumentalny zespół dawnych oficyn zamkowych. Wszystkie zabytkowe budowle Rydzyny są dziełami wybitnych architektów i budowniczych, ściąganych z różnych krajów Europy przez magnacki dwór Leszczyńskich i Sułkowskich takich jak: Simone Giuseppe Belotti, Karol Marcin Frantz, Pompeo Ferrari, Ignacy Graff.

Rydzyna uznawana jest za największą atrakcję regionu leszczyńskiego. Świadczą o tym zarówno walory zabytkowe miasta, organizowane tu liczne imprezy kulturalne oraz dobra baza hotelowo – gastronomiczna. Teren Gminy znakomicie nadaje się do turystyki pieszej

i rowerowej oraz aktywnego wypoczynku m.in. spływy kajakowe, rajdy konne. W mieście na skrzyżowaniu ul. S. Wyspiańskiego oraz ul. Wolności znajduje się odnowiony wiatrak koźlak „Józef”.

1.5.1. Baza noclegowa i gastronomiczna oraz inne obiekty i wyposażenie turystyczne

Gmina Rydzyna posiada niewielką bazę turystyczno-noclegową. W mieście Rydzyna zlokalizowane są Hotel Zamek z 90 miejscami noclegowymi oraz Szkolne Schronisko Młodzieżowe przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym z 50 miejscami noclegowymi. W miejscowości Dąbcze zlokalizowany jest Hotel Eden z 20 miejscami noclegowymi. W miejscowości Kłoda, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta i drogi krajowej usytuowany jest Hotel Oaza z 20 (docelowo 27) miejscami noclegowymi. Dodatkowo na terenie Rojęczyna zlokalizowany jest Motel Bajzert, a w miejscowości Moraczewo obiekt agroturystyczny z 12 miejscami noclegowymi. Bazę noclegową uzupełniają niewątpliwie obiekty położone w mieście Leszno.

Bazę gastronomiczną stanowią głównie restaurację przy ww. obiektach noclegowych oraz kilka kawiarni i cukierni.

1.5.2. Trasy turystyczne

Gmina Rydzyna leży na trasie Wielkopolskiego Szlaku Wiatracznego. Szlak ten należy do szlaków tematycznych gdzie zobaczyć można 50 zachowanych w różnym stopniu wiatraków, głównie koźlaków, zlokalizowanych na terenie Leszna oraz powiatów leszczyńskiego, wolsztyńskiego, kościańskiego oraz rawickiego. Szlak rozpoczyna się w Rydzynie gdzie znajduje się jeden z najlepiej zrekonstruowanych wiatraków w Wielkopolsce o nazwie „Józef”.

Gmina Rydzyna leży również na trasie samochodowej Szlaku Baroku. Aby poznać te z najciekawszych wielkopolskich zabytków architektury doby baroku, które zaliczamy do reprezentatywnych przykładów tego stylu w Polsce, należy odwiedzić środkową i południową część Wielkopolski, a proponowana niżej trasa pozwoli poznać barokowe obiekty Lubinia, Gostynia, Rydzyny i Leszna. Trasa wycieczki liczy 199km i zatacza pętlę Poznań — Kórnik — Śrem — Lubiąż — Gostyń — Pawłowice — Rydzyna — Leszno — Kościan — Poznań.

Przez teren gminy przebiega również Ziemiański Szlak Rowerowy. ZSR ma w swym założeniu ułatwić bezpieczny dojazd rowerem z Poznania do najważniejszych miejscowości leżących na trasie, należą do nich: Mosina, Czempin, Racot, Kościan, Osieczna, Leszno, Rydzyna, Rawicz, Miejska Górka, Jutrosin, Pakosław, Kobylin, Pępowo, Gostyń oraz Krzywiń. Szlak ma długość ok. 245km. Trasa łączy wiele ciekawostek krajoznawczych, architektonicznych i przyrodniczych. Nazwa szlaku nawiązuje do licznych dworów ziemiańskich, które można zobaczyć na jego trasie. Szlak został oznakowany w 2004 roku. Należy do Wielkopolskiego Systemu Szlaków Rowerowych.

Na terenie gminy Rydzyna opracowano wspólnie z Organizacją Turystyczną Leszno-Region wyznaczono również lokalne trasy rowerowe:

- Trasa nr 11 (żółta) o długości 17,2 km Leszno (Zaborowo) - Rydzyna – Tarnowa Łąka;
- Trasa nr 13 (popielata) o długości 15,6 km Rydzyna (Zamek) - Moraczewo - Kaczkowo – Tarnowa Łąka - Czernina (Zamek);
- Trasa nr 3 (jasnozielona) o długości 42 km Poniec - Lubonia - Kociugi - Garzyn - Górzno - Świerczyna - Wojnowice - Osieczna - Nowa Wieś - Dąbcze – Rydzyna;

- Trasa nr 12 (ciemnozielona) o długości 24 km Robczysko - Dąbcze - Rydzyna - Moraczewo - Rojęczyn - Jabłonna - Czernina (Zamek);
- Trasa nr 14 (wiśniowa) o długości 13,5 km Karczma Borowa (Polana) - Dąbcze - Rydzyna - Tworzanki – Robczysko.

Na terenie Nadleśnictwa Karczma Borowa – leśnictwo Nowy Świat zlokalizowana jest piesza ścieżka przyrodniczo-edukacyjna „Sosnowy Dukt”. Trasa o długości 2,6km prowadzi przez tereny leśne i w jej skład wchodzi 11 przystanków wyposażonych w tablice dydaktyczne. Tematyka ścieżki obejmuje zagadnienia: gospodarka leśna, gospodarka łowiecka, elementy programów nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjach. Trasa wiedzie przez różnowiekowy drzewostan sosnowy.

W granicach gminy Rydzyna znajduje się również część pieszo-rowerowej ścieżki dydaktycznej w Karczmie Borowej. Długość trasy wynosi 9,5km z możliwością skrócenia trasy do 5,3 i 2,6km. Na trasie znajduje się 13 przystanków, 4 miejsca odpoczynku z ławami i stołami. Tematyka ścieżki dotyczy ochrony przyrody i gospodarki leśnej. Zobaczyć można pożarzyska, szkółkę leśną, ochronę ptaków oraz odnowienia naturalne dębu. Na starcie zlokalizowano miejsce na ognisko z wiatą przeciwdeszczową i placem zabaw dla dzieci.

1.6. Uzbrojenie terenu

Szczegóły dotyczące uzbrojenia terenu przedstawione zostaną w pkt 13.2.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Zagospodarowanie przestrzenne cechuje się określonym stanem ładu przestrzennego. Stopień społecznej aprobaty tego stanu wynika z porównania stanu istniejącego i pożądanego. Dlatego kształtowanie ładu przestrzennego jest ciągłym procesem, w którym człowiek przekształca otoczenie zgodnie ze swoim systemem wartości i możliwościami w granicach środowiska naturalnego.

Dbłość o ład przestrzenny, jedno z naczelných zadań samorządu terytorialnego, leży w interesie mieszkańców gminy, zapewniając im wysoką jakość życia w odniesieniu do warunków przestrzennych, jak i również w interesie gminy jako wspólnoty, zapewniając jej atrakcyjność dla gości z zewnątrz.

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego i kulturowego gminy Rydzyna stanowi o podstawach jej rozwoju. Jest to gmina miejsko-wiejska i taki też jest jej przestrzenny charakter. Istotną rolę w zagospodarowaniu przestrzennym gminy mają tereny rolnicze. Tereny zabudowane skupione w ramach miasta Rydzyna i poszczególnych wsi. Jednak szczególnie cenne są historyczne założenia przestrzenne oraz elementy środowiska przyrodniczego, chronione na podstawie przepisów odrębnych.

2.1. Struktura przestrzenna miasta Rydzyna

Podstawowymi funkcjami miasta Rydzyna są: mieszkaniowa, usługowa, administracyjna i gospodarcza. W strukturze użytkowania gruntów największą część stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane – 49,9%. Użytki rolne stanowią 43,4% powierzchni miasta. Daje się zauważyć pewną równowagę pomiędzy terenami mieszkaniowymi, a rolniczymi. Niewielką powierzchnię miasta zajmują lasy i tereny zadrzewione (ok. 2,9%), co ma znaczący wpływ na kształtowanie się zarówno zabudowy w mieście jak i potencjalnego zainwestowania.

Na specyficzny klimat wpływ mają tereny zielone, które reprezentuje założenie pałacowo-parkowe. Obszarem o największej intensywności zabudowy jest centrum miasta i sąsiednie tereny oraz osiedle Młyńska Góra. Zieleń miejska terenów zurbanizowanych jest cenionym składnikiem struktury przestrzennej miasta i ma w niej stałe miejsce. W przypadku planowania przestrzennego obszarów rewitalizowanych odpowiednie zagospodarowanie terenów zielonych jest niezbędnym elementem, który zagwarantuje zrównoważony rozwój miasta. Należy zwrócić uwagę na fakt, że zieleń miejska to nie tylko parki i zieleńce ale również indywidualne koncepcje realizowane przez użytkowników przestrzeni sąsiedzkiej. Przestrzenie zielone pełnią nie tylko funkcje czysto estetyczne, ale także w zdecydowany sposób poprawiają funkcjonowanie ekosystemu miasta. Uzupełniającą funkcje w stosunku do terenów zielonych pełnią ogrody działkowe zlokalizowane przy pałacu. Ogrody działkowe pozwalają mieszkańcom na doświadczenie bliskiego kontaktu z naturą. Jednak lokalizacja ogrodów działkowych o niskim standardzie zagospodarowania w sąsiedztwie założenia pałacowo-parkowego budzi pewien kontrast i nie stanowi wizytówki miasta.

Najcenniejszym obszarem Rydzyny jest jej pierwotny układ urbanistyczny miasta. Założenie urbanistyczne miasta Rydzyny zostało uznane za zabytek na podstawie orzeczenia konserwatorskiego z dnia 8 lutego 1957r., wydanego przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu, Wydział Kultury, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Układ urbanistyczny miasta Rydzyna stanowi przykład barokowego sprzężenia miasta i zamku z ogrodem, założonymi na osi wschód-zachód. Założenie zostało podporządkowane dominancie pałacu. Korpus pałacu, zbudowany na sztucznym podwyższeniu na wschód od miasta został otoczony fosą. Amfiteatralnie zlokalizowane oficyny wraz z aleją, biegnącą w kierunku północnym, stanowią podkreślenie centralnego położenia pałacu. Ogród ograniczony jest fosą i alejami lipowymi. Aleja kasztanowa, która prowadzi z południowo-zachodniego narożnika fosy, jest fragmentem niezrealizowanego, promienistego układu alei. Na zachód od pałacu położony jest średniowieczny zespół miejski z centrum, gdzie w okresie baroku wykonano widokową oś wschód-zachód. Założenie urbanistyczne miasta oparto na kwadratowym rynku z nieregularną siatką ulic. Ratusz zlokalizowany jest w zachodniej pierzei rynku, natomiast kościół parafialny w północno-wschodniej części miasta. Domy usytuowane szczytowo i kalenicowo względem ulic pochodzą przeważnie z 1-szej połowy XVIIIw. Przez oś rynku przebiega XVIII wieczna arteria komunikacyjna z południa na północ, którą tworzą ul. Rzeczypospolitej i ul. Wolności. Na zamknięciu perspektywy zlokalizowany jest kościół ewangelicki. Pierwotne przedmieścia zlokalizowane były wzdłuż ul. Konstytucji 3 Maja oraz na zachód od. ul. Wolności. Z trzech stron, od północy, południa i zachodu miasto otoczone jest kolistym rowem.³

Na przykładzie historycznego układu urbanistycznego centrum Rydzyny bardzo dobrze można zaobserwować jej rozwój przestrzenny zdeterminowany przez bariery przyrodnicze. Zauważane są również powiązania funkcjonalne.

2.2. Struktura przestrzenna wsi

Wsie gminy Rydzyna można podzielić na 3 grupy ze względu na strukturę przestrzenną: wsie o strukturze rozbudowanej, wsie ulicówki i widlice. Wsie rozbudowane to wsie podmiejskie i wsie zlokalizowane wzdłuż drogi krajowej Dąbcze, Kaczkowo, Rojęczyn. Pozostałe większe

³ Orzeczenie Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 8 lutego 1957r. uznające za zabytek założenie urbanistyczne miasta Rydzyna.

wsie mają charakter ulicówek np. Moraczewo, Pomykowo, Augustowo, Tarnowa Łąka i widlic np. Nowa Wieś.

2.3. Infrastruktura usługowa oraz działalność gospodarcza

Pomimo lokalnego charakteru usług, gmina Rydzyna jest dość dobrze rozwinięta w tym zakresie. Ważniejsze usługi podstawowe są zlokalizowane w największych ośrodkach osadniczych gminy – Rydzynie, Dąbczu i Kłodzie. Na terenie gminy w 2011r. zarejestrowano 803 podmioty gospodarcze.

2.3.1. Administracja i służby publiczne

Urząd Miasta i Gminy znajduje się w mieście Rydzyna, gdzie zlokalizowane są również inne instytucje obsługujące mieszkańców gminy tj. bank i inne. W Dąbczu, Jabłonnej, Kaczkowie, Nowej Wsi oraz Rydzynie mieszczą się remizy Ochotniczej Straży Pożarnej. Placówka urzędu pocztowego znajduje się w Rydzynie. Burmistrzowi Miasta i Gminy Rydzyna podlega również zlokalizowany w ratuszu Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

2.3.2. Oświata

Na terenie gminy istnieją następujące placówki oświatowe:

- Gimnazjum im. Sułkowskich w Rydzynie,
- Szkoła Podstawowa w Rydzynie im. 17 Pułk Ułanów Wielkopolskich,
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Łopuszańskiego w Dąbczu,
- Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kaczkowie z siedzibą w Rojęczynie,
- Publiczne przedszkole w Rydzynie z oddziałami w Jabłonnej, Dąbczu, Kłodzie i Pomykowie.

2.3.3. Kultura

Czynne kościoły parafialne rzymsko-katolickie znajdują się w:

- Rydzynie - Parafia pw. Św. Stanisława Biskupa)
- Dąbczu - Parafia pw. Św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy
- Kaczkowo - Parafia pw. Św. Marcina w Kaczkowie.

Kościół filialny Św. Mikołaja znajduje się w Jabłonie. W Tarnowej Łące zlokalizowana jest kaplica pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Kaplica kościelna zlokalizowana jest również w Nowej Wsi.

Na terenie gminy znajduje się Rydzyński Ośrodek Kultury, któremu podlega Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna.

2.3.4. Usługi zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy występują następujące placówki opieki zdrowotnej:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska D. Papież, A .Gaś -Suchecka, Z. Wiler Spółka Partnerska, Rydzyna, ul. Matejki 1
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gabinet Rehabilitacji i Fizykoterapii Iwona Kędzierska, Rydzyna, ul. Mickiewicza 2,
- Specjalistyczna Poradnia Rehabilitacji Słuchu i Mowy, Rydzyna, Plac Zamkowy 2.
- Poradnie Stomatologiczne NZOZ ALDENT, Rydzyna, Plac Zamkowy 3 i NZOZ MARIO-DENT, Rydzyna ul. Matejki 1

Na terenie gminy prowadzona jest również prywatna praktyka lekarska.

W mieście Rydzyna zlokalizowane są dwie apteki: Apteka „ŚW. ANNY”, ul. Konstytucji 3 Maja 6 oraz Apteka „NOVA”, ul. Rynek 24.

W Dąbczu zlokalizowany jest zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy.

2.3.5. Handel i gastronomia

Gminnym ośrodkiem handlowo-administracyjnym jest miasto Rydzyna. Tam skupia się większość podmiotów gospodarczych. Mieszkańcy gminy zaopatrują się również w mieście Leszno. Pozostałe, podstawowe usługi znajdują się w zasadzie w każdej wsi.

Rydzyna jest gminą o charakterze rolniczym, jednak z coraz bardziej dynamicznie rozwijającym się przemysłem. Na terenie gminy znajduje się strefa przemysłowa, w której powstają i rozwijają się nowoczesne przedsiębiorstwa.

Zgodnie z danymi GUS w 2011r. do Rejestru REGON wpisanych było 803 podmioty gospodarki narodowej. Dla porównania w roku 2005 – 724, w 2000 – 651, a w roku 1995 – 302. Zauważyć można ponad dwu i pół krotny wzrost podmiotów gospodarczych. Świadczy to o dobrych warunkach rozwoju działalności gospodarczej, które oferuje gmina.

2.4. Rolnictwo

Rolnictwo jest wiodącą funkcją gminy. Użytki rolne w 2012 r. zajmowały w gminie 9229,93 ha, co daje razem 69,2% jej powierzchni ogólnej.

Rydzyna należy też do rejonu związanego z Doliną Rowu Polskiego charakteryzującego się rozległymi powierzchniami użytków zielonych w gminie 1733,23 ha czyli 12,8% pow. ogólnej gminy. Pod względem gruntów ornych Rydzyna należy do rejonu o wysokim w województwie wielkopolskim odsetku tych terenów. Grunty orne zajmują 7187,20 ha, co stanowi 53,27% powierzchni gminy. Gmina charakteryzuje się również dużym odsetkiem gleb żyznych klas II-III 2883,22 ha. Co stanowi 21,4 % powierzchni gminy i 31,2 % powierzchni użytków rolnych.

Według danych z Powszechnego spisu rolnego z 2002r. na terenie gminy zaewidencjonowano 704 gospodarstwa rolne w tym 698 stanowiły gospodarstwa indywidualne. 466 gospodarstw stanowiło powyżej 1 ha użytków rolnych.

Prawie 59% gospodarstw to gospodarstwa małe, gospodarujące na obszarach do 5 ha. Gospodarstwa powyżej 15 ha stanowią ponad 16% ogólnej liczby gospodarstw na terenie gminy.

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w gminie wynosi ok. 8,65 ha. Wskaźnik ten jest niższy niż wskaźnik dla kraju i znacznie niższy niż dla województwa wielkopolskiego.

Rolnictwo skoncentrowane jest głównie na uprawach zbożowych. W hodowli przeważa tucz trzody chlewnej i drobiu.

2.5. Lokalizacja zakładów przemysłowych

W gminie Rydzyna bardzo dynamicznie rozwija się przemysł. Na terenie gminy występują duże zakłady przemysłowe między innymi: Inoforges Polska Sp. z o.o. – Rydzyna, Winkhaus Polska Sp. z o.o. - Rydzyna, ViaCon Polska Sp. z o.o. - Rydzyna, PPUH Folar Sp. z o.o. – Rojęczyn, P.U.P.AGROMIX - Rojęczyn, PHU Wamet – Dąbcze, JAMALEX Sp. z o.o. – Kłoda, Agro-Rydzyna Sp. z o.o. - Kłoda, Większość z tych zakładów zlokalizowana jest w utworzonej strefie przemysłowej zlokalizowanej na zachód od miasta.

2.6. Ochrona przyrody i krajobrazu

W gminie Rydzyna istnieją dwie formy ochrony przyrody. Scharakteryzowane zostały one w rozdziale „Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych”.

2.7. Ocena ładu przestrzennego gminy i wymogi jego ochrony

Tworzenie ładu przestrzennego dokonuje się między innymi w trakcie formułowania zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a od 2004r., w wypadku braku miejscowych planów, na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Pokrycie planami miejscowymi to niecały 10% powierzchni gminy. Z czego dużą część stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pod lokalizację elektrowni wiatrowych. Stosunkowo mała liczba planów miejscowych, szczególnie dla części wiejskiej gminy, obrazuje brak potrzeby rozwoju gminy w formie kompleksowej. Większa część ruchu inwestycyjnego obsługiwana jest przez decyzje o warunkach zabudowy, co z kolei świadczy o bardziej indywidualnym charakterze inwestycji.

Analizując ustalenia wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu należy stwierdzić, iż występują częściowe niezgodności pomiędzy ustaleniami decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2000r. Sytuacja powyższa wynika z faktu, iż decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu nie muszą być zgodne ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Celem sporządzenia niniejszego opracowania jest uwzględnienie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym między innymi poprzez uwzględnienie decyzji.

Stan ładu przestrzennego obrazuje tendencje rozwojowe gminy – które są adekwatne do potrzeb. Krajobraz urbanistyczny i ruralistyczny gminy Rydzyna wymaga wprowadzenia kosmetycznych zmian w celu uporządkowania funkcjonalnego i architektonicznego istniejącej zabudowy poszczególnych jednostek osadniczych oraz rozwoju terenów pretendujących do zagospodarowania.

Ze względu na ochronę walorów przestrzennych, historycznych i przyrodniczych, do wymogów ochrony ładu przestrzennego można zaliczyć:

- zabezpieczenie na obszarze gminy terenów pod inwestycje publiczne,
- wykorzystanie atutów wynikających z ukształtowania terenu, osi widokowych, dominant przestrzennych, panoram,
- w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podnoszenie wymogów architektonicznych w stosunku do obiektów realizowanych w pobliżu terenów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych,
- ograniczenie nadmiernego wydłużania ciągów zabudowy wzdłuż głównych tras komunikacyjnych,
- ochronę charakterystycznych układów ruralistycznych oraz zespołów sakralnych, pałacowo-parkowych, folwarków, ochrona budynków zabytkowych i innych elementów specyficznych dla architektury wiejskiej, np. kapliczek, krzyży,
- poszanowanie kształtowanej tradycyjnie różnorodności form osadnictwa wiejskiego oraz architektury małomiasteczkowej,

- rozwijanie wsi z maksymalnym poszanowaniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej i tworzenie zwartych układów zabudowy,
- rozdzielanie funkcji mieszkaniowej od przemysłu,
- zabezpieczenie ew. terenów sportowych, rekreacyjnych i turystycznych,
- eksponowanie stanowisk archeologicznych – poprzez ew. odkrycie i ekspozycję reliktyw archeologicznych, realizację obiektów małej architektury, punktu i tablic informacyjnych, parkingu w pobliżu obiektu,
- lokalizowanie funkcji uciążliwych w jednym rejonie gminy, uczyni inwestowanie w gminie przewidywalnym, tzn. ograniczy bądź wyeliminuje występowanie konfliktów społecznych.

3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

3.1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu

Wg J. Kondrackiego⁴ przedmiotowy obszar gminy Rydzyna należy do makroregionu Nizina Południowowielkopolska. Na poziomie podziału mezoregionalnego jest to Wysoczyzna Leszczyńska.

Na obszarze Wysoczyzny Leszczyńskiej wg B. Krygowskiego⁵ można wyróżnić subregiony: Równinę sandrową tzw. Sandr leszczyński na północnym zachodzie, Równinę Leszczyńską na północy, Obniżenie, Rowu Polskiego w części środkowej gminy oraz Wał Bojanowski na południowym wschodzie.

Cechą charakterystyczną dla obszaru gminy jest równoleżnikowy układ rzeźby:

Równina sandrowa - powierzchnia sandrowa opada z północy na południe do doliny Rowu Polskiego, natomiast wschodnią jej granicę na terenie gminy stanowi dolina Rowu Dubieckiego.

Wysoczyzna morenowa - reprezentowana jest przez Równinę Leszczyńską na północy i Wał Bojanowski na południowym wschodzie. Równina Leszczyńska wznosi się w kierunku północno-wschodnim osiągając w okolicy Nowej Wsi wysokość 111,5 m npm. Spadki terenu są tu niewielkie (0-3 %), a urozmaiceniem rzeźby są tu drobne dolinki denudacyjne w strefie krawędziowej.

Wał Bojanowski wznosi się w kierunku południowym osiągając wysokość 116,8 m npm. Spadki terenu są tu też niewielkie (0-3%), nie mniej jednak powierzchnia tego fragmentu wysoczyzny jest bardziej urozmaicona. Rozcinają ją znacznie dłuższe dolinki denudacyjne i oraz rozcięcia erozyjne dopływów Rowu Polskiego.

Obniżenie dolinne Rowu Polskiego charakteryzuje się wyraźnie zaznaczonymi zboczami we wschodniej części gminy, gdzie dolina sąsiaduje z wysoczyznami morenowymi i terasą nadzalewową wysoką. Na zboczach występują liczne rozcięcia erozyjne uchodzące do doliny.

⁴ Kondracki Jerzy, ur. 1 XI 1908, Warszawa, zm. 13 IV 1998, k. Villach (Austria), geograf geomorfolog; twórca nowych metod w regionalizacji fizyczno-geograficznej; profesor Uniwersytetu Warszawskiego; przewodniczący Polskiego Towarzystwa Geograficznego; autor podziału Polski na regiony fizyczno-geograficzne; główne publikacje: Podstawy regionalizacji fizycznogeograficznej, Geografia fizyczna Polski, Geografia regionalna Polski (na podstawie Encyklopedii PWN).

⁵ Krygowski Bogumił, ur. 20 XII 1905, Białowa (pow. rzeszowski), zm. 20 IX 1977, Poznań, geograf, geomorfolog; profesor UAM; autor prac głównie z geografii fizycznej; główna publikacja: Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej (na podstawie Encyklopedii PWN).

W zachodniej części gminy północne zbocze doliny graniczące z Sandrem Leszczyńskim jest mniej wyraźne. W południowo - zachodniej części gminy, gdzie dolina znacznie się rozszerza (szeroka terasa nadzalewowa), oddziela ją od wysoczyzny morenowej zdenudowane zbocze z licznymi dolinami denudacyjnymi i erozyjnymi. W dolinie Rowu Polskiego można wyróżnić terasy nadzalewowe (niską i wysoką) oraz terasę zalewową. Terasa nadzalewowa wysoka wyniesiona jest ca 90 - 98 m n.p.m. zajmując szeroki pas w południowej części gminy na obrzeżu Wału Bojanowskiego. Jest to obszar równinny porozcinany dolinkami denudacyjnymi, a jej północną granicę stanowi strome zbocze nad niższą terasą zalewową. Terasa nadzalewowa niska wyniesiona jest ca 82,5 - 90 m n.p.m. i zajmuje dość znaczne powierzchnie na całym odcinku doliny. Terasę zalewową tworzą najniższe, zalewane okresowo partie doliny Rowu Polskiego, wyniesione ca 1 m nad średni poziom wody w rzece, teren ten jest pocięty licznymi rowami melioracyjnymi. Rów Polski płynie prostym zmeliorowanym korytem, obustronnie obwałowanym. W obniżeniu dolinnym Rowu Polskiego, na niższych poziomach terasowych występują wydmy jako forma pochodzenia eolicznego.

3.2. Budowa geologiczna, kopaliny

Obszar gminy położony jest na Monoklinie Przedsudeckiej. Najstarszymi utworami są osady triasowe, zalegające na głębokości 263 - 295 m p.p.t. Bezpośrednio na nich znajdują się osady trzeciorzędowe o różnej głębokości zalegania spowodowanej zaburzeniami glacictektonicznymi. Osady plioceńskie to głównie utwory jeziorne występujące pod postacią iłów, mułków, piasków drobnoziarnistych i żwirów. Dominującym osadem są ily pstre. Na osadach trzeciorzędowych zalegają czwartorzędowe plejstocieńskie - zlodowacenia środkowopolskiego oraz holocieńskie.

Osady plejstocieńskie to:

Piaski i żwiry wodnolodowcowe występujące na północnym zachodzie i południowym wschodzie gminy. Przeważają piaski średnioziarniste, często zaglinione i zamarglone. Utwory frakcji żwirowej występują rzadko (stwierdzono w Rydzynie).

Piaski i żwiry terasów akumulacyjnych występują w części centralnej i na południowym zachodzie gminy, a także w dolinie Rowu Polskiego.

Piaski wydymowe zbudowane z materiału kwarcowego drobno i średnioziarnistego, w postaci niewielkich płatów występują w centrum i na wschodzie gminy. Ich powstanie wiąże się ze schyłkiem plejstocenu i holocenem.

Gliny zwałowe są materiałem dominującym na terenie gminy. Występują w części północno - wschodniej i południowo - wschodniej gminy. Są one silnie zapiaszczone z dużą ilością kamieni.

Utwory holocieńskie:

Piaski i żwiry (głównie drobno i średnio ziarniste) oraz mułki rzeczne występują w dolinie Rowu Polskiego oraz jego dopływów.

Namuły i torfy wypełniają terasę denną doliny Rowu Polskiego, a także niektóre zagłębienia bezodpływowe.

3.3. Zasoby wodne

3.3.1. Wody powierzchniowe

Obszar gminy w całości należy do dorzecza Baryczy (prawy dopływ Odry) – zlewni II rzędu, w zlewni III rzędu – Rowu Polskiego oraz w zlewniach IV rzędu – dopływów Rowu Polskiego. Głównym ciekim przepływającym przez gminę jest Rów Polski. Rów Polski bierze swój

początek około 6 km na południe od Gostynia i płynie szeroką zabagnioną doliną rozszerzającą się w części zachodniej. Na terenie gminy Rydzyna płynie na długości 14350m i na powierzchni zlewni około 350 km².

Pod względem administracyjnym zlewnia Rowu Polskiego leży na pograniczu trzech województw: wielkopolskiego, dolnośląskiego i lubuskiego.

Według opracowania hydrogeologicznego dla woj. leszczyńskiego, Rów Polski w przekroju Rydzyna, kontrolowany przez IMGW (pomiar z 2000r.) miał przepływ 1,25 m³/s. Ciek ten osiąga zdecydowane maksimum w okresie wiosennym (marzec) oraz podwyższone wartości w lecie (lipiec i sierpień).

Dopływami Rowu Polskiego na terenie Gminy Rydzyna są następujące ciek zaliczane do powierzchniowych wód płynących:

- 1) Rów Luboński – prawostronny dopływ, swój początek bierze w gminie Krzemieniewo, jego długość wynosi 14300m z czego 1200m leży w granicach gminy Rydzyna;
- 2) Rów Rydzyński – prawostronny dopływ; płynie równolegle i odprowadza wody z Rydzyny i wsi. Całkowita długość wynosi 7680m, a powierzchnia zlewni 38,3 km²;
- 3) Rów Robczyski – prawostronny dopływ; odprowadza wody głównie z sieci drenażowej. Całkowita długość rowu wynosi 2740m;
- 4) Rów Kaczkowski – lewostronny dopływ; swój początek bierze na terenie gminy Bojanowo. Całkowita jego długość wynosi 15400m, z czego na terenie gminy Rydzyna wynosi 13576m.

Rów Dąbiecki stanowi prawostronny dopływ Rowu Rydzyńskiego. Należy do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Swój początek bierze w rejonie miejscowości Kąkolewo w gminie Osieczna.

Przy wjeździe do Rydzyny, od strony Leszna, na Rowie Dąbieckim, który dopływa do Rowu Rydzyńskiego powstał na ponad 40 ha powierzchni zbiornik wodny, który ma zapobiec zalewaniu Rydzyny oraz okolicznych pól i łąk.

Na terenach użytkowanych rolniczo, zdrenowanych, odwodnienie jest zmienione. Liczne są połączenia przekopami melioracyjnymi pomiędzy ciekami naturalnymi. Wskutek intensywnego rozwoju melioracji, osuszeniu uległa część terenów podmokłych, pierwotnie znacznie szerszych na tym obszarze. Przyspieszeniu uległ obieg wody w zlewniach, z dużym udziałem podziemnego drenażu melioracyjnego - ku obniżeniom dolinowym. Obraz przemian stosunków wodnych dopełnia: zabudowa techniczna koryt (Rów Polski, Rów Kaczkowski), jazowe i zastawkowe podpiętrzenia regulacyjne przepływu (Rów Polski, Rów Kaczkowski, Rów Rydzyński), obwałowania ograniczające zasięg wylewów wezbraniowych (Rów Polski, Rów Kaczkowski), oddziaływanie systemów kanalizacyjnych miast (Leszna, Góry, Rydzyny, Bojanowa), powstawanie niewielkich stawów i zbiorników wodnych (Robczysko, Dąbcze).

Zgodnie z wynikami badań i klasyfikacji wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2010 w punkcie kontrolno-pomiarowym Rów Polski – Tarnowa Łąka (27,3 kilometr biegu cieku), odnośnie klasy elementów fizyczno-chemicznych stwierdzono, iż jeden lub więcej badanych wskaźników jakości wód wchodzących w skład elementów fizykochemicznych przekracza wartości określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008) dla klasy II Klasa elementów biologicznych – wynosi natomiast III. Dla Rowu Polskiego oznaczono umiarkowany potencjał ekologiczny (klasa III).

W obszarze jednostki zidentyfikowana została presja rolnicza. Na jej obszarze znajdują się OSN nr 20 w zlewni rzeki Rowu Polskiego. Istotnym problemem jednostki jest niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych oraz nadmierne rozdysponowania zasobów.

3.3.2. Wody podziemne

Jakość wód podziemnych wg badań Państwowego Instytutu Geologicznego z 2011r. w JCWPd nr 74 do której należy gmina Rydzyna, w punktach pomiarowych Drzewce - gm. Poniec ok. 11km od Rydzyny oraz Kąkolewo – gm. Osieczna – ok. 9km od Rydzyny określona była jako klasa III.

Ocena stanu wód podziemnych prowadzona jest na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896). Zgodnie z rozporządzeniem klasa III to wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.

Przedmiotowy obszar należy do wielkopolskiego regionu hydrogeologicznego i w jego ramach do podregionu wielkopolsko-śląskiego.

Wody, na terenie gminy Rydzyna, z uwagi na budowę geologiczną czwartorzędu, tworzą układ piętrowy. Poziom trzeciorzędowy wykorzystywany jest na mniejszą skalę.

Płytkie wody gruntowe I poziomu związane są z rejonami gęstych systemów sieci większych i drobnych cieków, ponieważ ich zwierciadło występuje blisko powierzchni ziemi, głównie w utworach organicznych: torfach i humusach. W czasie „wielkiej wody” lustro w ciekach podnosi się ponad poziom przyległych terenów, co powoduje zalewanie tych obszarów i stagnację wód na powierzchni.

Charakteryzują się one złą jakością, głównie związaną z dużą zawartością domieszek organicznych. Wody gruntowe I poziomu do głębokości 1 m ppt. występują w mieście Rydzyna we wsiach: Dąbce, Maruszewo, Tworzanice, Kaczkowo, Rojęczyn, Przybiń, Robczysko.

Wody wgłębne czwartorzędu to wody, zalegające w poziomach przepuszczalnych na różnej głębokości, pomiędzy gruntami o różnej przepuszczalności.

Cechuje je duża zmienność reżimu oraz zmiennymi w czasie warunkami zasilania i drenażu. Wynika to z budowy geologicznej, warunków geomorfologicznych, sieci rzecznej oraz klimatu, np. duża zmienność miąższości warstw nawodnionych. Poziomy te zasilany są na drodze infiltracji.

Na terenie gminy Rydzyna najważniejszym poziomem wód użytkowych jest reprezentowany przez Sandr Leszczyński i powiązana z nim struktura wodonośna Pradoliny Rowu Polskiego.

Sandr Leszczyński – stanowi złożę wodonośne, zbudowane z osadów piaszczystych i żwirowych. Jego północna część przebiega w rejonie południowej części Leszna, a północna część łączy się z Pradolina Rowu Polskiego. Miąższość utworów wodonośnych jest bardzo zróżnicowana. Maksymalnie w obniżeniach wynosi do 35 m. Sandr Leszczyński zaliczany do głównych zbiorników wód podziemnych, identyfikowany pod numerem 307, jest obszarem objętym najwyższą ochroną.

Przez Pradolina przepływa Rów Polski, który stanowi strefę drenażu wód powierzchniowych i podziemnych. W zachodniej części łączy się z Sandrem Leszczyńskim, a szerokość Pradoliny, występującej na terenie gminy Rydzyna wynosi 2 km.

Miąższość utworów wodonośnych wynosi od kilku do 20 m, są to osady piaszczyste o różnej frakcji, piaski ze żwirem lokalnie żwiry, osady zastoiskowe z mułków, ilów i piasków mułkowych.

W obrębie gminy występują jeszcze struktury wodonośne związane z poziomem międzyglinowym dolnym. Występowanie tego poziomu związane jest z osadami interglacjału wielkiego i fluwioglacjałów rozdzielających gliny morenowe południowopolskiego zlodowacenia. Cechuje się on na ogół zwierciadłem wody o ciśnieniu subartezyjskim. Zasilanie następuje poprzez przesączanie się wód z nadległych poziomów wodonośnych w obszarach wysoczyzn, drenowanie w dolinach rzecznych. Poziom ten na terenie gminy Rydzyna reprezentowany jest przez: Strukturę wodonośną - Dolina kopalna Dąbcze - Kłoda o przebiegu południkowym.

Przebieg tej doliny nie jest dokładnie rozpoznany. Prawdopodobnie łączy się ona z doliną kopalną rejonu Krobi, a jej długość może przekraczać 30 km.

Drugą strukturą wodonośną reprezentującą poziom międzyglinowy dolny, jest Zbiornik międzymorenowy Leszno. Struktura ta objęta jest wysoką formą ochrony (OWO) i na mapie głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce oznaczona jest nr 305.

Struktury poziomu międzyglinowego są mało podatne na degradację z uwagi na obecność od powierzchni terenu utworów słabo przepuszczalnych. Ze względu na korzystne warunki hydrogeologiczne są powszechnie ujmowane do eksploatacji.

3.4. Gleby

Dla potrzeb niniejszego rozdziału opracowania do użytków rolnych zaliczono również zadrzewienia śródpolne zaistniałe na gruntach objętych klasyfikacją gleboznawczą oraz nieużytki. Użytki rolne, rozumiane jak wyżej, w 2012 r. zajmują w gminie Rydzyna 9274,50 ha, co stanowi 68,7% jej powierzchni ogólnej.

Struktura użytków rolnych						
	miasto		wieś		razem miasto + wieś	
	ha	%	ha	%	ha	%
razem	98,7844	100	9175,7234	100	9274,5078	100
grunty orne	63,0681	63,8	7126,1337	77,7	7189,2018	77,5
sady	0,2807	0,3	18,2628	0,2	18,5435	0,2
łąki trwałe	17,1700	17,4	1473,7493	16,1	1490,9193	16,1
pastwiska trwałe	4,6507	4,7	237,6575	2,6	242,3082	2,6
grunty rolne zabudowane	6,0104	6,1	154,6145	1,7	160,6249	1,7
grunty pod wodami i rowy	3,9598	4,0	124,2130	1,4	128,1728	1,4
zadrzewienia śródpolne	0,2807	0,3	2,8357	0,0	3,1164	0,0
nieużytki	3,2090	3,2	38,2569	0,4	41,4659	0,4

Źródło: Dane z ewidencji gruntów i budynków – stan na 23.01.2012r.

Na terenie gminy Rydzyna występują następujące kompleksy glebowe:

- kompleksy 2, 3 i 4 jako najkorzystniejsze dla upraw o szerokim doborze roślin i możliwości intensywnego wykorzystania tych gleb; są to przeważnie gleby klasy IIIa i IIIb;
- kompleksy 5 i 8 jako odpowiednie dla upraw, ale z uwarunkowaniami ze względu na okresowo niekorzystne warunki wodno-powietrzne, konieczny dobór roślin o mniejszych wymaganiach; są to przeważnie gleby klasy IVa i IVb;
- kompleksy 6, 7 i 9 jako mało przydatne dla upraw, ze względu na wadliwe stosunki wodno-powietrzne; są to gleby V i VI klasy.

Kompleksy rolniczej przydatności gleb		
(nr i nazwa kompleksu)	ha	%
grunty orne:		
1. pszenney bardzo dobry	0	0,0
2. pszenney dobry	934	13,1
3. pszenney wadliwy	27	0,4
4. żytni bardzo dobry, pszenno-żytni	2591	36,3
5. żytni dobry	1168	16,3
6. żytni słaby	1122	15,7
7. żytni bardzo słaby	816	11,4
8. zbożowo-pastewny mocny	116	1,6
9. zbożowo-pastewny słaby	375	5,2
Razem	7149	100,0
użytki zielone:		
1z. bardzo dobre i dobre	0	0,0
2z. średnie	825	36,7
3z. słabe i bardzo słabe	1420	63,3
Razem + grunty rolniczo nieprzyd.	2245 + 40	100,0

Źródło: IUNG Puławy 1981 r.

3.5. Szata roślinna

Zgodnie z geobotanicznym podziałem, omawiany obszar należy do Prowincji Niżowo-Wyżynnej dział Bałtycki, pododdział Pas Wielkich Dolin.

Krajobraz roślinny gminy w większości jest pochodzenia naturalnego. Jest to krajobraz rolniczo-leśny. W dolinie Rowu Polskiego panuje krajobraz seminaturalny, łąkowy. Roślinność potencjalna omawianego terenu jest zróżnicowana.

Powierzchnie leśne tworzą siedliska borów mieszanych świeżych i lasów mieszanych świeżych. W takich zbiorowiskach występuje równorzędny udział w drzewostanie gatunków szpilkowych albo liściastych. Przeważają gatunki sosny zwyczajnej i dębów szypułkowych. Na siedliskach boru świeżego w bujnej warstwie krzewów, panującym gatunkiem jest leszczyna pospolita, jarzębina pospolita i brzoza brodawkowata. W runie spotykamy konwalię majową, będącą pod częściową ochroną, gorycz pagórkową, borówkę czarną, nawłóć pospolitą, szczawika zajęczego i pszeńca zwyczajnego. W lasach świeżych można spotkać fragmenty grądu środkowo-europejskiego oraz acidofilne dąbrowy. Są to zbiorowiska występujące na ubogich, często piaszczystych siedliskach leśnych.

Łąkowe użytki zielone – to żyzne i bogate florystycznie łąki. Z traw rosną tu: rajgras wyniosły, stokłosa miękka, kupówka pospolita, życica trwała a roślin dwuliściennych – stokrotka pospolita, pępawa dwuletnia, mniszek pospolity, szczaw zwyczajny, złocień właściwy, biedrzynek wielki, komonica zwyczajna, dwa gatunki koniczyn. W miejscach o większej wilgotności występują zbiorowiska z gatunkami ostrożeńi warzywnych, wiaźówka błotna, firletka poszarpana i trzęślica modra.

Na polach uprawnych występują chwastowe zbiorowiska. Dominującymi gatunkami są tu: miotła zbożowa, chaber bławatek, rumianek pospolity rdest powojowy, ostrożeń polny i wyka drobnokwiatowa.

W obrębie miasta dominuje krajobraz synantropijno – kulturowy, w obrębie wsi – krajobraz osadniczo – polny.

3.6. Świat zwierzęcy

Dolina Rowu Polskiego stanowi obszar o wysokiej cennie ornitologicznej. Stanowi miejsca lęgowe dla wielu gatunków, pełni też funkcje w okresie przelotów. Szacuje się, że na terenach doliny Rowu Polskiego gniazduje lub żeruje, albo zatrzymuje się podczas sezonowych przelotów, ok. 200 gatunków awifauny. Wymienia się tu m.in. łabędzia niemego, łabędzia krzykliwego, perkoza, bąka, czaplę siwą, łyskę, cyrankę cyraneczkę, gęś gęgawę, słomkę, żurawia, orła bielika, błotniaka zbożowego, kurkę wodną, czajkę, bażanta, kuropatkę, przepiórkę, jastrzębia, myszółowa zwyczajnego, myszółowa włochatego, puchacza, sowę płomykówkę, sowę uszatkę, gołębia grzywacza, synogarlicę turecką, kukulkę, dzięcioła czarnego i pstrego, żolnę, sójkę, strzyżyka, sikorę czubatą, sikorę sosnowką oraz bociana białego. Ten ostatni gatunek związany jest także z ekosystemami osadniczymi.

Ze względu na bogactwo struktury przyrodniczej na szczególną uwagę zasługuje odcinek omawianej doliny w rejonie Robczyska, który został wyznaczony jako obszar cenny dla ptaków w okresie lęgowym oraz jako miejsce postoju podczas przelotów.

Z bezkręgowców przedstawicielem jest tygryk paskowany, z płazów: ropucha paskówka, ropucha szara, traszka zwyczajna żaba jeziorowa, żaba moczarowa, żaba trawna, żaba wodna. Z gadów spotyka się: jaszczurka zwinka, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny.

Duże powierzchnie leśne sprzyjają licznemu występowaniu zwierzyny łownej, szczególnie jeleni, saren i dzików. Z innych gatunków łownych spotyka się lisy, borsuki, piżmaki, kuny leśne i jenoty.

3.7. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza⁶ gmina Rydzyna leży w obrębie regionu Śląsko-Wielkopolskiego, reprezentującego obszar przewagi wpływów oceanicznych. Klimat tutaj należy do strefy klimatu umiarkowanego, gdzie wzajemnie przenikają się wpływy morskie i kontynentalne. Napływają tu masy powietrza: polarne, arktyczne i zwrotnikowe. Wiosna jest wczesna i ciepła, długie lato, zima łagodna i krótka. Średnia miesięczna temperatura powietrza wynosi ca 8,0-8,2°C, średnia najcieplejszego miesiąca (lipca) od 17°C do 18,1°C, a średnia temperatura stycznia od -3 do -2,8°C. Wilgotność względna powietrza kształtuje się podobnie jak na obszarze całego kraju; wartości najwyższe notuje się w okresie od października do stycznia (84-88%), minimum przypada na czerwiec i lipiec (72-74%). Jeśli chodzi o zachmurzenie, to najwyższe wartości notuje się również w okresie jesienno—zimowym a najniższe we wrześniu i czerwcu. Opady kształtują się nieco poniżej średniej krajowej. Maksimum przypada w maju i sierpniu, a najniższe sumy przypadają na miesiące zimowe (styczeń).

⁶ Okołowicz Wincenty, ur. 26 VII 1906, Boków k. Podhajec (Ukraina), zm. 3 IX 1979, Warszawa, geograf klimatolog i geomorfolog; profesor Uniwersytetu Warszawskiego; dyr. Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego; wydzielił nowe strefy klimatyczne dla Polski i świata; twórca mapy *Strefy klimatyczne świata; Klimatologia ogólna* (na podstawie Encyklopedii PWN).

Zestawienie opadów: opady normalne (N), opady w roku wilgotnym (W) i roku suchym (C) dla posterunku opadowego w Tarnowej Łące												
Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
N 558	33	27	29	34	53	63	77	65	45	48	43	41
W 704 (1967)	43	50	37	31	81	74	101	60	77	44	38	68
C 372 (1959)	22	33	20	51	42	46	57	4	26	44	19	8

Podobnie jak na terenie całego kraju przeważają wiatry zachodnie. Udział wiatru z sektora zachodniego (NW-SW) wynosi ca 50 %. Najrzadziej występują wiatry północne i północno - wschodnie (poniżej 15%). Prędkości wiatrów są zróżnicowane, największe charakteryzują wiatry zachodnie, najmniejsze wiatry południowo - wschodnie i wschodnie. Na charakter klimatu lokalnego wpływa między innymi rzeźba terenu, sposób jego użytkowania, obecność wód, charakter szaty roślinnej. Obszary wysoczyznowe charakteryzują się wyrównanymi warunkami termicznymi, równomiernym nasłonecznieniem, małą wilgotnością i korzystną wymianą powietrza. Są zatem korzystne zarówno dla użytkowania rolniczego jak i dla osadnictwa. Ciągi dolinne są miejscami gromadzenia i przemieszczania się mas chłodnego powietrza, charakteryzują się większą wilgotnością powietrza, niższymi temperaturami minimalnymi, skłonnością do mgieł i inwersji temperatur. Tereny zalesione charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi o zmniejszonych dobowych wahaniach, nieco gorszymi warunkami solarnymi z uwagi na zacienienie. Są to jednak tereny o powietrzu wzbogaconym w tlen, ozon, olejki eteryczne podnoszące komfort bioklimatyczny.

3.8. Jakość powietrza

W roku 2012 na terenie województwa wielkopolskiego przeprowadzono roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego, dotyczącą roku 2011.

W wyniku oceny pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską do której należy gmina Rydzyna:

- dla SO₂ i NO_x zaliczono do klasy A,
- dla ozonu zaliczono do klasy C.

Pod kątem ochrony zdrowia sklasyfikowano strefę wielkopolską:

- dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu w klasie A;
- dla poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} w klasie B;
- ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀ w klasie C,
- ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w klasie C;
- ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu w klasie C;
- dla poziomu celu długoterminowego ozonu w klasie D2.

Przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀ dotyczą wyłącznie stężeń 24 godzinnych. Nie są przekraczane stężenia średnie dla roku. Należy podkreślić, że stężenia pyłu wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimnego (grzewczego). Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza.

Na obszarze miasta i gminy Rydzyna nie ma znaczących źródeł zanieczyszczeń powietrza. Na jakość powietrza ma wpływ sposób zabudowy i pora roku. Gęsta zabudowa sprzyja

kumulowaniu się zanieczyszczeń i utrudnia przewietrzanie terenu. Odczuwane jest to szczególnie w sezonie grzewczym.

Potencjalne zagrożenie emisją przemysłową skutecznie ograniczane jest przez działania kontrolne Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz samokontroli zakładowe (np. wprowadzanie systemów zarządzania środowiskiem ISO).

Istotne zagrożenie dla jakości powietrza stwarza emisja zanieczyszczeń ze środków transportu samochodowego. Podwyższone stężenia tlenków azotu, tlenków węgla i węglowodorów aromatycznych (benzen) odnotowuje się wzdłuż tras komunikacyjnych w tym z drogi krajowej nr 5., w gęstej zabudowie Rydzyny, zwłaszcza w miesiącach letnich, gdy dochodzi ruch turystyczny.

3.9. Leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy, w obrębie gminy Rydzyna, należą do Nadleśnictwa Karczma Borowa, obręb Dąbcze i w niewielkim fragmencie - obręb Karczma Borowa. Nadleśnictwo zarządza lasami w ramach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu.

W skład obrębu leśnego Dąbcze, w gminie Rydzyna, wchodzi lasy (całkowicie lub fragmentarycznie), należące do następujących leśnictw: Nowy Świat, Książęcy Las, Tarnowa Łąka, Junoszyn.

Nadleśnictwo posiada operat - Plan Urządzenia Lasu - wykonany przez BUL i GL Warszawa, 2005 r. na okres od 1.1.2005 r. do 31.12.2014 r.

Wg opracowania udział typów siedliskowych lasu wynosi:

BMśw. – 34,6 %

LMśw. – 16,4 %

Powierzchniowy udział klas wieku drzewostanów jest następujący:

Ila – 12,8 %

IIIb – 10,4 %

IVa - 9,6 %

Skład gatunkowy lasów jest zróżnicowany. Największy udział ma najpospolitsza w Polsce sosna – ponad 70 % powierzchni.

Położenie nadleśnictwa w pobliżu dużego miasta, jakim jest Leszno, powoduje, że lasy pełnią funkcje ochronne (10 km wokół miasta) tzw. masowego wypoczynku i są często odwiedzane przez mieszkańców miasta i turystów. Na terenie nadleśnictwa zostało wyznaczonych wiele ścieżek pieszych i rowerowych. Jest tu jedna z najdłuższych w Polsce granica miejsko-leśna (granica miasta Leszno – kompleks leśny w gminie Rydzyna).

Inne lasy o charakterze ochronnym, których funkcją jest spełnianie zadań ogólnospołecznych, to lasy:

- wodochronne siedlisk wilgotnych oraz stref ochronnych ujęć wód pitnych (strefa pośrednia ujęcia wody w Lesznie na terenie lasów w gminie Rydzyna),
- ostoje zwierząt chronionych (gniazduje bocian czarny i orzeł bielik),
- drzewostany nasienne wyłączone.

Produkcja surowca drzewnego w tych lasach powinna być prowadzona w sposób zapewniający spełnianie przede wszystkim głównej funkcji, do jakiej są one przeznaczone bądź trwale, bądź w określonym czasie.

Pozostałe – to lasy gospodarcze, których głównym celem jest produkcja surowca drzewnego. Niewielki obszar lasów należy do innych właścicieli. Są to najczęściej lasy prywatne. W obrębie

gminy Rydzyna nie występują rezerваты przyrody ani użytki ekologiczne. Występują natomiast pomniki przyrody. Są to wiekowe drzewa o nieprzeciętnych rozmiarach.

Lasy wykazują wyraźne odznaki degradacji pod wpływem czynnika antropogenicznego. Jest to średnia klasa uszkodzeń lasów. Liczne, dzikie miejsca składowisk odpadów wpływają negatywnie zarówno na siedliska leśne jak i na przestrzeń rekreacyjną dla turystów.

3.10. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Wg podziału Polski na dzielnice rolniczo – klimatyczne wg R. Gumińskiego⁷, obszar gminy leży w zasięgu VII Dzielnicy Środkowej. Warunki rozwoju produkcji rolniczej zależne są m.in. od warunków klimatu lokalnego, który charakteryzowany jest poniższymi parametrami:

- średnie opady roczne około 550 mm;
- średnia roczna temperatura powietrza + 8,3⁰ C;
- długość okresu wegetacyjnego około 226 dni;
- zaleganie pokrywy śnieżnej około 40 dni;
- liczba dni z przymrozkami około 40 dni;

Grunty rolne skupiają się w trzech rejonach gminy, przedzielonych doliną Rowu Polskiego oraz linią kolejową Poznań-Wrocław. Są to następujące rejony:

Pierwszy rejon występuje w rejonach wsi: Dąbcze (część wschodnia), Maruszewo, Nowa Wieś, Tworzanki, Tworzanice, Przybiń, Robczysko. Na tych terenach występują największe, zwarte obszar dobrych gleb, a w części doliny Rowu Polskiego występują trwałe użytki zielone.

Drugi rejon obejmuje grunty wsi: Kłoda Duża, Kłoda Mała, Moraczewo, Pomykowo, Augustowo, Lasotki, Kaczkowo, Rojęczyn. Na tych terenach występują również zwarte obszar dobrych gleb, a w dolinie Rowu Polskiego gleby słabsze i trwałe użytki zielone.

Trzeci rejon obejmuje grunty wsi Jabłonna i Tarnowa Łąka. Charakterystyczny dla rejonu Tarnowa Łąka jest bardzo duży udział łąk i gleb nadmiernie uwilgotnionych a w rejonie Jabłonnej. istnieje mozaikowy układ gleb, o różnej rolniczej urodzajności i przydatności do upraw. W sąsiedztwie lasów występują gleby słabe oraz gleby rolniczo nieprzydatnych (RN), przeznaczone pod zalesienie.

Podsumowując analizę możliwości rozwoju rolnictwa w gminie wskazuje się na następujące uwarunkowania walorów naturalnych:

- ponad 70% gruntów rolnych posiada gleby wysokiej bonitacji, kl.IIIa i IIIb oraz IVa i IVb;
- użytki zielone są także dużej wartości rolniczej, ponieważ większość użytków zielonych posiada gleby klas III i IV;
- gleby w gminie charakteryzują się relatywnie optymalnym uwilgotnieniem;
- gleby położone są na obszarach przeważnie płaskich a nie nadmiernie urzeźbionych;
- warunki agroklimatu są stabilne i korzystne dla różnorodnych upraw;
- ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy Rydzyna wg IUNG - Puławy wynosił 69,6pkt (przy średnim wskaźniku dla gmin otaczających 71,7pkt i w porównaniu z ogólnym wskaźnikiem dla Polski wynoszącym 66,6pkt) – co charakteryzuje korzystną jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w omawianej gminie.

Gospodarstwa rolne położone na obszarze o niekorzystnych warunkach gospodarowania wspierane mogą być finansowo w celu zapewnienia ciągłości rolniczego użytkowania ziemi

⁷ Gumiński Romuald, ur. 20 XI 1896, Warszawa, zm. 26 X 1952, tamże, meteorolog i klimatolog; profesor Uniwersytetu Warszawskiego, SGGW i Politechniki Warszawskiej; autor prac z dziedziny agrometeorologii, głównie agrometeorologii, i klimatologii; twórca dzieł regionalizacji rolniczo-klimatycznej (na podstawie Encyklopedii PWN).

oraz zachowania walorów krajobrazowych obszarów wiejskich, a także stosowania zwykłej dobrej praktyki rolniczej dla promocji rolnictwa przyjaznego dla środowiska.

3.11. Formy ochrony przyrody

3.11.1. Obszar Chronionego Krajobrazu

Gmina Rydzyna obejmuje w swych granicach jeden obszar chronionego krajobrazu. Jest to Krzywińsko - Osiecki Obszar Chronionego Krajobrazu wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna – Góra, powołany na mocy Rozporządzenia Wojewody Leszczyńskiego nr 82/92 z dnia 01.08.1992r. (Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 11 poz. 131). Obejmuje on południowo - zachodnią część gminy Rydzyna. Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001r. Nr 3, poz. 21) akt prawa powołujący tę formę ochrony, jako akt wykonawczy do zmienionej ustawy o ochronie przyrody, utracił moc obowiązującą. Równocześnie na podstawie art. 7 ww. ustawy obszar chronionego krajobrazu utworzony na podstawie dotychczasowych przepisów stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy. Rozporządzenie Wojewody Leszczyńskiego zachowało moc jedynie w zakresie istnienia formy ochrony przyrody. Nie obowiązują jednak zakazy dla przedmiotowego obszaru. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151 poz. 1220 z późn. zm.) obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniona funkcją korytarzy ekologicznych.

3.11.2. Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Rydzyna znajduje się kilkanaście pomników przyrody. Są to:

- dęby szypułkowe – 8 drzew w parku w Rydzynie, 29 drzew w parku w Jabłonnej, 1 drzewo w nadleśnictwie Karczma Borowa koło leśniczówki Nowy Świat oraz 1 drzewo w oddziale 257h leśnictwa Junoszy, w miejscowości Jabłonna,
- klon jawor – w parku w Rydzynie,
- aleja lipowa – składająca się z 57 drzew w Parku w Rydzynie,
- grab pospolity – 1 drzewo w parku w Jabłonnej,
- cisy pospolite – 2 drzewa w parku w Jabłonnej oraz 1 w oddziale 268f leśnictwa Junoszyn, w miejscowości Jabłonna,
- lipy drobnolistne – 2 drzewa w parku w Jabłonnej,
- dąb szypułkowy, platan i sosna czarna na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Rydzynie.

Prawie wszystkie zabytki są w średnim stanie technicznym. Dotyczy to również parków podworskich. Wiele obiektów wymaga remontów, modernizacji i renowacji.

W stosunku do pomników przyrody zabrania się:

- wycinania, niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- zrywania pączków kwiatów, owoców, liści,
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- zanieczyszczenia, zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego;

- wznecania ognia w pobliżu drzewa,
- umieszczania tablic i innych znaków, z wyjątkiem przewidzianych ustawą o ochronie przyrody,
- dokonywania zmian stosunków wodnych.

3.12. Klimat akustyczny

Źródłem ponadnormatywnego hałasu jest w mieście i gminie transport samochodowy. Uciążliwość ta dotyczy głównie zabudowy mieszkaniowej położonej w bezpośrednim sąsiedztwie dróg.

Na terenie Rydzyny najpoważniejszym problemem jest droga krajowa nr 5 relacji Poznań – Wrocław charakteryzująca się dużym natężeniem ruchu. Największym ruch tj. większy od średniej krajowej, notuje się na odcinku od granicy z miastem Leszmem do miasta Rydzyna. Poziom hałasu na tej arterii przekracza wartość 80 dB, odczuwalny głównie przez mieszkańców zabudowy położonej przy tej trasie, zwłaszcza tam gdzie zabudowa jednorodzinna przylega bezpośrednio do drogi.

Zdecydowana poprawa nastąpi po wybudowaniu nowego przebiegu drogi krajowej Nr 5 zlokalizowanej po zachodniej stronie linii kolejowej Poznań – Wrocław, a także przebiegającej w dalszej odległości od jednostek osadniczych. Nowa trasa S5 – to planowany krajowy korytarz transportowy zapisany w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Spis obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków

Gmina Rydzyna może poszczycić się wieloma znaczącymi obiektami objętymi ochroną konserwatorską poprzez ich wpis do rejestru zabytków. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu – Delegatura w Lesznie na dzień 1 marca 2012r. do rejestru zabytków wpisane zostały:

Lp.	Zabytek	Numer wpisu	Data wpisu
Dąbcze			
1	zespół kościoła fil. p.w. św. Katarzyny: kościół fil. p.w. św. Katarzyny, 2 poł. XVII d. nr rej.: 1047/A z 25.03.1970, cmentarz przykościelny;	518/Wlkp/A	18.06.2007
Jabłonna			
2	kościół p.w. św. Mikołaja. 1670 nr rej. 1036/A z 21.03.1970;	376/Wlkp/A	4.07.2006
3	park, XIX/XX – nr rej.: 67/21/A - z 14.10.1948;	239/Wlkp/A	30.07.2008
4	założenie pałacowo – folwarczne: pałac, spichlerz, ob. magazyn, stajnia, chlewnia, stajnia z mieszkalnym poddaszem, obora, brama wjazdowa podjazdu pod pałac, brama z furtką oddzielające część rezydencjonalną od podwórza	762/Wlkp/A	24.09.2009

	folwarcznego, brama wjazdowa na podwórze folwarczne;		
Kaczkowo			
5	kościół par. p.w. św. Marcina szach., 1729, nr rej.: 229 z 9.09.1968;	371/Wlkp/A	30.06.2006
Kłoda			
6	zespół folwarczny: - dwór, nr rej.: 1059 z 26.03.1970, spichrz, nr rej.: j.w., obora, nr rej.: 1241/A z 10.12.1991;	454/1-2/Wlkp/A	22.01.2007
Przybiń			
7	zespół dworski, 3 ćw. XIX, 1911, nr rej.: 1679 z 3.04.1975: dwór i park;	446/Wlkp/A	17.01.2007
Rojeczyn			
8	dwór, XVIII-XIX;	1214	2.09.1970
Rydzyzna			
9	założenie urbanistyczne, XV-XX;	kl.IV-73/40/57	8.02.1957
10	zespół kościoła par. p.w. św. Stanisława: kościół par. p.w. św. Stanisława, 1742-49, d. nr rej.: 50 z 12.12.1932,	517/Wlkp/A	05.06.2007
	kolegium pijarów, ob. plebania, ul. Kościelna 1, 1774-1820, d. nr rej.: 226 z 31.07.1968,		
	cmentarz przykościelny;		
11	zespół kościoła poewangelickiego p.w. św. Krzyża:	519/Wlkp/A	18.06.2007
	kościół ewangelicki, d. nr rej.: 64 z 15.02.1959,		
	pastorówka, ul. Wolności 10, XVIII/XIX, d. nr rej.: 1500/A z 3.10.1994, cmentarz przykościelny ewangelicki;		
12	zespół zamkowy, XVII-XVIII, XX: -zamek, nr rej.: 52 z 29.04.1930, 2 oficyny, ujeżdżalnia, wozownia, stajnia, oranżeria, ob. dom mieszkalny, strzelnica, park, 2 aleje lipowe, brama wjazdowa, most z pylonami, most do parku;	65	6.02.1965
13	budynek dawnego Konwiktu Pijarów, ul. Zamkowa nr 3 obecnie Szkoły Podstawowej im. 17 Pułku Ułanów Wielkopolskich 1777r.;	740/Wlkp/A	31.03.2009
14	ratusz, 1752, nr rej.: 51 z 27.03.1930;	445/Wlkp/A	17.01.2007
15	dom, ul. Konstytucji 3 Maja 24 a i b, nr rej.: 216 z 31.08.1968;	496/Wlkp/A	12.04.2007
16	dom, ul. Kościelna 2, 1710, nr rej.: 218 z 31.08.1968;	492/Wlkp/A	27.03.2007
17	dom, ul. Matejki 2, szach., 1734, nr rej.: 220 z 31.08.1968	499/Wlkp/A	12.04.2007
18	dom, ul. Matejki 3, nr rej.: 221 z 31.08.1968;	497/Wlkp/A	12.04.2007

19	dom, Rynek 2, nr rej.: 197 z 29.08.1968;	552/Wlkp/A	10.10.2007
20	dom, Rynek 3, nr rej.: 198 z 29.08.1968;	444/Wlkp/A	17.01.2007
21	dom, Rynek 4, nr rej.: 199 z 29.08.1968;	442/Wlkp/A	17.01.2007
22	dom, Rynek 5, nr rej.: 200 z 29.08.1968;	443/Wlkp/A	17.01.2007
23	dom, Rynek 6, nr rej.: 201 z 29.08.1968;	498/Wlkp/A	12.04.2007
24	dom, Rynek 6 a, nr rej.: 202 z 30.08.1968;		
25	dom, Rynek 7, nr rej.: 203 z 30.08.1968;		
26	dom, Rynek 12, nr rej.: 204 z 30.08.1968;	646/Wlkp/A	27.02.2008
27	dom, Rynek 13, nr rej.: 205 z 30.08.1968;	494/Wlkp/A	11.04.2007
28	dom, Rynek 14, nr rej.: 206 z 30.08.1968;	447/Wlkp/A	18.01.2007
29	dom, Rynek 15, nr rej.: 135 z 11.07.1968;	490/Wlkp/A	27.03.2007
30	dom, Rynek 17, nr rej.: 208 z 30.08.1968;	448/Wlkp/A	18.01.2007
31	dom, Rynek 18, nr rej.: 1030/A z 20.11.1987;	500/Wlkp/A	12.04.2007
32	dom, Rynek 19, nr rej.: 207 z 30.08.1968;	469/Wlkp/A	19.02.2007
33	dom, Rynek 22, nr rej.: 209 z 30.08.1968;	463/Wlkp/A	14.02.2007
34	dom, Rynek 23, nr rej.: 210 z 30.08.1968;	449/Wlkp/A	18.01.2007
35	dom, Rynek 24, nr rej.: 211 z 30.08.1968;	450/Wlkp/A	18.01.2007
36	dom, Rynek 25, nr rej.: 212 z 30.08.1968;	451/Wlkp/A	18.01.2007
37	dom, Rynek 26, nr rej.: 213 z 30.08.1968;	465/Wlkp/A	15.02.2007
38	dom, Rynek 27, nr rej.: 214 z 30.08.1968;	452/Wlkp/A	18.01.2007
39	dom, ul. Rzeczypospolitej 5, pocz. XX, nr rej.: 1337/A z 23.11.1992;		
40	dom, ul. Rzeczypospolitej 10/ Rynek 20, nr rej.: 1117/A z 28.07.1988;	656/Wlkp/A	13.03.2008
41	dom ul. Tylna 9;	59/Wlkp/A	27.04.2001
42	dom, ul. Wolności 4, nr rej.: 223 z 31.08.1968;	462/Wlkp/A	14.02.2007
43	dom, ul. Wolności 6, 1783, nr rej.: 1389/A z 8.03.1993;	464/Wlkp/A	15.02.2007
44	szkoła, ul. Wolności 15, 1 ćw. XX, nr rej.: 1236/A z 20.11.1991;	468/Wlkp/A	19.02.2007
45	dom, ul. Wolności 19, 1783, XX, nr rej.: 224 z 31.08.1968;	553/Wlkp/A	10.10.2007
46	dom, ob. szkoła, ul. Zamkowa 2, 1900, nr rej.: 1237/A z 20.11.1991;	467/Wlkp/A	16.02.2007
47	dom, ul. Zamkowa 6, nr rej.: 225 z 31.08.1968;	645/Wlkp/A	27.02.2008
48	wiatrak koźlak (na os. „Młyńska Górka”), XIX, nr rej.: 1053/A z 28.03.1988.	466/Wlkp/A	15.02.2007

Do rejestru zabytków wpisane są również obiekty archeologiczne wyróżnione na załączniku graficznym:

Lp.	miejsowość	Nr rej./data wpisu - Stanowisko	AZP/nr stan. na ob.
1.	Dąbcze, stan. 1	nr rejestru 1530A z dnia 24.02.1995r. - grodzisko	65-25/131
2.	Tworzanice st. 5	nr rejestru 1531A z dnia 24.02.1995r. - grodzisko	65-25/133
3.	Tworzanice st. 17	nr rejestru 1532A z dnia 24.02.1995r. - grodzisko	65-25/138

4.2. Gminna Ewidencja Zabytków

Gmina Rydzyna posiada wykonaną w 2010 roku Gminną Ewidencję Zabytków. Jest to katalog 287 zabytków zarówno wpisanych do rejestru i inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza Miasta i Gminy Rydzyna w porozumieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W katalogu tym przeważają budynki mieszkalne.

4.3. Program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w gminie Rydzyna

Gmina Rydzyna zamierza przystąpić do sporządzenia „Programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w gminie Rydzyna”.

5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia

5.1. Rozwój ludnościowy gminy Rydzyna – prognoza demograficzna

Gminę Rydzyna 31 grudnia 2011r. zamieszkiwało łącznie 8534 mieszkańców w tym na terenie miasta 2680 mieszkańców, co stanowi tylko 0,25% ludności woj. wielkopolskiego i 16% ludności powiatu leszczyńskiego. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi około 64os/km², w mieście 1197 os/km², na terenach wiejskich 45 os/km².

Dynamika rozwoju ludności gminy do roku 2011 wskazuje tendencję rosnącą. Z wyjątkiem roku 2003 i 2004 gdzie liczba ludności była niższa niż liczba ludności w roku 2002. Na taką zmianę liczby ludności wpływ miał fakt dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatnie saldo migracji. W latach 2011-2012 liczba ludności utrzymuje się na stałym poziomie.

Przeanalizowano ludność pod względem struktury wiekowej w okresie lat 2001-2011. Wyniki przedstawia poniższa tabela.

Przedział wiekowy	Liczba ludności wg wieku									
	2012	Rok								
		2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
0-4	bark danych	568	569	536	501	474	442	468	466	472
5-9		486	488	488	498	511	488	472	482	487
10-14		522	507	508	500	535	594	630	624	677
15-19		586	651	682	687	714	718	694	666	702
20-24		637	666	676	681	694	714	744	750	749
25-29		695	760	756	749	743	737	720	701	668
30-34		791	722	723	702	676	650	625	571	551
35-39		683	642	596	578	534	485	439	441	427
40-44		518	460	462	451	461	463	466	467	501
45-49		477	474	485	530	543	595	630	649	610
50-54		600	637	659	617	619	604	581	571	606
55-59		596	577	556	598	583	544	553	482	401
60-64		540	535	464	391	331	283	226	232	235
65-69		259	197	212	212	227	240	238	233	221
70 i więcej		576	557	557	565	555	557	564	571	588
razem		8534	8534	8442	8360	8260	8200	8114	8050	7906

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Obserwując strukturę wiekową społeczeństwa gminy należy zauważyć proces starzenia się społeczeństwa.

Maleje liczba osób w wieku 5-19 lat, natomiast wzrasta liczba osób w wieku 50-64 lat.

Największą grupę stanowią mieszkańcy gminy Rydzyna w wieku poprodukcyjnym, których liczba od 2001r. stale wzrasta. Tym samym niepokojące jest zjawisko, zmniejszania się od roku 2001 do 2008 liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. W latach 2009 i 2010 odnotowano jednak nieznaczny wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Prognozuje się stały, choć niewielki, wzrost liczby ludności gminy Rydzyna.

5.2. Jakość życia mieszkańców

Pod hasłem „jakość życia” rozumiemy ogół warunków życia ludności w gminie. Składają się na to warunki mieszkaniowe, poziom wyposażenia w usługi i rynek pracy, także jakość środowiska przyrodniczego oraz poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz stan środowiska przyrodniczego w gminie zostały omówione w rozdziałach „Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu” oraz „Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego”.

Nieobojętne dla jakości życia są zagrożenia (omówione w rozdziale „Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia”) oraz inne czynniki powodujące dyskomfort zamieszkiwania na terenie gminy.

5.2.1. Warunki mieszkaniowe

Od czasu przemian ustrojowych w Polsce, charakter zabudowy w gminie ulega znaczącym zmianom. Zabudowa mieszkaniowa to obecnie nie tylko domy mieszkalne związane z gospodarstwami rolnymi, ale indywidualne budynki mieszkalne jednorodzinne nie związane z produkcją rolną.

Na terenie gminy w 2012r. zlokalizowane było 1947 lokali mieszkalnych z czego większość to lokale w budynkach mieszkalnych, których liczba na terenie gminy wynosi 1508

Natomiast zgodnie z danymi GUS przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2010r. wynosiła 103,5m² na 1 mieszkanie i 26,9m² na 1 osobę.

Zgodnie z danymi GUS w 2011r. na terenie gminy oddano do użytkowania 49 nowych lokali mieszkalnych w tym 12 lokali na terenie miasta. Wszystkie lokale oddane do użytkowania zlokalizowane SA w budynkach indywidualnych.

Większość mieszkań wyposażona jest w instalacje wodociągowe oraz łazienki.

Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań		
w mieście		
wodociąg	%	99,2
łazienka	%	93,5
centralne ogrzewanie	%	77,6
na wsi		
wodociąg	%	98,5
łazienka	%	91,2
centralne ogrzewanie	%	62,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

5.2.2. Rynek pracy

Bezpośredni wpływ na poziom życia mieszkańców ma stan ich zatrudnienia. Najwięcej pracujących zatrudnionych jest w sektorze prywatnym.

Liczba pracujących wg danych GUS za rok 2011 wynosiła 2184 osób z czego 1157 to mężczyźni i 1027 to kobiety.

Podobnie jak na terenie powiatu również na terenie gminy przeważa zatrudnienie w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa rybactwa.

Struktura zatrudnienia w powiecie leszczyńskim w 2011r.	
	%
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	42
przemysł i budownictwo	34
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	12
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1
pozostałe usługi	11
razem	100

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy występuje kilka dużych zakładów przemysłowych, które wymieniono w punkcie „Lokalizacja zakładów przemysłowych”. Do największych pracodawców należą Winkhaus Polska, ViaCon Polska i Inoforges Polska. Dominują jednak małe i średnie przedsiębiorstwa. Większość podmiotów gospodarczych stanowią małe firmy usługowo - handlowe. W związku z transformacją ustrojową wzrosła znacznie aktywność ekonomiczna mieszkańców a przez to powstało wiele zakładów usługowo – handlowych oraz produkcyjnych.

5.2.3. Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym, polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów.

Stopa bezrobocia jest to iloraz bezrobotnych przez aktywnych zawodowo w danej kategorii ludności. Aktywni zawodowo definiowani są przez GUS jako osoby pracujące plus osoby poszukujące pracy plus bezrobotni plus niepełnosprawni (z możliwością zatrudnienia w niektórych zawodach). Natomiast do aktywnych zawodowo cywili nie wlicza się pracowników: wojska, policji oraz służb ochrony państwa.

W 2010r. liczba bezrobotnych w gminie Rydzyna wynosiła 335 osób (112 mężczyzn i 223 kobiety) – stanowi to 17,7% ogółu bezrobotnych w powiecie leszczyńskim. Natomiast udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym od roku 2005, gdzie wynosił 8,5% spadał do roku 2008 (3,5%). Od roku 2009 odnotowuje się ponowny wzrost z 5,6% na 6,1% w roku 2010.

Stopa bezrobocia w powiecie leszczyńskim w styczniu 2013r wynosiła 10%, przy stopie bezrobocia 10,6% dla województwa wielkopolskiego i 14,6% dla kraju.

5.2.4. Hałas

Na terenie gminy Rydzyna nie znajdują się większe i uciążliwe dla środowiska zakłady przemysłowe generujące hałas. Najbardziej uciążliwe to ubojnie i zakłady przetwórstwa mięsa. Najistotniejszym źródłem hałasu w gminie jest niewątpliwie droga krajowa nr 5 oraz linia

kolejowa E 59. Przepuszczalny poziom hałasu na arterii drogowej przekraczać może wartość 80dB. Hałas ten odczuwalny jest głównie przez mieszkańców wsi położonych bezpośrednio przy tej trasie tj. Augustowo, Kaczkowo i Rojęczyn oraz części miasta Rydzyna.

5.2.5. Uciążliwości odorowe

Oczyszczalnia Ścieków w Rydzynie, jako obiekt związany z gospodarką ściekową może stwarzać uciążliwości dla ludności mieszkającej w jej bezpośrednim sąsiedztwie. Główną tego przyczyną mogą być odory rozprzestrzeniające się z nad składowisk osadów ściekowych, zbiorników ścieków czy zlewni ścieków dowożonych. Ogólnie, na odory towarzyszące pracy oczyszczalni mogą składać się różne związki chemiczne, w tym nie obojętne dla zdrowia (b-metyloindol, dwumetyloamina, trójmetyloamina, merkaptan butylu, węglowodory aromatyczne, siarkowodór).

5.2.6. Problemy społeczne

Gmina Rydzyna, boryka się ze złożonymi problemami społecznymi, jak wiele gmin. Głównymi problemami społecznymi w Gminie są ubóstwo, niskie zarobki i bezrobocie. Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Rydzyna odpowiedzialny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

6. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia

6.1. Zagrożenie powodzią

Gmina Rydzyna narażona jest na podtopienia przez przepływające przez nią Rów Dąbiecki, Rów Rydzyński i Rów Polski. Wybudowany zbiornik retencyjny, będzie chronił przed zalaniem miasto Rydzyna, wieś Dąbcze i okoliczne pola uprawne.

6.2. Zagrożenia biologiczne

Bezpośredni nadzór nad rozprzestrzenianiem się chorób pochodzenia zwierzęcego sprawuje Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Poznaniu. Najczęściej występującą chorobą tego typu jest wścieklizna. Mieszkańcy powiadamiani są o pojawieniu się wścieklizny na terenie gminy, w przypadku otrzymania takiej informacji od Powiatowego Inspektora Weterynarii. Na terenach zapowietrzonych i zagrożonych wścieklizną ustawiane są odpowiednie tablice ostrzegawcze.

6.3. Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- łączność radiowa, w tym CB radio, radiotelefony i telefonia komórkowa,
- stacje radiolokacji i radionawigacji.

Znaczenie tego oddziaływania w ostatnich latach rośnie, co spowodowane jest burzliwym po roku 1990 rozwojem radiokomunikacji oraz powstawaniem coraz większej liczby stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych.

6.4. Zagrożenia poważną awarią

Na terenie gminy Rydzyna nie funkcjonują podmioty stwarzające nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

Największe, potencjalne zagrożenie na terenie gminy stanowi droga krajowa nr 5 i możliwości kolizji samochodów przewożących substancje niebezpieczne.

7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

7.1. Uwarunkowania rozwoju sieci osadniczej

Zasadniczy obszar gminy to grunty orne, tereny zieleni, tereny systemu przyrodniczego, a więc lasy i zadrzewienia, wody i ciekły oraz inne tereny cenne przyrodniczo. Nasycenie obszaru gminy dobrymi glebami, stwarza ogromne ograniczenia w gospodarowaniu przestrzenią, wręcz determinuje rozwój gminy.

Tereny zurbanizowane zostały szczegółowo scharakteryzowane i przeanalizowane pod względem struktury przestrzennej, infrastruktury usługowej i technicznej, komunikacji oraz lokalizacji zakładów przemysłowych i działalności gospodarczej w punkcie 2.2.

7.2. Determinanty rozwoju gminy

7.2.1. Ograniczenia rozwoju

Ograniczenia rozwoju w zakresie jakości życia mieszkańców i demografii:

- bezrobocie,
- problemy materialne mieszkańców,
- zły stan techniczny części budynków mieszkalnych,
- niski poziom usług na wsi - brak wyraźnie wykształconych centrów usługowych, usługi drobne i rozproszone, problemy społeczne.

Ograniczenia rozwoju w zakresie aktywności gospodarczej:

- duża konkurencja gmin w staraniach o pozyskanie inwestorów z kapitałem zewnętrznym,
- niewielki procent gruntów komunalnych w strukturze własnościowej gminy.

Ograniczenia rozwoju w zakresie środowiska przyrodniczego i rolnictwa:

- rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- brak nowoczesnych większych zakładów przetwórczych powiązanych z rolnictwem na terenie gminy,
- objęcie części gminy formą ochrony przyrody.

Ograniczenia rozwoju w zakresie komunikacji:

- brak nawierzchni utwardzonej na części dróg gminnych,
- uciążliwości akustyczne oraz ryzyko poważnych awarii w związku z przebiegiem drogi krajowej nr 5.

Ograniczenia rozwoju w zakresie infrastruktury technicznej:

- niepełne skanalizowanie,
- niepełna sieć gazowa.

Inne ograniczenia rozwoju:

- zanieczyszczenie powietrza,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych, stojących i płynących w tym związkami azotu,

- nie dość dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczna i rekreacyjna.

7.2.2. Czynniki sprzyjające rozwojowi

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie jakości życia mieszkańców i demografii:

- duża aktywność gospodarcza mieszkańców,
- zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminy - samorządność.

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie mieszkalnictwa:

- potrzeba rozwoju terenów pod zabudowę mieszkaniową.

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie aktywności gospodarczej:

- rosnąca liczba aktywnych podmiotów gospodarczych,
- aktywność gminy i działania zw. z planowaniem przestrzennym w zakresie przygotowania terenów pod inwestycje,
- popyt na tereny przemysłowe.

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie rolnictwa:

- dobre warunki do rozwoju produkcji rolniczej i zwierzęcej,
- ze względu na charakter gminy duże możliwości powiązania rolnictwa z turystyką (agroturystyka).

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie komunikacji:

- dogodne połączenie z aglomeracją poznańską i innymi mniejszymi ośrodkami regionalnymi, gminnymi i powiatowymi.

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie infrastruktury technicznej:

- rezerwy wody,
- planowana modernizacja oczyszczalni ścieków ze zwiększeniem jej wydajności,
- wysokie zwodociągowanie gminy.

Inne czynniki sprzyjające rozwojowi:

- wysokie walory środowiska przyrodniczego,
- wysokie walory środowiska kulturowego.

7.2.3. Potrzeby rozwoju

Najważniejszymi celami polityki przestrzennej gminy powinny być:

- ochrona wartości kulturowych,
- ochrona systemu przyrodniczego,
- ochrona gruntów rolnych dobrych klas,
- wykorzystanie potencjału przyrodniczego do rozwoju turystyki,
- wyznaczenie rezerwy terenów przemysłowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych,
- planowy i konsekwentny rozwój przestrzenny jednostek osadniczych,
- planowy i konsekwentny rozwój komunikacji,
- rozwój infrastruktury usługowej, proporcjonalnie do rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
- rozwój infrastruktury technicznej.

8. Stan prawny gruntów

Grunty prywatne stanowią 43,7% gruntów gminy Rydzyna. W strukturze własności we władaniu Skarbu Państwa znajduje się prawie 41% gruntów na terenie gminy, podczas gdy gmina jest właścicielem zaledwie 2,7% gruntów.

Szczegółową strukturę własnościową gruntów na terenie miasta i gminy Rydzyna przedstawia tabela.

Struktura własności gruntów na terenie miasta i gminy Rydzyna		
Właściciel gruntu	Powierzchnia w ha	Udział w %
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	5520	40,9
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	463	3,4
Grunty Gminy z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	368	2,7
Grunty Gminy przekazane w użytkowanie wieczyste	36	0,3
Grunty osób fizycznych	5892	43,7
Grunty spółdzielni	261	1,9
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	158	1,2
Grunty Powiatu z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	84	0,6
Grunty Powiatu przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0,0
Grunty będące przedmiotem własności i władania innych podmiotów	711	5,3
Razem	13493	100,0

źródło: Dane z Ewidencji gruntów i budynków stan z 01.01.2012r.

9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

9.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Rydzyna istnieją dwie różne formy ochrony przyrody, określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151 poz. 1220 z późn. zm.) - zostały szczegółowo omówione w pkt 3.11.

9.2. Formy ochrony dziedzictwa kulturowego - wpis do rejestru zabytków

Ochronie podlegają na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) obiekty architektoniczne wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty ujęte w ewidencji konserwatorskiej. Ochronie podlega zarówno ich forma przestrzenna, jak i substancja materialna, a wszelkie działania w obrębie obiektów oraz w ich najbliższym otoczeniu powinny być uzgadniane lub opiniowane przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wykaz obiektów w gminie Rydzyna, wpisanych do rejestru zabytków, znajduje się w rozdziale: Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Wszystkie stanowiska archeologiczne zlokalizowane na terenie gminy podlegają ochronie w myśl ww. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

9.3. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

Obszary występowania lasów i gleb chronionych na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004r. Nr 121 poz. 1266 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz. U. z 2011r. Nr 12 poz. 59 z późn. zm.) przedstawiono na załączniku graficznym.

10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Rydzyna nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

W gminie Rydzyna występują udokumentowane złoża kruszyw wymienione w poniższej tabeli. Złoża Nowa Wieś, Nowa Wieś II, Nowa Wieś III, Dąbcze i Dąbcze II zostały skreślone z bilansu zasobów.

Przebadany został obszar w rejonie miejscowości Tarnowa Łąka pod kątem występowania kruszywa naturalnego i uzyskał wyniki pozytywne, wobec czego uznano ten obszar za perspektywiczny.

Zasoby kopalin w gminie Rydzyna					
Lp.	Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Powierzchnia złoża	Uwagi	Rekultywacja
1.	Dąbcze	złoża piasków poza piaskami szklarskimi,	3,22ha	eksploatacja złoża zaniechana	leśna
2.	Dąbcze II	kruszywa naturalne	1,52 ha	złożo skreślone z bilansu zasobów	rolnicza
3.	Góra	węgiel brunatny	1300 ha	złożo o zasobach prognostycznych	
4.	Kłoda	złoża kruszyw naturalnych i materiałów pokrewnych	29,87 ha	złożo rozpoznane szczegółowo	rolnicza
5.	Moraczewo	złoża piasków budowlanych	1,99 ha	złożo rozpoznane szczegółowo	rolniczo-wodna
6.	Nowa Wieś	kruszywa naturalne	2,48	złożo skreślone z bilansu zasobów	rolnicza
7.	Nowa Wieś II	złoża piasków budowlanych	1 ha	złożo skreślone z bilansu zasobów	rolniczo - leśna
8.	Nowa Wieś III	złoża piasków budowlanych	0,7 ha	złożo skreślone z bilansu zasobów	
9.	Nowa Wieś IV	złoża piasków budowlanych	0,31 ha	złożo rozpoznane szczegółowo	rolnicza
10.	Poniec-Krobia	węgiel brunatny	19070 ha	złożo o zasobach prognostycznych	

Źródło: geoportal.pgi.gov.pl

Na terenie gminy Rydzyna najważniejszym poziomem wód użytkowych jest reprezentowany przez Sandr Leszczyński i powiązaną z nim struktura wodonośna Pradoliny Rowu Polskiego. Sandr Leszczyński stanowi złożo wodonośne, zbudowane z osadów piaszczystych i żwirowych. Jego północna część przebiega w rejonie południowej części Leszna, a północna część łączy się z Pradolina Rowu Polskiego. Miąższość utworów wodonośnych jest bardzo zróżnicowana. Maksymalnie w obniżeniach wynosi do 35m. Sandr Leszczyński zaliczany do głównych zbiorników wód podziemnych, identyfikowany pod numerem 307, jest obszarem objętym najwyższą ochroną (ONO).

Przez Pradolina Rowu Polskiego przepływa Rów Polski, który stanowi strefę drenażu wód powierzchniowych i podziemnych. W zachodniej części łączy się z Sandrem Leszczyńskim, a szerokość Pradoliny, występującej na terenie gminy Rydzyna wynosi 2km. Miąższość utworów wodonośnych wynosi od kilku do 20 m, są to osady piaszczyste o różnej frakcji, piaski ze żwirem lokalnie żwiry, osady zastoiskowe z mułków, ilów i piasków mułkowych.

W obrębie gminy występują jeszcze struktury wodonośne związane z poziomem międzyglinowym dolnym. Występowanie tego poziomu związane jest z osadami interglacjału wielkiego i fluwioglacjałów rozdzielających gliny morenowe południowopolskiego zlodowacenia. Cechuje się on na ogół zwierciadłem wody o ciśnieniu subartezyjskim. Zasilanie następuje poprzez przesączanie się wód z nadległych poziomów wodonośnych w obszarach wysoczyzn, drenowanie w dolinach rzecznych. Poziom ten na terenie gminy Rydzyna reprezentowany jest przez: Strukturę wodonośną - Dolina kopalna Dąbcze - Kłoda o przebiegu południkowym. Przebieg tej doliny nie jest dokładnie rozpoznany. Prawdopodobnie łączy się ona z doliną kopalną rejonu Krobi, a jej długość może przekraczać 30km.

Drugą strukturą wodonośną reprezentującą poziom międzyglinowy dolny, jest Zbiornik międzymorenowy Leszno. Struktura ta objęta jest wysoką formą ochrony (OWO) i na mapie głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce oznaczona jest nr 305. Struktury poziomu międzyglinowego są mało podatne na degradację z uwagi na obecność od powierzchni terenu utworów słabo przepuszczalnych. Ze względu na korzystne warunki hydrogeologiczne są powszechnie ujmowane do eksploatacji.

W granicach administracyjnych gminy znajdują się ujęcia wód, które omówiono w pkt 13.2.4.. Podlegają one ochronie wynikającej z pozwoleń wodno – prawnych.

12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Wszystkie obszary eksploatacji powierzchniowej w gminie Rydzyna zostały opisane w pkt 11. Na obszarze gminy Rydzyna nie występują tereny górnicze.

13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

13.1. Transport i komunikacja

Sieć drogowa gminy kształtuje się następująco:

Droga krajowa nr 5, klasy GP, "węzeł Nowe Marzy" (droga krajowa nr 1) – Lubawka (granica państwa) (14,7km na terenie gminy Rydzyna)

Drogi powiatowe:

- droga zbiorcza nr 4791P: Osieczna - Pawłowice - Robczysko - granica powiatu gostyńskiego (Poniec);
- droga zbiorcza nr 6263P: Leszno - Nowa Wieś – Pawłowice;
- droga zbiorcza nr 4803P: Rydzyna – Kłoda – Moraczewo – Pomykowo – granica powiatu gostyńskiego (Janiszewo);
- droga zbiorcza nr 4775P: droga wojewódzka nr 323 – księżęcy Las – Tarnowa Łąka – droga powiatowa nr 4799P;
- droga zbiorcza nr 4800P: Kąkolewo – Nowa Wieś – Dąbcze – Rydzyna;
- droga zbiorcza nr 4801P: droga krajowa nr 5 – Dąbcze – Tworzanice – Przybiń – Robczysko;
- droga lokalna nr 4802P: Tworzanice – Tworzanki – Moraczewo – Lasotki – Kaczkowo;
- droga zbiorcza nr 4776P: granica powiatu leszczyńskiego (Czernina) – Kaczkowo;
- droga główna nr 4799P: Kłoda – Tarnowa Łąka – granica województwa wielkopolskiego;
- droga lokalna nr 4805P: Rydzyna ul. Kościuszki ;
- droga lokalna nr 4804P: Rydzyna ul. Poniatowskiego.

Droga krajowa nr 5 stanowi zasadniczy szkielet drogowy w gminie zapewniający transportowe powiązania zewnętrzne. Gmina jest dzięki temu powiązana zarówno z aglomeracją poznańską, jak i wrocławską.

Drogi powiatowe i gminne obsługują bezpośrednio ruch w gminie i łączą poszczególne miejscowości. Z sieci tej należy wyróżnić drogi powiatowe nr 4799P, 4803P oraz 4801P, które prócz relacji lokalnych zapewniają połączenia gminy z drogą krajową nr 5. Obecna sieć drogową łączy w sobie funkcje tranzytu i obsługi. Warunkiem podniesienia standardu obsługi komunikacyjnej w samej gminie jest modernizacja istniejącej sieci drogowej. Uzupelnieniu w drogi lokalne wymagać będą tereny przeznaczone pod przyszłe inwestycje.

Istniejąca droga krajowa nr 5 o znaczeniu międzynarodowym przenosi duże natężenie ruchu wynoszące średnio 14 478 pojazdów na dobę oraz łączy Poznań z Wrocławiem i autostradę A2 z A4 przez oddaną do ruchu we wrześniu 2011 Autostradą Obwodnicą Wrocławia A8. Miasto Rydzyna posiada obwodnicę, która zlokalizowana jest jednak bardzo blisko istniejących zabudowań.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2004 r. w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych (Dz. U. Nr 128 poz. 1334 z późn. zm.) w wykazie dróg ekspresowych umieszczono drogę S5 - A1 (Grudziądz) — Bydgoszcz — Poznań — Leszno — S8 (Wrocław) Budowa drogi ekspresowej spowoduje skrócenie czasu podróży pomiędzy Poznaniem a Wrocławiem, spowoduje rozwój gospodarczy regionu oraz przyniesie zmniejszenie ruchu tranzytowego przez miejscowości położone w gminie Rydzyna.

Obecnie w fazie realizacyjnej znajduje się zamierzenie budowlane „Budowa drogi S5 Poznań (A-2 węzeł „Głuchowo”) – Wrocław (A-8 węzeł „Widawa”) odcinek Kaczkowo – Korzeńsko. Przedmiotowy odcinek Kaczkowo – Korzeńsko jest częścią całego zadania wybudowania drogi ekspresowej S5 z Poznania do Wrocławia. Początek projektowanego odcinka drogi S5 znajduje się w gminie Rydzyna, na zachód od istniejącej drogi krajowej nr 5, a kończy w gminie Żmigród na istniejącej drodze krajowej nr 5 w m. Korzeńsko. Termin zakończenia robót szacuje się na połowę 2013r.

W fazie projektowej znajduje się natomiast odcinek Radomicko - Leszno - Kaczkowo. Zgodnie z Programem Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015 realizacja inwestycji może zostać rozpoczęta do 2013 roku.

Połączenia kolejowe zapewnia dwutorowa, zelektryfikowana, linia kolejowa E 59 relacji Świnoujście- Szczecin - Poznań – Wrocław – Chałupki.

Na terenie gminy są dwie stacje kolejowe: Rydzyna oraz Kaczkowo. Połączenia kolejowe zapewnione są z Poznaniem, Leszmem, Wrocławiem.

Transport zbiorowy na terenie gminy jest realizowany w oparciu o połączenia PKS, świadczone głównie przez PKS Leszno Sp. z o.o. oraz komunikację podmiejską miasta Leszna – linia nr 12 Leszno (ul. Chocimska) – Kłoda/Tarnowa Łąka, obsługiwana przez Miejski Zakład Komunikacji w Lesznie.

System pieszy i rowerowy na terenach zurbanizowanych funkcjonuje głównie na tradycyjnych zasadach obok komunikacji samochodowej.

13.2. Infrastruktura techniczna

13.2.1. Telekomunikacja

Dostęp do sieci telefonicznej posiadają wszyscy mieszkańcy gminy. Głównym operatorem telefonii stacjonarnej działającym na terenie gminy jest Orange Polska. Na terenie większości miejscowości dostępna jest usługa Neostrada, w związku z tym mieszkańcy mają dostęp do szerokopasmowego Internetu. Usługi w zakresie dostępu do Internetu oferują również firmy lokalne. Ponadto teren miejscowości pokryty jest zasięgiem głównych operatorów sieci telefonii komórkowej.

13.2.2. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Rydzyna nie istnieją lokalne sieci ciepłownicze. Budynki ogrzewane są indywidualnymi systemami grzewczymi. Według danych GUS z 2010r. dominują systemy centralnego ogrzewania. Na terenie gminy ok. 68% mieszkań posiada systemy centralnego ogrzewania. W mieście wskaźnik ten wynosi natomiast ok. 78%.

Paliwem używanym najczęściej w gospodarstwach domowych jest nadal węgiel kamienny.

13.2.3. Zaopatrzenie w gaz

Dystrybucją gazu na terenie gminy Rydzyna zajmuje się Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zasilanie odbywa się gazem Lw (Gz – 41,5). Sieć gazowa pokrywa miejscowości takie jak: Robczysko (strefa dystrybucji Robczysko), Dąbcze, Kłoda, Moraczewo, Nowa Wieś, Pomykowo i Rydzyna (strefa dystrybucji Rydzyna). Stopień gazyfikacji gminy wynosi 29,3%.

Operatorem sieci wysokiego ciśnienia jest Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Przez południowo-wschodni kraniec gminy przebiega tranzytowy gazociąg wysokiego ciśnienia Krobica-Głogów Dn 400 mm. Od omawianego gazociągu w/c w kierunku północ-południe odchodzi odgałęzienie - gazociąg w/c Dn 150 mm odboczka Leszno (rok budowy 1974). W miejscowości Dąbcze na sieci tej zlokalizowana jest instalacja ochrony katodowej (SOK). Ww. gazociąg stanowi również bezpośrednie źródło zasilania w gaz miasta i gminy Rydzyna. Stacja gazowa wysokiego ciśnienia w miejscowości Rydzyna o przepustowości $Q=3200\text{nm}^3/\text{h}$ (rok budowy 1995) zlokalizowana jest na działce o nr ewid. 553/1, obręb Dąbcze. Od gazociągu Dn 150 mm odchodzi odboczka – gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 50mm w kierunku wsi Robczysko (odboczka Pawłowice – rok budowy 1991), gdzie zlokalizowane są stacje redukcyjno - pomiarowe I° w/c/sc i II° sc/nc. Stacja wysokiego ciśnienia w miejscowości Robczysko o przepustowości $Q=1600\text{nm}^3/\text{h}$ (rok budowy 1978) zlokalizowana jest na działce o

nr ewid. 123/1, obręb Robczysko. Od gazociągu w/c DN 400 w kierunku południowym odchodzi odboczka Bojanowo (rok budowy 1974) – gazociąg w/c Dn 50 mm.

13.2.4. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Rydzyna charakteryzuje się stosunkowo bogatymi zasobami wodnymi. Jakość ujmowanych wód zalicza się do wody średniej jakości (naturalne i słabo zanieczyszczone antropogeniczne), nadające się do picia po przeprowadzeniu prostych zabiegów uzdatniających. Według danych Zakład Usług Wodnych we Wschowie Sp. z o.o. prawie 100% ogółu ludności gminy korzysta z instalacji wodociągowej. Mieszkańcy gminy Rydzyna korzystają z wody pochodzącej z dwóch dużych ujęć wody pitnej zlokalizowanych na terenie gminy w miejscowościach: Dąbcze i Kłoda. Ponadto na terenie gminy funkcjonują małe lokalne ujęcia wody pitnej, a miejscowość Robczysko korzysta z ujęcia wody w Pawłowicach (gmina Krzemieniewo). Wszystkie ujęcia zlokalizowane na terenie gminy i sieci wodociągowe eksploatowane są przez Zakład Usług Wodnych we Wschowie Sp. z o.o. i wyposażone w stacje uzdatniania wody oraz posiadają wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej. Strefę ochrony pośredniej posiada ujęcie wody zlokalizowane w Kłodzie. Stan techniczny urządzeń i sieci ocenia się jako średni. Poziom awaryjności sieci również oceniany jest jako średni. Wskazana jest modernizacja stacji uzdatniania wody (np. wyposażenie w wymienniki jonitowe), rewodociągowanie zużytych odcinków sieci oraz rozbudowa sieci. Na terenie gminy znajduje się strefa ochrony pośredniej ujęcia wody dla miasta Leszna – tj. ujęcie „Karczma Borowa”.

13.2.5. Kanalizacja

W chwili obecnej na terenie gminy Rydzyna kanalizacja sanitarna znajduje się w miejscowościach: Rydzyna, Kłoda i Dąbcze. Z pozostałych terenów nie objętych siecią, ścieki trafiają na oczyszczalnię ścieków taborem asenizacyjnym.

Wskaźnik ilości mieszkańców na 1 km planowanej do realizacji sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach kształtuje się między 14 – 223 mk/km.

Wskaźnik ilości mieszkańców na długość planowanej sieci kanalizacji									
		RLM mk obecnie	RLM mk docelowo	RLM turyści	RLM łącznie	Długość sieci kanalizacyjnej			Wskaźnik koncentracji [mk/km]
						istniejąca	planowana	łącznie	
1	Rydzyna	2668	2775	130	2905	13	0	13	223
2	Dąbcze	1276	1327	0	1327	7,6	0	7,6	175
3	Kłoda	1107	1151	0	1151	9,6	0	9,6	120
4	Moraczewo	401	417	0	417	0	3,6	3,6	116
5	Augustowo	78	81	0	81	0	5,6	5,6	14
6	Pomykowo	169	176	0	176	0	1,8	1,8	98
7	Kaczkowo	416	433	0	433	0	4,1	4,1	106
8	Rojęczyn	307	319	0	319	0	3,1	3,1	103
9	Nowa Wieś	418	435	0	435	0	6,5	6,5	67

Źródło: Wniosek o wyznaczenie aglomeracji Rydzyna z czerwca 2012, Biuro Usług Inżynierskich Kolektor

Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków komunalnych mechaniczno-biologiczna położona w odległości 300m od granic miasta Rydzyna, na gruntach wsi Kłoda, o max. wydajności 1120 m³/d i oczyszczalnia zakładowa Instytutu Zootechniki, Zakład Doświadczalny w Pawłowicach.

Nie w pełni uregulowana jest również gospodarka ściekami przemysłowymi. Zakłady produkcji rolnej i przetwórstwa rolno – spożywczego zlokalizowane na terenie gminy nie posiadają systemów pełnego unieszkodliwiania ścieków.

Pełne uregulowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Rydzyna może nastąpić poprzez modernizację istniejącej oczyszczalni. Zakłada się modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków. Według założeń nowa zmodernizowana oczyszczalnia ścieków, mechaniczno – biologiczna, w systemie niskoobciążonego osadu czynnego, ma zostać przygotowana do przyjęcia ścieków z miejscowości Rydzyna, Dąbcze Kłoda oraz z pozostałej części gminy. Przy założeniu, że całkowita ilość ścieków z terenu gminy trafi na oczyszczalnię, całkowita wielkość oczyszczalni wynosić będzie ok. 10500 RLM. Na obszarze zabudowy rozproszonej planowana jest budowa małych lokalnych oczyszczalni przydomowych.

13.2.6. Energia elektryczna

Systemem elektroenergetycznym na terenie gminy Rydzyna zarządza Enea Operator Sp. z o.o. Wszystkie miejscowości na terenie gminy są zelektryfikowane. Odbiorcy zlokalizowani na terenie gminy Rydzyna zasilani są z GPZ Leszno - Wschód oraz z GPZ Bojanowo.

Przez wschodnią część gminy w kierunku północ - południe przebiega tranzytowa napowietrzna linia energetyczna WN 110 KV relacji Leszno - Bojanowo. Linia ta łączy GPZ Leszno-Wschód i GPZ Bojanowo i nie stanowi bezpośredniego źródła dostawy energii elektrycznej dla miasta i gminy.

13.2.7. Gospodarka odpadami

Gmina Rydzyna jest jedną z osiemnastu gmin, które wzięły udział w projekcie budowy zakładu zagospodarowania odpadów w Trzebani gmina Osieczna, oraz zamknięcia i rekultywacji istniejących składowisk odpadów. W 2010r. zostało zamknięte i zreaktywowane składowisko odpadów w Moraczewie.

Na terenie wsi oraz miasta nie jest obecnie prowadzona selektywna zbiórka odpadów. Gospodarstwa indywidualne zobowiązane są do posiadania pojemników na odpady, które wywożone są sukcesywnie na składowisko. Ma to zapobiec powszechnemu dotychczas wywożeniu odpadów do lasu i tworzenia "dzikich" składowisk.

14. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa istnieje obowiązek uwzględnienia zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wpisanych do rejestru oraz zadań samorządu województwa, zawartych w programach wojewódzkich.

Ponadto w Planie zapisane zostały również propozycje zadań wynikające z szeregu dokumentów opracowanych dla całego kraju, regionu czy dla poszczególnych inwestycji. Zadania w granicach powiatu leszczyńskiego i gminy Rydzyna, mimo iż nie zostały wymienione w wykazie zadań rządowych, są bardzo istotne dla rozwoju województwa. Zostały wymienione w Kierunkach w rozdziale pt. „Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1.”

15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Zagrożenie powodzią w gminie Rydzyna zostało opisane w pkt 6.1. Na terenie gminy Rydzyna, zgodnie ze wstępną oceną ryzyka powodziowego, wzdłuż Rowu Polskiego występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnym ocenie ryzyka powodziowego zostaną wykonane do dnia 22 grudnia 2013r. dokładne mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. Należy jednak podkreślić, że obszary wyznaczone we wstępnym ocenie ryzyka powodziowego nie stanowią podstawy do planowania przestrzennego. Celem wstępnej oceny ryzyka powodziowego nie jest wyznaczenie precyzyjnego zasięgu obszarów zagrożonych powodzią, lecz wstępne ich zidentyfikowanie, w celu wyselekcjonowania rzek, które stwarzają zagrożenie powodziowe.

CZĘŚĆ 2

KIERUNKI

SPIS TREŚCI

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	51
1.1. Opis głównych założeń koncepcji rozwoju gminy	51
1.2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej	52
1.2.1. Układ przestrzenny	52
1.2.1.1. Zabudowa wielofunkcyjna w obrębie zwartych jednostek osadniczych	53
1.2.1.2. Zabudowa wielofunkcyjna poza obrębem zwartych jednostek osadniczych	53
1.2.1.3. Istniejące tereny zainwestowane	54
1.2.2. Kierunki rozwoju gospodarczego	54
1.2.2.1. Kierunki rozwoju usług	54
1.2.2.2. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa	54
1.2.2.3. Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej	54
1.2.3. Kierunki rozwoju społecznego i kulturowego	55
1.2.3.1. Kierunki rozwoju usług edukacji	55
1.2.3.2. Kierunki rozwoju rynku pracy	55
1.2.3.3. Kierunki rozwoju kultury	55
1.2.4. Kierunki zmian w zagospodarowaniu turystycznym gminy	56
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy	56
2.1. Tereny wyłączone spod zabudowy	56
2.2. Wytyczne dotyczące eksploatacji rozpoznanych kopalin	57
2.3. Kształtowanie terenów zieleni w gminie Rydzyna	57
2.3.1. Kształtowanie terenów zieleni, pełniących funkcje przyrodnicze w gminie Rydzyna – łączników ekologicznych	57
2.3.2. Kształtowanie zieleni na terenach zainwestowanych	57
2.4. Kierunki rozwoju turystyki i rekreacji	57
2.5. Zasady lokalizowania obiektów infrastruktury technicznej	58
2.6. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	59
2.6.1. Postulowane wielkości działek budowlanych	59
2.6.2. Ustalenia ogólne	59
2.6.3. Ustalenia dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów poszczególnych jednostek osadniczych	60
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	62
3.1. Ochrona istniejących zasobów środowiska przyrodniczego	63
3.2. Działania w zakresie poprawy funkcjonowania środowiska	63
3.2.1. Ochrona krajobrazu	63
3.2.2. Ochrona fauny i flory	64
3.2.3. Ochrona wód	64
3.2.4. Ochrona powietrza	65
3.2.5. Ochrona przed hałasem	65
3.2.6. Ograniczanie działań inwestycyjnych	65
3.3. Kształtowanie systemu ekologicznego gminy	66
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	66
4.1. Obszary ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	66
4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	67

4.2.1. Układ urbanistyczny	67
4.2.2. Założenia rezydencjonalne, dworskie, sakralne i parkowe	67
4.2.3. Cmentarze	67
4.2.4. Obiekty architektury, budownictwa, zabytki techniki	68
4.2.5. Parki kulturowe i Pomniki Historii	68
4.3. Wytyczne konserwatorskie dla stanowisk archeologicznych	68
4.3.1. Strefa ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych	68
4.3.2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków lub podlegające ochronie konserwatorskiej	68
4.3.3. Zadania inwestycyjne związane z szerokopłaszczyznowymi pracami ziemnymi (m. in. drogi, hale przemysłowe, kopalnie)	68
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	69
5.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	69
5.1.1. Transport samochodowy	69
5.1.2. Transport kolejowy	70
5.1.3. Transport pieszy i rowerowy	70
5.1.4. Transport wodny	70
5.1.5. Parkowanie pojazdów	71
5.1.6. Zaplecze systemu komunikacji zbiorowej	71
5.2. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	71
5.2.1. Zaopatrzenie w wodę	71
5.2.2. Odprowadzenie ścieków	72
5.2.3. Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna	72
5.2.4. Zaopatrzenie w gaz	73
5.2.5. Telefonia	74
5.2.6. Gospodarka odpadami	74
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	75
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1	75
7.1. Komunikacja	75
7.2. Infrastruktura techniczna	75
7.3. Gospodarka odpadami	76
7.4. Środowisko przyrodnicze	76
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia wielko powierzchniowych obiektów handlowych oraz obszary przestrzeni publicznej	76
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	77
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	77
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	78
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	78
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej	78
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	79
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	79
16. Inne obszary problemowe	79

17. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu	79
18. Podsumowanie.....	79

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

1.1. Opis głównych założeń koncepcji rozwoju gminy

Gmina Rydzyna ma charakter rolniczy z dynamicznie rozwijającym się przemysłem oraz funkcją mieszkaniową. Bogactwa naturalne, tj. żyzne gleby i tereny chronione o dużych wartościach przyrodniczych, deklarują jej charakter jednoznacznie i niezmiennie.

Projekt studium utrzymuje istniejącą hierarchię jednostek osadniczych.

W związku z przebiegiem przez gminę drogi krajowej nr 5 i projektowanej drogi ekspresowej S5, gmina ma wyjątkowo korzystne warunki dla rozwoju działalności gospodarczej, a co za tym idzie – społecznej.

W projekcie studium pojawia się nowa w gminie wartość wśród istniejących struktur przestrzennych w postaci terenów przemysłowych.

Na terenach wiejskich dominuje funkcja rolnicza, drobna działalność produkcyjna i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Położenie gminy, w krajobrazie, z dużym procentem terenów biologicznie czynnych, terenów chronionych i wód wiąże się z ograniczeniami zagospodarowania.

Powyższe uwarunkowania powodują ograniczenia możliwości rozwoju niektórych funkcji na terenie gminy. Koncentracja rozwoju przestrzennego następuje wzdłuż drogi krajowej, dróg powiatowych, w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz w sąsiedztwie stacji kolejowej.

W stosunku do dotychczasowego przeznaczenia terenów i kierunków rozwoju – nie wprowadza się wielu drastycznych zmian, jednakże, uwzględniając ograniczenia wyznacza się tereny nowego zainwestowania.

Tereny nowego zainwestowania adaptują przede wszystkim obszary z wydanymi decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Ponadto, rozwój połączeń komunikacyjnych „uruchamia” nowe tereny w bliskim sąsiedztwie nowych dróg.

Delimitacji terenów przeznaczonych pod zainwestowanie towarzyszył priorytet rozdzielania funkcji mieszkaniowych i produkcyjno-usługowych (skoncentrowanej działalności gospodarczej).

Reasumując, podstawowymi zadaniami w zakresie ochrony ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w gminie Rydzyna, będą:

- ochrona, utrzymanie potencjału przyrodniczego, w tym: wyznaczanie terenów pełniących funkcje przyrodnicze,
- racjonalny rozwój funkcji mieszkaniowej,
- rozwój i aktywizacja funkcji turystycznych, krajoznawczych, z wykorzystaniem obszarów cennych przyrodniczo, z zachowaniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego,
- różnorodna, lecz ograniczona w uciążliwości działalność gospodarcza, w oddzieleniu od zabudowy mieszkaniowej,
- rozwój i aktywizacja usług,
- rozwój i dostosowanie do potrzeb infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- rozwój i modernizacja rolnictwa na terenach wiejskich.

Pod pojęciem użytym w studium – uciążliwość - należy rozumieć zjawiska wpływające ujemnie na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia.

1.2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Kierunki zagospodarowania przestrzennego należy rozpatrywać jako system składający się z poszczególnych elementów składowych, jakimi są: struktura przestrzenna, środowisko przyrodnicze oraz komunikacja i infrastruktura techniczna – na tle przemian społeczno-gospodarczych.

W poniższych podrozdziałach opisano główne nurty w kształtowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

1.2.1. Układ przestrzenny

Na rysunku studium określono zasięgi rozwojowe jednostek osadniczych – obszary zurbanizowane, które w całości stanowią podstawowe tereny rozwojowe. W ich ramach znajdują się zarówno tereny już zainwestowane i zagospodarowane jak i nowe tereny rozwojowe. Na terenach zainwestowanych rozwój ilościowy możliwy jest tylko w niewielkim stopniu, ograniczony do wypełnienia wolnych parcel, przebudowy i rozbudowy istniejących obiektów, ale za to w większym stopniu umożliwiającą rozwój jakościowy poprzez poprawę jakości życia mieszkańców, a więc standardów zamieszkiwania, obsługi w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej, poprawę jakości i wizerunku (estetyki) środowiska przyrodniczego i kulturowego. Niezwykle istotnymi w polityce przestrzennej gminy są jednak nowe tereny rozwojowe, które wymagają dalszych działań planistycznych, a w dalszej kolejności znacznych środków organizacyjnych i finansowych w celu przygotowania ich do realizacji.

Ośrodkami zainwestowania są bez wątpienia miejscowości: Rydzyna, Dąbcze, Kłoda oraz Nowa Wieś. Potencjalny rozwój możliwy jest również w Kaczkowie i Rojęczynie ze względu na lokalizację węzła komunikacyjnego budowanej drogi ekspresowej S5.

Pozostałe tereny związane z istniejącymi jednostkami osadniczymi terenów wiejskich – to ich uzupełnienie, a także poszerzenie związane z realizacją uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wydanymi decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wnioskami złożonymi w procedurze przy sporządzaniu niniejszego dokumentu.

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego i kulturowego gminy Rydzyna stanowi o podstawach jej rozwoju. Dbłość o ład przestrzenny, jedno z naczelných zadań samorządu terytorialnego, leży w interesie mieszkańców, zapewniając im wysoką jakość życia w odniesieniu do warunków przestrzennych, jak i również w interesie gminy jako wspólnoty, zapewniając jej atrakcyjność dla gości z zewnątrz.

W podejściu do konstruowania zasad zagospodarowania przestrzennego obszarów miejsko-wiejskich można wyodrębnić dwie główne przesłanki, dotyczące zabudowy:

- zwartych jednostek osadniczych,
- poza zwartymi jednostkami osadniczymi.

W związku z tym, że na terenach wiejskich niezmiernie trudno jest wyodrębnić wszystkie tereny strictly usługowe, uznano wielofunkcyjność zabudowy – z założeniem przewagi zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej.

1.2.1.1. Zabudowa wielofunkcyjna w obrębie zwartych jednostek osadniczych

Wśród istniejących w gminie Rydzyna zwartych jednostek osadniczych można wyodrębnić różne kierunki ich rozwoju, wynikające z różnych uwarunkowań i położenia w gminie.

OBSZAR A

Miasto Rydzyna.

Jednostka miejska charakteryzuje się intensywnym rozwojem zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy usługowej. Jedyne objęcie dużej powierzchni miasta wpisem do rejestru zabytków stanowi ograniczenie jego rozwoju.

OBSZAR B

Jednostki osadnicze wzdłuż dróg powiatowych:

- Nowa Wieś,
- Dąbcze,
- Kłoda.

Jednostki te, ze względu na lokalizację charakteryzują się intensywnym rozwojem zabudowy mieszkaniowej. Niemniej występowanie gleb dobrych klas, terenów leśnych oraz położenie na terenie obszaru chronionego krajobrazu stanowią ograniczenie ich rozwoju.

OBSZAR C

Pozostałe jednostki osadnicze:

- Augustowo,
- Jabłonna,
- Kaczkowo,
- Lasotki,
- Maruszewo,
- Moraczewo,
- Pomykowo,
- Przybiń,
- Robczysko,
- Rojęczyn,
- Tarnowa Łąka
- Tworzanice,
- Tworzanki.

W jednostkach tych dominującą funkcją jest zabudowa zagrodowa oraz produkcja rolna. Jednostki osadnicze w tej grupie należą do wsi o umiarkowanym rozwoju. Po wybudowaniu drogi ekspresowej S5 i lokalizacji węzła w miejscowości Kaczkowo przewiduje się rozwoju innych funkcji niż funkcje związane z produkcją rolną w miejscowościach Kaczkowo i Rojęczyn.

1.2.1.2. Zabudowa wielofunkcyjna poza obrębem zwartych jednostek osadniczych

W tej grupie terenów znalazły się pojedyncze domostwa, zagrody, małe wsie i przysiółki – które przez swoje położenie i rozmiar nie tworzą układów urbanistycznych, a jedynie stanowią akcent w krajobrazie. Są to tereny o ekstensywnej zabudowie, głównie o charakterze zagrodowym. Niemniej, wymagana jest ich identyfikacja w przestrzeni.

1.2.1.3. Istniejące tereny zainwestowane

Istniejące tereny zainwestowane to głównie tereny cmentarzy zlokalizowanych poza granicami zwartych jednostek osadniczych, tereny przeznaczone pod obiekty infrastruktury technicznej oraz inne tereny oznaczone na rysunku studium. Na terenach tych możliwy będzie jedynie rozwój jakościowy ograniczony do przebudowy i rozbudowy istniejących obiektów.

1.2.2. Kierunki rozwoju gospodarczego

1.2.2.1. Kierunki rozwoju usług

Najważniejsze funkcje usługowe w gminie zostały zlokalizowane w mieście Rydzyna i największych wsiach: Kłoda, Dąbcze oraz Nowa Wieś. Jakościowy rozwój tych funkcji będzie możliwy w granicach tych jednostek osadniczych. W miejscowości Dąbcze szczególnie preferowana jest lokalizacja usług związanych z turystyką, sportem i rekreacją, w związku z lokalizacją Zbiornika Wodnego Rydzyna.

Jednocześnie możliwy będzie rozwój funkcji usługowych w pozostałych jednostkach osadniczych obszaru C.

1.2.2.2. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa

Funkcje mieszkaniowe koncentrują się w Rydzynie oraz największych ośrodkach osadniczych w gminie. W większości wsi mieszkalnictwo jest tylko dodatkiem do zasadniczej funkcji tych jednostek osadniczych – rolniczej.

Zyskuje na tym struktura przestrzenna tych wsi - bardziej rozbudowana od pozostałych ulicówek, tworząca interesujące układy przestrzenne.

W związku z planowanym intensywniejszym od innych rozwojem tych wsi, następować będzie tu również rozwój mieszkalnictwa.

1.2.2.3. Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej

W kierunkach rozwoju działalności gospodarczej najważniejszą kwestią jest jej lokalizacja poza terenami zabudowy mieszkaniowej. Należy dążyć do stopniowej eliminacji istniejącej, uciążliwej działalności gospodarczej z terenów zabudowy mieszkaniowej i koncentrację jej na terenach specjalnie do tego celu przeznaczonych. Studium określa tereny przeznaczone do lokalizowania działalności gospodarczej, produkcyjnej oraz baz i składów wykorzystując do tego celu potencjał, jaki niesie ze sobą droga krajowa nr 5 oraz projektowana i budowana droga ekspresowa S5.

Planuje się wykorzystanie nowoczesnych technologii, które minimalizują negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku bezpośredniego sąsiedztwa z terenem zabudowy mieszkaniowej, w celu minimalizacji uciążliwości (także wizualnej) należy przewidzieć w sporządzanych planach miejscowych bufor zieleni izolacyjnej - zwłaszcza na styku z funkcją mieszkaniową.

W kształtowaniu terenów produkcyjnych ustalono poniższe priorytety:

- wprowadzanie nowych technologii w zakresie korzystania z niekonwencjonalnych źródeł energii takich jak: kolektory słoneczne, pompy ciepłe, itp.,
- w rozwoju powinny być preferowane dotychczasowe branże produkcji oraz branże oparte na miejscowym surowcu,

- należy preferować rozwój małych jednostek, które zadbają o nieuciążliwy charakter produkcji, najnowsze i bezpieczne technologie, postuluje się wprowadzanie na szeroką skalę ekologicznych nośników energii: gazu ziemnego i oleju opałowego lekkiego,
- rozwijanie nowych form działalności produkcyjnej zgodnych z wymogami ochrony środowiska oraz z celami strategicznymi rozwoju gminy,
- rozwijanie na terenach wiejskich form działalności gospodarczej z zachowaniem pełnego bezpieczeństwa dla środowiska i braku kolizyjności w stosunku do funkcji mieszkaniowej,
- stwarzanie warunków organizacyjno-ekonomicznych w celu pobudzenia aktywności lokalnej środowiska wiejskiego,
- kontynuowanie polityki rozwoju infrastruktury technicznej dla terenów już przeznaczonych pod działalność gospodarczą.

1.2.3. Kierunki rozwoju społecznego i kulturowego

1.2.3.1. Kierunki rozwoju usług edukacji

Funkcjonujące na terenie Gminy Rydzyna placówki oświatowe pozwalają dzieciom i młodzieży na realizację prawa do opieki, wychowania i nauki na odpowiednio wysokim poziomie.

Głównymi kierunkami są:

- utrzymanie wszystkich placówek oświatowych,
- budowa nowej siedziby gimnazjum w Rydzynie,
- poprawa stanu technicznego i wyposażenia istniejących obiektów oświatowych,
- kontynuacja działalności sportowej i kulturalnej w szkołach i obiektach sportowych (hala, boiska, place zabaw).

1.2.3.2. Kierunki rozwoju rynku pracy

Znaczna część mieszkańców gminy zatrudniona jest w niewielkich zakładach usługowo – handlowych oraz produkcyjnych lub też samodzielnie prowadzi działalność gospodarczą. Planowany rozwój funkcji przemysłowej i dostępność inwestowania na terenie gminy, przekładać będzie się bezpośrednio na zwiększenie ilości miejsc pracy. Szczególny wzrost miejsc pracy może nastąpić poprzez rozwój istniejącej strefy przemysłowej w Rydzynie oraz tworzenie nowych stref w Kaczkowie i Kłodzie w sąsiedztwie węzła drogi S5.

1.2.3.3. Kierunki rozwoju kultury

Głównymi kierunkami są:

- budowa świetlicy wiejskiej w Robczysku oraz utrzymanie i modernizacja istniejących świetlic,
- modernizacja (przeniesienie) biblioteki miejskiej,
- utrzymanie i rozwój form działalności kulturalno - oświatowej Rydzyńskiego Ośrodka Kultury,
- wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, w tym Ochotniczych Straży Pożarnych.

1.2.4. Kierunki zmian w zagospodarowaniu turystycznym gminy

W Strategii rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim, przyjętej w 2007r., wśród priorytetów i celów rozwoju turystyki wskazane zostały główne pola strategiczne, w których generują i kumulują się procesy rozwojowe i działalność w dziedzinie turystyki. Gmina Rydzyna została wskazana jako posiadająca najkorzystniejsze warunki do rozwoju turystyki krajoznawczej.

Celem strategicznym jest tu podnoszenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez lepszą ochronę, ekspozycję i organizację zasobów kulturowych i przyrodniczych.

Gmina Rydzyna może uczynić turystykę jednym z głównych kierunków swojego rozwoju. Gmina może bowiem wykorzystać swój potencjał, aby przyciągnąć turystów do przybycia poprzez m. in.:

- wytyczenie i zagospodarowanie historycznych tras zwiedzania w centrach zabytkowych oraz przystosowania obiektów do potrzeb ruchu turystycznego o charakterze krajoznawczym,
- wykorzystanie i adaptację budowli zabytkowych na turystyczne obiekty usługowe,
- wykorzystanie terenów cennych i atrakcyjnych pod względem przyrodniczym,
- modernizację zabytkowego Rynku w Rydzynie,
- promocję turystyki rowerowej,
- budowę infrastruktury turystycznej w atrakcyjnych krajobrazowo terenach chronionych,
- rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej.

Za szczególnie cenny turystycznie obszar uznano okolicę zbiornika retencyjnego, w związku z tym wyodrębniono go na rysunku studium jako Teren zbiornika retencyjnego z zabudową wielofunkcyjną, oznaczony symbolem T.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

W niniejszym opracowaniu wyznaczono tereny, które pozwalają w sposób jakościowy i ilościowy rozwijać strukturę przestrzenną gminy. Rozwój gminy będzie dokonywał się zarówno na terenach już zagospodarowanych, gdzie uzupełniana będzie zabudowa na jeszcze wolnych parcelach, przez wymianę zabudowy o niskich standardach użytkowych i złej kondycji technicznej, a także prowadzona będzie rewaloryzacja, rehabilitacja i modernizacja zabudowy historycznej, a także modernizacja wartościowej zabudowy współczesnej, cechującej się dobrym stanem technicznym i poziomem wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Tereny te winny być jeszcze w lepszym stopniu wyposażone w infrastrukturę techniczną i społeczną, winny mieć zapewnione udoskonalone warunki obsługi komunikacyjnej, w tym parkowania samochodów.

2.1. Tereny wyłączone spod zabudowy

Tereny wyłączone spod zabudowy (nie dotyczy obiektów i sieci infrastruktury technicznej) są to w szczególności:

- lasy;
- tereny zieleni niskiej, łąk, pastwisk, zieleni łąkowej i terenów podmokłych - tereny zieleni, pełniące funkcje przyrodnicze – łączniki ekologiczne;
- tereny położone w strefach ochrony bezpośredniej ujęcia wody;

– tereny położone w strefach oddziaływania obiektów i sieci infrastruktury technicznej (takie jak linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, gazociągi, magistrale wodociągowe itp.). Obowiązuje uwzględnienie ograniczeń generowanych przez obiekty i sieci infrastruktury technicznej. Jednocześnie, dopuszcza się przebudowę, modernizację, zmianę przebiegu oraz likwidację obiektów i sieci infrastruktury technicznej.

2.2. Wytyczne dotyczące eksploatacji rozpoznanych kopalin

Na załączniku graficznym, uwzględniono udokumentowane złoża kopalin: Kłoda, Moraczewo oraz Nowa Wieś IV oraz perspektywiczne złoża kopalin w Tarnowej Łące, gdzie dopuszcza się ich eksploatację.

2.3. Kształtowanie terenów zieleni w gminie Rydzyna

2.3.1. Kształtowanie terenów zieleni, pełniących funkcje przyrodnicze w gminie Rydzyna – łączników ekologicznych

Na terenach łączników ekologicznych dopuszcza się prowadzenie rolniczej działalności produkcyjnej bez prawa zabudowy (sady, pastwiska, uprawa roli). Dopuszcza się również urządzenie terenów zieleni dla celów wypoczynku i rekreacji.

2.3.2. Kształtowanie zieleni na terenach zainwestowanych

Na terenach zabudowy mieszkaniowej i wielofunkcyjnej ustala się zachowanie i pielęgnację istniejącej wartościowej zieleni w postaci skwerów, zieleńców, szpalerów oraz grup drzew i krzewów, terenów zieleni rekreacyjnej, placów zabaw itp. Postuluje się także duże nasycenie zielenią terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną.

Ustala się duże nasycenie zielenią terenów przemysłowych i działalności gospodarczej z preferencją lokalizacji zieleni izolacyjnej.

Ustala się utrzymanie istniejących terenów zieleni urządzonej (parki, skwery, zieleńce), jej pielęgnację i wzbogacanie.

W pasach drogowych oraz na terenach komunikacji, tj. parkingi, place manewrowe, ustala się lokalizację zieleni w postaci szpalerów drzew i zieleni niskiej.

Ustala się lokalizację pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż szlaków komunikacyjnych.

2.4. Kierunki rozwoju turystyki i rekreacji

Ze względu na duży potencjał gminy ustala się aktywizowanie gminy poprzez rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o posiadane walory przyrodnicze i kulturowe za pomocą:

- tworzenia bazy turystyczno-noclegowej głównie na atrakcyjnych krajobrazowo terenach obszaru chronionego krajobrazu, przede wszystkim na bazie istniejącej zabudowy oraz przy Zbiorniku Wodnym Rydzyna;
- tworzenia bazy turystyczno-noclegowej na pozostałych terenach gminy, jako sąsiadujących z atrakcyjnymi krajobrazowo i przyrodniczo terenami chronionymi;
- turystycznego aktywizowania rzeki Rów Polski w tym budowa i organizacja przystani wodnych;
- turystycznego aktywizowania nabrzeża rzeki Rów Polski poprzez organizację pól biwakowych i piknikowych;

- promocji i poprawy organizacji istniejących tras wycieczkowych, pieszych i rowerowych;
- rewitalizacji w kierunku turystycznym posiadanych zabytków architektury;
- wyznaczenia terenów dla imprez zbiorowych.

2.5. Zasady lokalizowania obiektów infrastruktury technicznej

W zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić ograniczenia wynikające z lokalizacji obiektów i sieci infrastruktury technicznej oraz ich stref ochronnych.

W ramach poszczególnych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie, dopuszcza się lokalizowanie infrastruktury.

Należy uwzględnić ewentualne zmiany potrzeb i technologii w zakresie infrastruktury technicznej.

Dopuszcza się, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na terenach wyłączonych z zabudowy, lokalizowanie wyłącznie inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej.

Dopuszcza się lokalizowanie infrastruktury technicznej na pozostałych terenach w granicach gminy, pod warunkiem podjęcia działań minimalizujących ewentualne kolizje z istniejącym i projektowanym zagospodarowaniem terenu.

W zakresie linii elektroenergetycznych, uwzględniając odległości skrajnego przewodu od osi linii przyjmuje się odpowiednie szerokości pasa technologicznego dla linii napowietrznej o napięciu 110 kV - 40,0 m (po 20,0 m od osi linii w obu kierunkach).

W pasie technologicznym linii:

- nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W indywidualnych przypadkach, możliwe są odstępstwa od tej zasady, na warunkach określonych w przepisach odrębnych,
- nie należy sadzić roślinności wysokiej pod linią w odległości po: 11,0 m w przypadku linii o napięciu 110 kV.

W napowietrznych sieciach elektroenergetycznych o napięciach poniżej 110 kV czynnikami decydującymi o rozmiarze pasa technologicznego wzdłuż linii napowietrznych są wymagania eksploatacyjne (np. konieczność dostępu do linii podczas remontu), względy bezpieczeństwa przed porażeniem prądem elektrycznym i skutkami awarii mechanicznych linii - a nie oddziaływanie pola elektroenergetycznego - jak w przypadku linii o napięciu 110 kV i wyższym. Dla linii średniego napięcia należy przyjmować pas technologiczny o szerokości 15,0 m (po 7,5 m od osi linii w obu kierunkach). Wszelkie przypadki zbliżeń i krzyżowań należy uzgadniać z właścicielem sieci. Przedstawione wymagania dotyczące minimalnych odległości stosuje się zarówno przy ustalaniu lokalizacji elektroenergetycznych linii napowietrznych względem linii zabudowy, linii rozgraniczającej i innych elementów zagospodarowania, jak i odwrotnie, tj. przy określaniu usytuowania projektowanych obiektów, linii zabudowy, linii rozgraniczającej w stosunku do istniejącej sieci.

Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW na obszarach wskazanych w studium. W studium wyznacza się również strefy ochronne gdzie obowiązują ograniczenia w zabudowie. Przy lokalizowaniu elektrowni wiatrowych należy także zachować klimat akustyczny na granicy terenów objętych ochroną akustyczną. Ewentualne siłownie wiatrowe muszą być oddalone co najmniej 500m od terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Z wyłączeniem zabudowań wsi Lasotki, gdzie dopuszcza się lokalizację siłowni wiatrowych w odległości nie bliższej niż 420m. Jednak

przesądzenie o budowie tam elektrowni (bądź odstępianie od tej lokalizacji) powinno być dokonane w przyszłym raporcie z oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia. W strefach ochronnych zakazuje się zabudowy i zagospodarowania terenu związanego ze stałym pobytem ludzi.

2.6. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

2.6.1. Postulowane wielkości działek budowlanych

Lp	Lokalizacja działek budowlanych	Minimalna wielkość działek budowlanych
1	poza jednostkami bilansowymi, w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej	1 ha
2	na terenach A_R	- 700 m ² dla budynków wolno stojących, - 500 m ² dla budynków bliźniaczych, - 300 m ² dla budynków szeregowych, - powyżej 2000 m ² dla zabudowy mieszkaniowej o podwyższonych standardach (rezydencjonalnej)
3.	na terenach B_R	- 800 m ² dla budynków wolno stojących, - 600 m ² dla budynków bliźniaczych, - powyżej 2000 m ² dla zabudowy mieszkaniowej o podwyższonych standardach (rezydencjonalnej)
4.	na terenach C_R	1000 m ²
5.	na terenach RZ	1200m ²
6.	na terenach P	1500 m ²
7.	na terenach T	- 1900m ² dla zabudowy rezydencjonalnej, - 10000m ² dla zabudowy zagrodowej i zabudowy zagrodowej z agroturystyką, - 1500m ² dla obiektów obsługi turystyki, sportu i rekreacji.

2.6.2. Ustalenia ogólne

Jednostka bilansowa – wyodrębniony na rysunku studium teren o określonym symbolu.

Usługi podstawowe – drobny handel o pow. użytkowej do 200 m² i nieuciążliwe rzemiosło o pow. użytkowej do 100 m².

W zagospodarowaniu gminy należy bezwzględnie przestrzegać zakazów, nakazów i ograniczeń, wynikających z przepisów odrębnych.

Odniesienia w tekście studium do aktów prawnych aktualnych na dzień uchwalenia studium, nie powodują nieważności dokumentu po zmianie tych aktów prawnych.

Miejscowe plany określają szczegółowe ustalenia dotyczące powierzchni zabudowy, podziału funkcjonalnego, lokalizacji dróg dojazdowych oraz rodzaju architektury i parametrów zabudowy.

W ramach poszczególnych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie, dopuszcza się lokalizowanie funkcji uzupełniających: terenów komunikacji, zieleni oraz sportu i rekreacji.

Dopuszcza się na etapie sporządzania miejscowych planów korekty przebiegu połączeń komunikacyjnych.

Dopuszcza się lokalizowanie inwestycji celu publicznego na terenach w granicach gminy, poza terenami wyłączonymi z zabudowy, pod warunkiem podjęcia działań minimalizujących ewentualne kolizje z istniejącym i projektowanym zagospodarowaniem terenu.

Na etapie sporządzania miejscowych planów, dopuszcza się, w przypadku zaistnienia konieczności, wyznaczenie obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.

2.6.3. Ustalenia dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów poszczególnych jednostek osadniczych

W poniższej tabeli oraz załączniku graficznym określono przeznaczenie terenów oraz sposób ich zagospodarowania.

symbol	ustalenia
A_R	<p><u>Teren wielofunkcyjnej zabudowy miejskiej</u></p> <p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zachowanie historycznych struktur przestrzennych w granicach układu urbanistycznego; – utrzymanie i pielęgnację historycznych wartości obiektów i ich otoczenia; – lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na obszarze układu urbanistycznego o charakterze nawiązującym do kamienicznej zabudowy śródmiejskiej; – tworzenie, zachowanie i pielęgnację terenów zieleni ogólnodostępnej w postaci placów, skwerów i zieleńców oraz zieleni w pasach drogowych. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zachowanie istniejącej zabudowy; – uzupełnianie istniejącej zabudowy; – lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolno stojącej, bliźniaczej i szeregowej; – lokalizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; – lokalizację obiektów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej i usług, handlu oraz rzemiosła; – lokalizację obiektów do obsługi turystyki, sportu i rekreacji; – lokalizację obiektów użyteczności publicznej, w tym obiektów oświaty, kultury, ochrony zdrowia oraz zamieszkania zbiorowego; – zachowanie istniejących zakładów przemysłowych ich remontów, przebudowy i rozbudowy pod warunkiem nie pogłębiania uciążliwości dla sąsiedniej zabudowy mieszkaniowej.
B_R	<p><u>Teren wielofunkcyjnej zabudowy w zwartych jednostkach osadniczych</u></p> <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zachowanie istniejącej zabudowy; – uzupełnianie istniejącej zabudowy w granicach jednostek bilansowych; – lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolno stojącej oraz bliźniaczej; – lokalizację zabudowy zagrodowej; – lokalizację obiektów związanych z prowadzeniem nieuciążliwej działalności

	<p>gospodarczej i usług, drobnego handlu oraz drobnego rzemiosła;</p> <ul style="list-style-type: none"> – lokalizację obiektów do obsługi turystyki, sportu i rekreacji; – lokalizację obiektów użyteczności publicznej, w tym obiektów oświaty, kultury oraz ochrony zdrowia; – tworzenie, zachowanie i pielęgnację terenów zieleni ogólnodostępnej w postaci placów, skwerów i zieleńców oraz zieleni w pasach drogowych; – zachowanie istniejących zakładów przemysłowych ich remontów, przebudowy i rozbudowy pod warunkiem niepogłębiania uciążliwości dla sąsiedniej zabudowy mieszkaniowej.
C_R	<p><u>Teren wielofunkcyjnej zabudowy w zwartych jednostkach osadniczych</u></p> <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zachowanie istniejącej zabudowy; – uzupełnianie istniejącej zabudowy w granicach jednostek bilansowych; – lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolno stojącej; – lokalizację zabudowy zagrodowej; – lokalizację obiektów produkcji rolniczej; – lokalizację obiektów związanych z prowadzeniem nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług podstawowych, drobnego handlu oraz drobnego rzemiosła, przy czym usługi powinny być grupowane wzdłuż ważniejszych ulic lub wokół placów; – lokalizację obiektów do obsługi turystyki, sportu i rekreacji; – lokalizację obiektów oświaty i kultury; – tworzenie, zachowanie i pielęgnację terenów zieleni ogólnodostępnej w postaci placów, skwerów i zieleńców oraz zieleni w pasach drogowych.
RZ	<p><u>Teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza zwartymi jednostkami osadniczymi.</u></p> <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zachowanie istniejącej zabudowy; – uzupełnianie istniejącej zabudowy w granicach jednostek bilansowych; – lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; – lokalizację zabudowy zagrodowej; – lokalizację obiektów produkcji rolniczej; – lokalizację obiektów związanych z prowadzeniem nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług podstawowych, drobnego handlu oraz drobnego rzemiosła; – lokalizację obiektów związanych z turystyką i agroturystyką.
P	<p><u>Tereny koncentracji przemysłu i usług.</u></p> <p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i jej ochronę przed niekorzystnym oddziaływaniem przemysłu, usług i handlu; <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – lokalizację przemysłu, działalności gospodarczej, usług i handlu; – lokalizację zabudowy mieszkaniowej na zasadach określonych w planie miejscowym.

T	<p><u>Teren zbiornika retencyjnego z zabudową wielofunkcyjną.</u></p> <p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – lokalizację zbiornika retencyjnego z infrastrukturą towarzyszącą; – tworzenie, zachowanie i pielęgnację terenów zieleni ogólnodostępnej oraz zieleni krajobrazowej w postaci łącznika ekologicznego; – zakaz zmiany przeznaczenia terenu na cele nieleśne z wyłączeniem inwestycji celu publicznego. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zachowanie istniejącej zabudowy; – lokalizację obiektów do obsługi turystyki, sportu i rekreacji; – lokalizację zabudowy rezydencjonalnej; – lokalizację zabudowy zagrodowej związanej z agroturystyką.
---	--

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Na terenie gminy obszar podlegające ochronie przyrody zajmuje ok. 45% powierzchni całej gminy. Walory oraz stan środowiska przyrodniczego jest w związku z tym podstawowym i nadrzędnym uwarunkowaniem zagospodarowania przestrzennego. Z jednej strony powoduje znaczne ograniczenie w zagospodarowaniu mieszkaniowym, produkcyjnym, a drugiej jednak stwarza szansę wykorzystania tych zasobów np. w infrastrukturze turystycznej. Planowanie przestrzenne jest podstawowym narzędziem dla realizacji postulatów ochrony przyrody i kształtowania środowiska. Uwzględnienie w studium systemu ekologicznego gminy jako jednego z podstawowych uwarunkowań rozwoju pozwoliło na zdefiniowanie kierunków ochrony środowiska oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej.

W rozpatrywaniu zagadnień związanych z ochroną środowiska priorytetowa jest zasada zrównoważonego rozwoju. Jedynie racjonalne użytkowanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego pozwoli osiągnąć harmonię pomiędzy zainwestowaniem a szeroko rozumianymi „terenami zielonymi”, co w konsekwencji pomoże zachować równowagę w strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz z pewnością poprawi jakość życia mieszkańców.

Dla właściwego funkcjonowania i zachowania równowagi środowiska najważniejszą rolę pełnią wszystkie powierzchnie naturalne – czyli pełniące funkcje przyrodnicze, a więc lasy, wody, torfowiska, bagna, łąki, tereny zadrzewione. Pradolina Rowu Polskiego, przebiegająca przez środek gminy, stanowi główny element regionalnego systemu przyrodniczego jako oś ekologiczna. Priorytetami w kształtowaniu kierunków z zakresu środowiska przyrodniczego są:

- przywrócenie czystości wód rzeki Rów Polski,
- utrzymanie trwałości ekosystemów łąkowych,
- zachowanie starorzeczy, wyrobisk potońskich oraz trzcinowisk jako miejsc lęgowych bogatej populacji ptaków wodno-błotnych.

W planowaniu przestrzennym określa się uwarunkowania środowiska, które mają wpływ na politykę przestrzenną gminy. Są to:

- ponadlokalne powiązania przyrodniczo-ekologiczne,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
- stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej,

- lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i jego zagrożenia.

Istotą metody kształtowania kierunków z zakresu ochrony środowiska jest zwiększenie i czytelne oznaczenie terenów pełniących funkcje przyrodnicze. W skład tych terenów oprócz wód powierzchniowych i lasów – wchodzi również tereny łąk, pastwisk, niektórych sadów oraz innych skupisk zieleni. Świadomie zostały one połączone w system tworzący łączniki ekologiczne – na rysunku Studium posiadają odrębne oznaczenie kolorystyczne. Są to tereny wyłączone z zabudowy.

Oprócz wyznaczonych terenów pełniących funkcje przyrodnicze, istnieje szereg ograniczeń wynikających wprost z mocy ustawy o ochronie przyrody¹ – na obszarach, które zostały objęte formami ochrony przyrody.

Na obszarze gminy Rydzyna nie występują uzdrowiska.

W poniższych punktach omówiono podstawowe ograniczenia dotyczące form ochrony przyrody występujących w gminie, wynikające z obowiązujących dokumentów. Wybrane są tylko te zagadnienia, które mają ścisły związek z planowaniem przestrzennym.

3.1. Ochrona istniejących zasobów środowiska przyrodniczego

Na podstawie przepisów odrębnych i przyjętej w niniejszym Studium polityki przestrzennej gminy, obejmuje się ochroną i racjonalnym użytkowaniem:

- lasy i tereny zadrzewione poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki lasów o charakterze ochronnym,
- wody powierzchniowe przed zrzutem jakichkolwiek ścieków i wód zużytych bez oczyszczania, ochrona starorzeczy, łąk, bagien i mokradeł,
- parki podworskie, zieleń wiejską rozproszoną, zieleń cmentarzy, aleje i okazy drzew o charakterze pomnikowym, drzewostan przydrożny, śródpolny, śródłukowe skupiska drzew – poprzez zakaz ich wycinki,
- najwartościowsze gleby winny być użytkowane rolniczo,
- zasoby surowcowe gminy winny być racjonalnie wykorzystane,
- powierzchnię ziemi przez ograniczenie przekształcania rzeźby naturalnej wynikającej z niszczenia skarp, niwelacji pagórków, nierekultywowania nieczynnych wyrobisk itp.,
- obszar zasobowy ujęć wodnych, chronione zlewnie - poprzez respektowanie zasad gospodarowania określonych w przepisach odrębnych.

3.2. Działania w zakresie poprawy funkcjonowania środowiska

3.2.1. Ochrona krajobrazu

Dla ochrony i poprawy walorów krajobrazu wymagane jest zwiększenie powierzchni zadrzewień i innej zieleni na obszarze gminy, pełniących różnorodne funkcje:

- zadrzewienia o funkcji naturalnego filtru biologicznego, towarzyszące wodom powierzchniowym płynącym, zbiornikom wodnym,
- zadrzewienia izolacyjno-ochronne wokół obiektów uciążliwych dla środowiska,
- zadrzewienia izolacyjno-krajobrazowe w sąsiedztwie tras komunikacyjnych o dużym obciążeniu ruchem,
- zadrzewienia przydrożne, śródpolne, przeciwoerozyjne na stokach,

¹

ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151 poz. 1220 z późn. zm.)

- zieleń o zróżnicowanej strukturze na terenach zabudowy, w tym w obrębie przestrzeni publicznych,
- zieleń przeciwdziałająca osuwaniu się ziemi na zboczach dolin, na krawędziach wysoczyzny. Założeniem ochrony i kształtowania krajobrazu jest powstawanie „zielonych korytarzy” - łączników ekologicznych, wykorzystujących tereny otwarte doliny Warty, doliny dopływów, drobne cieki, obniżenia, oczka wodne, łąki, podmokłości - które winny tworzyć pasma terenów, wolnych od zabudowy i intensywnego zagospodarowania.

Dla podkreślenia cennych wartości krajobrazu gminy, szczególnie w obrębie wcześniej utworzonego obszaru chronionego krajobrazu zagospodarowanie tych terenów musi zapewnić trwałość przyrodniczych systemów naturalnych z zakazem lokalizacji przedsięwzięć, które mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Obszar chronionego krajobrazu „Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami im. gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra” został wyznaczony rozporządzeniem Nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa leszczyńskiego (Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 11, poz. 131). Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001r., Nr 3, poz. 21), akt prawa powołujący tę formę ochrony, jako akt wykonawczy do zmienionej ustawy o ochronie przyrody, utracił moc obowiązującą. Równocześnie na podstawie art. 7 cytowanej ustawy obszar chronionego krajobrazu utworzony na podstawie dotychczasowych przepisów stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy. Ww. rozporządzenie zachowało moc jedynie w zakresie istnienia formy ochrony przyrody. Nie obowiązują zakazy dla wskazanego obszaru. Należy oczekiwać zatem podjęcia przez sejmik województwa uchwały, zawierającej ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazów właściwych dla przedmiotowego obszaru, wynikających z potrzeb jego ochrony.

3.2.2. Ochrona fauny i flory

Ochronie podlegają pomniki przyrody.

W stosunku do pomników przyrody obowiązują następujące zakazy:

- wycinania, niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- zrywania pączków kwiatów, owoców, liści,
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby,
- zanieczyszczania, zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- wzniesienia ognia w pobliżu drzewa,
- umieszczania tablic i innych znaków, z wyjątkiem przewidzianych ustawą o ochronie przyrody,
- dokonywania zmian stosunków wodnych.

3.2.3. Ochrona wód

Gmina Rydzyna w części północno-zachodniej jest położona w zasięgu Sandru Leszno, zaliczonego do obszarów objętym najwyższą ochroną.

Wymaga to konsekwentnych działań ze strony samorządu w zakresie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, sukcesywnej likwidacji zbiorników bezodpływowych, oraz dzikich składowisk odpadów. Gospodarka leśna, wodna i rolna na tych terenach winna być prowadzona zgodnie z zasadami ekologicznymi.

Należy stosować zakazy inwestowania na terenach narażonych na podtopienia.

Należy podjąć działania w kierunku kompleksowego rozwiązania odprowadzania wód opadowych i roztopowych, które będą zgodne z przepisami odrębnymi.

Ochrona czystości wód powierzchniowych wiąże się z wyposażeniem zabudowy w sieci kanalizacji sanitarnej, kontrolą funkcjonowania zbiorników bezodpływowych, odbiorem i zagospodarowaniem lub unieszkodliwieniem odpadów, kontrolą stosowania środków ochrony roślin, nawozów w pobliżu wód, a także z istnieniem lub brakiem zieleni, stanowiącej naturalny filtr biologiczny, przechwytyjący zanieczyszczenia spływające z pól uprawnych.

3.2.4. Ochrona powietrza

Należy stosować dla celów grzewczych i technologicznych paliwa niskoemisyjne oraz odnawialne źródła energii jak: kolektory słoneczne, pompy ciepłe, biomasę.

Ponadto, należy wprowadzać nasadzenia drzew w pobliżu zabudowy mieszkaniowej, wzdłuż linii wiatru, zapewniając przewietrzanie ciągów komunikacyjnych i zachowując naturalne ciągi cyrkulacyjne powietrza.

Również, projektowanie linii zabudowy nowych osiedli mieszkaniowych winno uwzględniać „przewietrzanie” tej zabudowy względem głównych kierunków panujących wiatrów.

Należy egzekwować wymóg ograniczenia zasięgu uciążliwego oddziaływania inwestycji – do granic działki inwestora.

3.2.5. Ochrona przed hałasem

Komfort akustyczny w środowisku określają obowiązujące w tym zakresie przepisy. Należy podjąć działania na rzecz poprawy dotychczasowego komfortu akustycznego poprzez:

- właściwą w stosunku do zabudowy przeznaczoną na pobyt ludzi – lokalizację inwestycji uciążliwych,
- odpowiednią organizację ruchu samochodowego, głównie tranzytowego,
- realizację zabezpieczeń akustycznych w miejscach szczególnie narażonych na hałas.

3.2.6. Ograniczanie działań inwestycyjnych

W celu ograniczenia nadmiernej presji na środowisko ze strony działalności produkcyjnej i gospodarki komunalnej – jest przyjęcie strategii likwidacji zanieczyszczeń u źródła:

- recycling, zamykanie obiegu materiałów i surowców, odzysk energii, wody, surowców ze ścieków i z odpadów, gospodarcze wykorzystanie odpadów (zmniejszanie składowisk),
- neutralizacja zanieczyszczeń tj. oczyszczanie ścieków, gazów odlotowych, kompostowanie odpadów organicznych,
- preferencje dla działalności inwestycyjnej – niematerialnej.

Kierunek ochrony i kształtowania środowiska w działaniach inwestycyjnych i przestrzennych realizowany będzie w zagospodarowaniu przestrzennym poprzez:

Ograniczenia, takie jak:

- określenie wymaganej powierzchni terenów biologicznie czynnych na działkach zabudowy mieszkaniowej, usługowej produkcyjnej,
- ograniczenie maksymalnej wysokości zabudowy z uwagi na uwarunkowania krajobrazowe i kulturowe,
- ograniczenia wprowadzane zdefiniowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną,

- ograniczenia intensywności zagospodarowania: wielkość działek, maksymalna powierzchnia zabudowy na działkach,
- optymalizacja ruchu samochodowego.

Zakaz inwestowania na terenach wyłączonych z zabudowy.

Nakazy:

- wzbogacania zieleni na terenach zabudowy,
- wprowadzania infrastruktury technicznej (kanalizacja sanitarna, gaz) równoległe z zabudową,
- wprowadzania źródeł energii: niskoemisyjnych i odnawialnych,
- wymiana napowietrznych sieci elektroenergetycznych na kablowe i lokalizacja zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi poza zasięgiem ich uciążliwości,
- zróżnicowania terenów o różnych funkcjach, dla których są ustalone dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.3. Kształtowanie systemu ekologicznego gminy

Planowanie przestrzenne jest podstawowym narzędziem dla realizacji postulatów ochrony przyrody i kształtowania środowiska. Uwzględnienie w Studium systemu ekologicznego gminy jako jednego z podstawowych uwarunkowań rozwoju pozwala na zdefiniowanie kierunków ochrony środowiska oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Podstawowe elementy systemu ekologicznego gminy to dolina Rowu Polskiego i innych dopływów, krawędź doliny, obszary starorzeczy, obszary łąkowe i zadrzewione, lasy, zabagnienia oraz wody. Podstawowym zadaniem planowania przestrzennego na tych obszarach jest takie kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych, które w jak najmniejszym stopniu ingerują w środowisko.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Obszary ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

Spis obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków znajduje się w części 1 – Uwarunkowania, rozdział 2.4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ochrona obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, nie będących jednocześnie wpisanych do rejestru zabytków na podstawie decyzji administracyjnej, będzie realizowana w planach miejscowych oraz decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Z uwagi na szczególne wartości zabytkowe założenia urbanistycznego miasta Rydzyna oraz otaczających go miejscowości, w których zachowały się zespoły pałacowo-parkowe i dworskie, lokalizacja inwestycji o znacznych wysokościach i gabarytach, które miałyby zostać usytuowane w sąsiedztwie zabytków i w ich otoczeniu powinna być poprzedzona studium krajobrazowo-widokowym. Studium takie powinno opierać się o analizę dokumentacji terenowych. Winno określać potencjalną widoczność inwestycji z określeniem jej wpływu na zabytki oraz zawierać wnioski dotyczące ochrony istniejącego krajobrazu kulturowego,

przy szczególnym uwzględnieniu obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ich wzajemnego powiązania przestrzenno-kompozycyjnego.

4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

Wszelkie zmiany planowane w obiektach i na obszarach wpisanych do rejestru zabytków oraz w ich najbliższym otoczeniu (m. in. prace budowlane, pielęgnacja zieleni, prace ziemne, zmiany sposobu użytkowania, podziały geodezyjne) wymagają pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4.2.1. Układ urbanistyczny

W obrębie założenia urbanistycznego miasta Rydzyna ustala się:

- zachowanie historycznego rozplanowania,
- zachowanie historycznej linii zabudowy,
- zachowanie historycznej parcelacji z dopuszczeniem uzasadnionych zmian,
- zachowanie zabytkowej zabudowy, tj. obiektów wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków gminy (spis obiektów zabytkowych gminy),
- zachowanie ekspozycji panoramy całego założenia miasta,
- zachowanie zabytkowej zieleni,
- zharmonizowanie nowych obiektów z zabytkowym otoczeniem w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- zharmonizowanie nawierzchni ulic, placów, i chodników z zabytkowym sąsiedztwem,
- zharmonizowanie usytuowania, skali i formy reklam artykulacji architektonicznej obiektów.

Inwestycje planowane na obszarze założenia urbanistycznego miasta Rydzyna wymagają pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4.2.2. Założenia rezydencjonalne, dworskie, sakralne i parkowe

W obrębie zespołu kościelnego w Dąbczu, założenia pałacowo – folwarcznego w Jabłonnej, parku w Jabłonnej, kościoła w Kaczkowie, zespołu folwarcznego w Kłodzie, zespołu dworskiego w Przybiniu, dworu w Rojęczynie, zespołów kościelnych w Rydzynie i zespołu zamkowego w Rydzynie obowiązuje:

- historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- zachowanie zabytkowej zabudowy,
- zachowanie zabytkowej zieleni,
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu,

Ustala się ochronę osi widokowych na założenia rezydencjonalne i sakralne.

4.2.3. Cmentarze

W granicach zabytkowych cmentarzy obowiązuje zachowanie:

- historyczne parcelacji,
- historycznego rozplanowania,
- zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
- zabytkowej zieleni.

Ochrona obowiązuje również w najbliższym otoczeniu cmentarza.

4.2.4. Obiekty architektury, budownictwa, zabytki techniki

Ochrona obiektów architektury, budownictwa i zabytków techniki obejmuje obiekt wraz z jego najbliższym otoczeniem. Ustala się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkowi istniejącemu w zakresie skali i formy.

4.2.5. Parki kulturowe i Pomniki Historii

W celu ochrony i promocji krajobrazu kulturowego, cennego z uwagi na zachowane dziedzictwo kulturowe, a równocześnie atrakcyjnego pod względem walorów przyrodniczych, proponuje się utworzenie Parku Kulturowego Leszczyńskich – Sułkowskich (Leszno – Rydzyna – Kłoda).

Proponuje się uznanie jako Pomnik Historii zespołu urbanistyczno– rezydencjonalnego w Rydzynie.

4.3. Wytyczne konserwatorskie dla stanowisk archeologicznych

4.3.1. Strefa ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych

Wyznaczone w załączniku graficznym zasięgi stanowisk archeologicznych należy traktować orientacyjnie, może okazać się bowiem podczas prac ziemnych, że obiekty archeologiczne zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonych na podstawie obserwacji powierzchniowych zasięgów stanowisk. Zewidencjonowane stanowiska archeologiczne podlegają ochronie.

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, na obszarach występowania stanowisk archeologicznych podczas inwestycji związanych z robotami ziemnymi, wymagane jest prowadzenie prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym pozwoleniem na badania archeologiczne Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, przed rozpoczęciem inwestycji.

4.3.2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków lub podlegające ochronie konserwatorskiej

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, na terenach występowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków, podczas inwestycji związanych z robotami ziemnymi, wymagane jest prowadzenie prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym pozwoleniem na badania archeologiczne Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora zabytków, przed rozpoczęciem inwestycji,

4.3.3. Zadania inwestycyjne związane z szerokopłaszczyznowymi pracami ziemnymi (m. in. drogi, hale przemysłowe, kopalnie)

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się w obrębie szerokopłaszczyznowego zadania inwestycyjnego, obowiązek przeprowadzenia:

- rozpoznawczych badań powierzchniowo - sondażowych,
- ratowniczych badań wykopaliskowych, wyprzedzających inwestycję na wytypowanych stanowiskach archeologicznych,
- badań archeologicznych na nowych obiektach archeologicznych,
- stałego nadzoru archeologicznego podczas odhumusowywania terenu.

Wszystkie prace archeologiczne muszą być uzgodnione pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, przed rozpoczęciem inwestycji.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Podstawowym zadaniem studium w zakresie systemów komunikacji jest stworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju transportu, tj. takiego który sprzyjałby rozwojowi gospodarczemu, społecznemu i chronił środowisko. Zależności zachodzące pomiędzy systemami drogowymi, transportu zbiorowego, a także pieszo-rowerowym będą oddziaływać na kształtowanie zachowań komunikacyjnych mieszkańców gminy (wybór środka podróży).

W studium za podstawowy cel uznano:

- zniwelowanie uciążliwości wynikających z przebiegu trasy tranzytowej przez miasto i wieś gminy Rydzyna,
- stworzenie warunków dla rozwoju transportu zbiorowego poprzez poszerzenie programu infrastruktury na trasach i w węzłach,
- stworzenie warunków do uruchomienia nowych pól inwestycyjnych,
- wykorzystanie infrastruktury transportowej dla rozwoju funkcji turystycznych poprzez rozwój systemu pieszo-rowerowego.

5.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

5.1.1. Transport samochodowy

Schemat systemu transportowego w gminie nie ulega zasadniczym zmianom, zakłada się podniesienie standardu obsługi komunikacyjnej w gminie oraz polepszenie jej dostępności. Podstawowym zadaniem studium w zakresie systemów komunikacji jest stworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju transportu, tj. takiego który sprzyjałby rozwojowi gospodarczemu, społecznemu oraz chronił środowisko gminy Rydzyna. Proces ten będzie się opierał na zwiększeniu bezpieczeństwa i zmniejszeniu uciążliwości komunikacyjnych dla mieszkańców Gminy. Modernizacja systemu transportowego stwarza podstawy do uruchomienia nowych pól inwestycyjnych co w efekcie zaprocentuje wzrostem konkurencyjności Gminy.

Podstawowy układ komunikacyjny Gminy stanowi droga krajowa nr 5, klasy GP. Po wybudowaniu drogi ekspresowej S5, której orientacyjny przebieg wskazano na rysunku studium, planuje się obniżenie kategorii istniejącej drogi krajowej.

Dopuszcza się również lokalizację południowo-wschodniego obejścia drogowego miasta Leszna, którego orientacyjny przebieg wskazano na rysunku studium.

Dokładny przebieg dróg krajowych na dalszych etapach procedury planistycznej należy szczegółowo uzgodnić z właściwym zarządcą drogi.

Pozostałe drogi układu podstawowego stanowią drogi powiatowe:

Nr drogi	kategoria	Relacja	klasa
4799P	powiatowa	Kłoda – Tarnowa Łąka – granica województwa wielkopolskiego;	G
4791P	powiatowa	Osieczna - granica powiatu gostyńskiego (Poniec);	Z
6263P	powiatowa	Leszno - Nowa Wieś – Pawłowice	Z
4803P	powiatowa	Rydzyna – granica powiatu gostyńskiego (Janiszewo);	Z
4775P	powiatowa	droga wojewódzka nr 323 – droga powiatowa nr 4799P;	Z
4800P	powiatowa	Kąkolewo – Rydzyna;	Z
4776P	powiatowa	granica powiatu leszczyńskiego (Czernina) – Kaczkowo;	Z
4801P	powiatowa	droga zbiorcza nr droga krajowa nr 5 - Robczysko;	Z

4802P	powiatowa	Tworzanice - Kaczkowo;	L
4805P	powiatowa	Rydzyna ul. Kościuszki ;	L
4804P	powiatowa	Rydzyna ul. Poniatowskiego.	L

Nowa zabudowa musi uwzględniać drogi istniejące i projektowane, tak aby zachowane zostały wszelkie normy związane z emisją hałasu i substancji do powietrza. Dopuszcza się wyznaczenie dodatkowych dróg układu podstawowego oraz zmiany w klasyfikacji dróg definiowanych w studium w oparciu o szczegółowe analizy oraz uzgodnienia z zarządcami dróg zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się również lokalizacje dróg serwisowych wzdłuż istniejącej drogi krajowej nr 5 doprowadzających ruch do istniejących skrzyżowań.

Zgodnie z przepisami odrębnymi, określoną klasą i kategorią drogi należy również stosować się do:

- zasad kształtowania pasa drogowego;
- warunków dostępności, czyli gęstości połączeń danej drogi z innymi drogami przez skrzyżowania oraz zakresu dostępu do drogi przez zjazdy;
- zasad wyznaczania odległości obiektów budowlanych od dróg;
- ograniczeń dla lokalizacji infrastruktury technicznej.

5.1.2. Transport kolejowy

Połączenia kolejowe zapewnia linia kolejowa nr 271 (E 59) relacji Świnoujście- Szczecin - Poznań – Wrocław – Chałupki. Linia ta wchodzi w skład transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T i objęta jest priorytetem rozwoju.

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa nr 14 pierwszorzędna Łódź Kaliska – Tuplice, jednak posiada ona niewielkie znaczenia dla Gminy Rydzyna. Ruch pasażerski na odcinku Ostrów Wielkopolski – Leszno obsługują Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o. Na terenie gminy, na długości linii, nie ma stacji i przystanków kolejowych. Najbliższy przystanek zlokalizowany jest w miejscowości Pawłowice. Daje to szanse szybkiej komunikacji z Leszmem mieszkańców wsi Robczysko.

5.1.3. Transport pieszy i rowerowy

W ramach kształtowania systemu pieszego i rowerowego należy stosować się do następujących zasad:

- przy przebudowie oraz budowie układów drogowo-ulicznych należy minimalizować potencjalne kolizje w miejscach styku ruchu pieszego i rowerowego z innymi użytkownikami dróg.
- dla tras rowerowych wzdłuż dróg klasy G przewiduje się segregację ruchu rowerowego od ruchu samochodowego, a dla dróg klasy Z zaleca się takie rozwiązanie.

5.1.4. Transport wodny

W ramach systemu komunikacji wodnej Gminy przyjmuje się - współpracę z gminami położonymi wzdłuż Rowu Polskiego, przy modernizacji i utrzymaniu śródlądowej drogi wodnej dla żeglugi turystycznej. Budowa przystani kajakowej i wypożyczalni sprzętu wodnego może stanowić atrakcję dla rozwoju turystyki.

5.1.5. Parkowanie pojazdów

Miejsca postojowe dla samochodów powinny być lokalizowane i urządzone w sposób nieuciążliwy na działce obiektu generującego potrzeby parkowania pojazdów w sposób zgodny z normatywem zamieszczonym w poniższej tabeli.

W tabeli określono minimalną liczbę miejsc postojowych w zależności od funkcji terenu.

Funkcja terenu	Jednostka odniesienia	Liczba miejsc postojowych
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	1 lokal mieszkalny	1- 1,5 mp
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1 lokal mieszkalny	2 mp
tereny usług	100 m ² pow. użytk. 10 zatrudnionych	1 – 3 mp 2 – 3 mp
tereny przemysłowe	10 zatrudnionych	2 – 3 mp

Dopuszcza się uszczegółowienie lub zmianę normatywu na poziomie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub polityki parkingowej dla Gminy.

Pozostałe zasady organizacji parkowania:

- dopuszcza się parkowanie samochodów osobowych na ulicach układu obsługującego, oraz pod warunkiem wydzielenia pasów manewrowych na ulicach klasy Z,
- w strefach z deficytem miejsc parkowania należy wprowadzić zarządzanie ich zasobem,
- parkowanie samochodów ciężarowych powinno odbywać się w poza terenami zabudowy mieszkaniowej.

5.1.6. Zaplecze systemu komunikacji zbiorowej

Z uwagi na postępujące zjawisko zatłoczenia motoryzacyjnego należy rozwijać infrastrukturę służącą komunikacji zbiorowej, w tym również podnosić jej standard.

Wszystkie drogi klasy G i Z winny być przystosowane do prowadzenia autobusowej komunikacji zbiorowej poprzez właściwe parametry na szlaku i skrzyżowaniach.

W rejonach o intensywnym zagospodarowaniu należy uwzględnić lokalizację w pasie drogowym przystanków wraz z wiatami.

5.2. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Na terenie całej gminy dopuszcza się lokalizację urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, związanych z obsługą zabudowy, oraz innych, których konieczność realizacji określa niniejszy rozdział. Należy przy tym uwzględnić ograniczenia przyrodnicze wynikające z przyjętych dokumentów oraz przepisów odrębnych.

5.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Istniejący system wodociągowy w gminie Rydzyna obecnie nie w pełni zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie zaopatrzenia w wodę pitną. Zakłada się modernizację stacji uzdatniania wody, rewodociągowanie zużytych odcinków sieci oraz rozbudowa sieci. Ustala się ochronę ujęć wody w wyznaczonych strefach ochronnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.2.2. Odprowadzenie ścieków

W celu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych (a przede wszystkim ujęć wody) planuje się rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i objęcia nią wszystkich terenów o zwartej, intensywnej zabudowie. Dopuszcza się na obszarach przewidzianych do objęcia sanitarną kanalizacją zbiorczą do czasu jej wybudowania, odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych tylko jako rozwiązanie tymczasowe.

Dopuszcza się docelowe indywidualne oczyszczanie ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzenie ich do szczelnych zbiorników bezodpływowych – tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych musi być ograniczone do miejsc, na których odprowadzenie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć wody i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych).

Zakazuje się rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych.

Zakłada się dostosowanie ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych.

Ścieki przemysłowe o dużym stopniu zanieczyszczenia i składzie fizyko chemicznym nie odpowiadającym normom pozwalającym na wprowadzenie ich do sieci kanalizacji sanitarnej, winny być podczyszczone do odpowiednich parametrów na terenie poszczególnych zakładów.

Działki budowlane powinny być wyposażone w kanalizację umożliwiającą odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. W przypadku braku możliwości przyłączenia do sieci dopuszcza się ich odprowadzanie na teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych. Wody opadowe i roztopowe z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, miast, budowli kolejowych, dróg zaliczanych do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych klasy G, parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha oraz z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej obiektów magazynowania i dystrybucji paliw winny zostać podczyszczone przed wprowadzeniem do wód lub ziemi, o ile wynika to z przepisów odrębnych.

Zakłada się również dopuszczenie rozwiązań zmierzających do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie tzw. „małej retencji” wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody.

5.2.3. Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Na terenie gminy ustala się zachowanie istniejących sieci elektroenergetycznych, który pokrywają obecne zapotrzebowanie na moc i energię elektryczną.

W wyniku znacznego wzrostu zapotrzebowania np. na skutek intensywnego rozwoju przemysłu i działalności gospodarczej w rejonie węzła drogi ekspresowej, konieczna będzie rozbudowa istniejącej sieci.

W zakresie sieci elektroenergetycznych dopuszcza się:

- lokalizację nowych sieci elektroenergetycznych z preferencją sieci kablowych;
- przebudowę i rozbudowę istniejących sieci elektroenergetycznych.

Ustala się następujące zasady dla przebudowy i rozbudowy sieci SN i nn:

- dopuszcza się zachowanie, przebudowę i rozbudowę stacji transformatorowych istniejących na terenach infrastruktury technicznej elektroenergetyki;
- dopuszcza się wydzielanie działek z dostępem do drogi publicznej pod stacje transformatorowe istniejące na terenach o innym przeznaczeniu;
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy przewidzieć miejsca pod stacje transformatorowe poprzez wyznaczenie terenów infrastruktury technicznej elektroenergetyki;
- na terenach zabudowy mieszkaniowej i usługowej dopuszcza się lokalizację stacji transformatorowych wolno stojących małogabarytowych lub wbudowanych w budynek o innym przeznaczeniu oraz stacji słupowych zasilanych liniami kablowymi na wydzielonych działkach z dostępem do drogi publicznej; liczba stacji powinna wynikać z bilansu zapotrzebowanej mocy elektrycznej;
- na terenach zabudowy przemysłowej dopuszcza się lokalizację stacji transformatorowych wbudowanych w budynek o innym przeznaczeniu lub wolnostojących, zlokalizowanych na terenie inwestora; w przypadku wielu odbiorców przemysłowych o niewielkim zapotrzebowaniu na moc ustala się projektowanie jednej wspólnej stacji na zasadach określonych przez operatora sieci;
- powiązanie stacji planowanych na terenach intensywnej zabudowy z istniejącą siecią liniami kablowymi zlokalizowanymi w liniach rozgraniczających istniejących i planowanych dróg oraz na innych terenach w uzgodnieniu z ich właścicielami lub użytkownikami;
- budowę nowych linii napowietrznych SN oraz stacji transformatorowych słupowych dopuszcza się wyłącznie na terenach o niskiej intensywności zabudowy;
- dopuszcza się przebudowę i zachowanie napowietrznych ciągów sieci elektroenergetycznych SN i nn pod warunkiem braku kolizji z planowanym zagospodarowaniem terenu;
- w opracowaniach szczegółowych ustala się rezerwowanie pasów terenu pod infrastrukturę techniczną elektroenergetyki na terenach komunikacji;
- realizacja i finansowanie inwestycji elektroenergetycznych oraz usuwanie kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami odbywać się będzie zgodnie z przepisami odrębnymi, odpowiednio na podstawie warunków przyłączenia albo usunięcia kolizji określonych przez operatora sieci na wniosek zainteresowanych podmiotów.

5.2.4. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia:

- gazociąg w/c DN400 relacji Krobia - Głogów (rok budowy 1971),
- gazociąg w/c DN50 odboczka Bojanowo (rok budowy 1974),
- gazociąg w/c DN 150 odboczka Leszno (rok budowy 1974),
- gazociąg w/c DN50 odboczka Pawłowice (rok budowy 1991),
- gazociąg w/c DN 100 odboczka Rydzyna (rok budowy 1995).

Na terenie gminy zlokalizowane są również:

- instalacja ochrony katodowej (SOK) w m. Dąbcze,
- stacja gazowa wysokiego ciśnienia w m. Robczysko o przepustowości $Q = 1600 \text{ nm}^3/\text{h}$ (rok remontu 1994),
- stacja gazowa wysokiego ciśnienia w m. Rydzyna o przepustowości $Q = 3200 \text{ nm}^3/\text{h}$ (rok budowy 1995).

Lokalizacja obiektów budowlanych względem istniejącej sieci gazowej w/c powinna być zgodna z wymaganiami zawartymi w przepisach, według których ww. sieć gazowa została wybudowana.

Maksymalna odległość podstawowa lokalizacji obiektów budowlanych względem istniejącej sieci gazowej w/c wynosi:

- dla gazociągu DN400 - 65 m na stronę od jego osi,
- dla gazociągu DN150 - 35 m na stronę od jego osi,
- dla gazociągu DN100 - 35 m na stronę od jego osi,
- dla gazociągu DN50 - 35 m na stronę od jego osi.

Dla stacji gazowej w/c w m. Robczysko i Rydzyna maksymalna odległość podstawowa lokalizacji obiektów budowlanych względem istniejącej stacji gazowej w/c wynosi 35m od granicy terenu stacji.

Dopuszcza się gazyfikację dla potrzeb ciepłych i bytowo – gospodarczych.

5.2.5. Telefonia

W rozwoju systemu komunikacji i przesyłu danych należy dążyć do osiągnięcia europejskich standardów. Ograniczenie niekorzystnego oddziaływania na krajobraz miasta i wsi obiektów radiowych telefonii komórkowej (wież i masztów antenowych), przy jednoczesnym rozwoju szybkości przesyłu oraz niezawodności – wymaga często kompromisów. Określa się następujące kierunki rozwoju:

- wspieranie realizacji nowoczesnych sieci telekomunikacyjnych;
- wspieranie rozwoju infrastruktury informatycznej, a także zwiększenie dostępu i wykorzystania internetu oraz innych technik informatycznych;
- zapewnienie dostępu do internetu w miejscach publicznych m.in. biblioteki, domy i centra kultury, świetlice wiejskie;
- bardziej efektywne, wspólne wykorzystywanie przez różnych operatorów już wzniesionych obiektów budowlanych (zredukowanie do niezbędnego minimum liczby nowo wznoszonych konstrukcji).

5.2.6. Gospodarka odpadami

Odpady z terenu Gminy Rydzyna są składowane na składowiskach poza jej terenem – w Trzebani gmina Osieczna.

Gospodarka odpadami w gminie musi być zgodna z wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

Dokument zawiera cele główne, szczegółowe oraz kierunki działań. Poniżej wymieniono te, które są powiązane z gospodarką odpadami na szczeblu gminnym.

Cele główne:

1. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska.
2. Gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o ponadgminne zakłady zagospodarowania odpadów.
3. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
4. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
5. Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.

6. Zamknięcie do końca 2009r. wszystkich składowisk odpadów niespełniających przepisów prawa.

Cele szczegółowe:

1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców województwa.
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.
3. Zmniejszenie masy składowanych odpadów do maks. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą drogi i infrastruktura techniczna. Zostały one szczegółowo scharakteryzowane w pkt 5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa istnieje obowiązek uwzględnienia zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wpisanych do rejestru oraz zadań samorządu województwa, zawartych w programach wojewódzkich.

Ponadto w Planie zapisane zostały również propozycje zadań wynikające z szeregu dokumentów opracowanych dla całego kraju, regionu czy dla poszczególnych inwestycji. Wymienione poniżej zadania dotyczą gminy Rydzyna.

7.1. Komunikacja

1. Kontynuacja budowy drogi ekspresowej S5.
2. Modernizacja linii kolejowej nr 271 i przystosowanie jej do prędkości ≥ 160 km/h dla pociągów osobowych.
3. Modernizacja linii kolejowej nr 14 i przystosowanie jej do prędkości ≥ 100 km/h dla pociągów osobowych.

7.2. Infrastruktura techniczna

Na liniach elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia przewiduje się zdecydowane podejmowanie działań w celu likwidacji zagrożeń związanych ze spadkiem napięcia, oraz występującymi niedoborami dostaw energii elektrycznej. Przewiduje się zwiększenie udziału energii elektrycznej pochodzącej z niekonwencjonalnych i odnawialnych źródeł energii w całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej. Wszystkie zakłady produkujące tę energię (elektrownie wodne, wiatrowe i słoneczne, zakłady produkujące biogaz, biomasę i biopaliwa

oraz zakłady wykorzystujące ciepło geotermalne) poprzez włączenie do krajowego systemu energetycznego wpłyną na poprawę zaopatrzenia regionu.

7.3. Gospodarka odpadami

Rozwiązania dotyczące gospodarki odpadami opisano szczegółowo w pkt 5.2.6.

7.4. Środowisko przyrodnicze

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego obejmuje ochroną nie tylko elementy środowiska przyrodniczego i środowiska kulturowego, które już dziś chronione są na podstawie przepisów szczególnych, ale również te dobra, które wymagają zabezpieczenia przed degradacją, by mogły przetrwać i służyć przyszłym pokoleniom. Ich ochrona wymaga bądź poszerzenia wykazów obszarów i obiektów chronionych, bądź rozszerzenia i uzupełnienia obowiązujących przepisów lub też objęcia ich ochroną na podstawie specjalnych zapisów w prawie lokalnym.

Na terenie gminy Rydzyna, szczególnej ochrony wymagają:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami im. gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra;
- złoża kruszyw i węgla brunatnego;
- obszary najwyższej ochrony wód podziemnych ONO,
- obszary wysokiej ochrony wód podziemnych ONO,
- obszary o znacznych zasobach wód podziemnych w obrębie piętra czwartorzędowego.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia wielko powierzchniowych obiektów handlowych oraz obszary przestrzeni publicznej

W gminie Rydzyna nie występuje konieczność sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie następujących przepisów odrębnych:

- ustawy z 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151 poz. 1220 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981) - gmina może odstąpić od sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych.

W gminie Rydzyna nie zachodzi potrzeba przeprowadzania procedur scaleń i podziałów.

Na terenie gminy Rydzyna brak obecnie wielkopowierzchniowych obiektów handlowych. Gmina nie zamierza również wyznaczać terenów pod ich lokalizację. Ponadto w gminie Rydzyna nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Dla właściwej struktury przestrzennej rozwijających się jednostek osadniczych w gminie Rydzyna niezbędne jest sukcesywne sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przed uruchamianiem kolejnych terenów inwestycyjnych. Terenami pretendującymi do sporządzenia planów miejscowych są nowe tereny inwestycyjne wyznaczone w Studium, oraz tereny w granicach istniejących jednostek osadniczych, które wymagają uporządkowania.

Gmina zamierza sporządzać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zgodnie z granicami jednostek bilansowych w poszczególnych miejscowościach (jednostki bilansowe oznaczone w załączniku graficznym symbolem) – co docelowo ma doprowadzić do pokrycia planami miejscowymi terenów przeznaczonych pod zainwestowanie.

Zgodnie z definicją jednostki bilansowej, plany miejscowe powinny być sporządzane dla całej powierzchni jednostki. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się sporządzenie planów dla części jednostki bilansowej.

Do terenów priorytetowych, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, należy teren wskazany na rysunku studium jako założenie urbanistyczne m. Rydzyna podlegające ochronie. Wyłączone z niniejszego opracowania mogą zostać tereny objęte obowiązującymi już miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Generalnie uznać należy, iż gospodarka gminy ma charakter rolniczy. W użytkowaniu gruntów dominują użytki rolne, grunty leśne i zadrzewione. Gleby na obszarze gminy są zróżnicowane, w związku z tym obok żyta i ziemniaków uprawia się pszenicę i buraki cukrowe. W hodowli przeważa trzoda chlewna.

Do najważniejszych kierunków w zakresie rolnictwa i gospodarki leśnej należą następujące działania:

- zwiększanie poziomu intensywności produkcji rolnej; wprowadzanie nowych technologii produkcji pozwalających na racjonalne wykorzystanie zasobów gminy przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska; rozwijanie produkcji zwierzęcej ze szczególnym uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska, dotyczy to zwłaszcza chowu i hodowli zwierząt w fermach; obsada zwierząt w gospodarstwach rolnych oraz system chowu zwierząt muszą być dostosowane do obowiązujących przepisów, zwłaszcza z zakresu ochrony środowiska;
- wprowadzanie ciągłej restrukturyzacji rolnictwa co ma prowadzić do polepszenia struktury wielkościowej gospodarstw rolnych – zwiększenie średniej wielkości gospodarstwa w gminie,
- poszanowanie i właściwe wykorzystanie zasobów glebowych, utrzymanie produktywności rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- powiększenie ilości zadrzewień śródpolnych, co ma poprawić ochronę gruntów rolnych przed erozją wietrzną.

Wskazane jest powiększenie powierzchni lasów na terenach rolniczych o V i VI klasie bonitacyjnej, o ile nie stoi to w sprzeczności z celami ochrony przyrody.

Ustala się tereny potencjalnych zalesień, zgodnie z załącznikiem graficznym. Ponadto dopuszcza się zalesienia na terenie gminy poza terenami A_R, B_R oraz C_R i o ile będzie to zgodne z przepisami odrębnymi.

Duże znaczenie w gminie powinna pełnić funkcja rekreacyjna i to stwarza możliwości wprowadzenia na szeroką skalę tej funkcji jako wsparcie gospodarstw rolnych. Równocześnie należy na szeroką skalę wprowadzić produkcję rolną o charakterze ekologicznym uwzględniającą wymogi ochrony środowiska. Ze względu na walory i stan środowiska w gminie możliwa jest produkcja zdrowej żywności. Wprowadzanie nowych technologii musi uwzględniać rachunek ekonomiczny co pozwoli na polepszenie sytuacji ekonomicznej mieszkańców obszarów wiejskich.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

W gminie Rydzyna nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Okresowe podtopienia występowały w związku z wysokim stanem wód Rowu Polskiego i cieków wodnych takich jak Rów Dąbiecki oraz Rów Rydzyński. Problemy te zostaną ograniczone po wybudowaniu zbiornika retencyjnego.

Jak już zaznaczono w części pierwszej opracowania, Na terenie gminy Rydzyna, zgodnie ze wstępną oceną ryzyka powodziowego, wzdłuż Rowu Polskiego występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego zostaną wykonane do dnia 22 grudnia 2013r. dokładne mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. Należy jednak podkreślić, że obszary wyznaczone we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego nie stanowią podstawy do planowania przestrzennego. Celem wstępnej oceny ryzyka powodziowego nie jest wyznaczenie precyzyjnego zasięgu obszarów zagrożonych powodzią, lecz wstępne ich zidentyfikowanie, w celu wyselekcjonowania rzek, które stwarzają zagrożenie powodziowe.

W gminie Rydzyna nie występują obszary osuwania się mas ziemnych.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Rozwiązania dotyczące eksploatacji kopalni opisano szczegółowo w pkt 2.2.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej

Na obszarze gminy Rydzyna nie występują pomniki zagłady, o których mowa w ustawie z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.).

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

W gminie Rydzyna nie ma potrzeby wyznaczania terenów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Decyzje administracyjne dotyczące terenów wskazanych do rekultywacji wydawane są na podstawie przepisów odrębnych. W studium nie wykazano terenów wymagających rekultywacji, ponieważ działania wynikające z postępowań administracyjnych nie zależą od kierunków zagospodarowania przestrzennego. Są to np. tereny górnicze, po składowiskach odpadów itp., które posiadają już decyzje rekultywacyjne.

W Studium przyjęto zasadę, że wprowadzenie na danym obszarze określonej funkcji określonej może nastąpić dopiero po rekultywacji terenu, o ile zachodzi konieczność jej przeprowadzenia.

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W gminie Rydzyna nie występują wojskowe tereny zamknięte. Występują tylko kolejowe tereny zamknięte.

16. Inne obszary problemowe

Na terenie gminy Rydzyna nie występują inne obszary problemowe.

17. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Na rysunku planu wyznaczono obszary na których mogą zostać rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich strefy ochronne. Obszary te zostały wyznaczone w oparciu o obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, gdzie przewidziano lokalizację tych urządzeń. Rozwiązania dotyczące lokalizacji tych urządzeń opisano szczegółowo w pkt 2.5.

18. Podsumowanie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rydzyna składa się z części tekstowej i graficznej. Zarówno część tekstowa jak i graficzna, zawierają uwarunkowania rozwoju oraz kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, jako samodzielne opracowania.

W części tekstowej, z wniosków zawartych w części I – „Uwarunkowania rozwoju gminy”, wynikają ustalenia części II – „Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy”.

Efektom analizy uwarunkowań są w szczególności następujące kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego gminy:

- zachowanie istniejącej hierarchii jednostek osadniczych;
- stworzenie rezerw dla rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy głównie dla miasta Rydzyna i największych wsi gminy: Dąbcze, Kłoda i Nowa Wieś;

- wyodrębnienie terenów preferowanych do rozwoju funkcji przemysłowych i działalności gospodarczej w okolicach węzła drogi S5 i istniejącej drogi krajowej;
- zdefiniowanie granic zwartych jednostek osadniczych, w których następować ma ewentualny rozwój ilościowy i jakościowy, dla zapobieżenia rozpraszaniu się zabudowy;
- uwzględnienie form ochrony zabytków również poprzez ustalenie przeznaczenia i szczególnych zasad zagospodarowania;
- uwzględnienie form ochrony przyrody poprzez ustalenie zasad korzystania z ich walorów oraz utrzymanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo dla funkcji turystycznych, sportowych i rekreacyjnych,
- wskazanie terenów potencjalnych zalesień wobec konieczności zwiększenia lesistości gminy.